

**Wε taani dɩɓ
ZAN
na pɔpɔni tɩn**

**Wε taani dɩɓ Zan na pɔpɔni
tɩn na brɩ dɩbam kɩɓ tɩn mɔ
tɩntɩ**

Zan wɩɓ na yɩ Zezi karabiə fugə-bale bam wɩ dɩɗɩa tɩn mɩ pɔpɔni tɔŋɔ kɩntɩ (Matiyu 10:2). O na yəni o ŋɔŋɩ o titɩ wɔŋɔ, o ba bæi o yɩɩ, oó pɔpɔni nɩ karabu wɩɗɔŋ mɩ (Zan 18:15), naa wɩɓ Zezi na soe tɩn (Zan 13:23).

Zan brɩ nɩ Zezi yɩ Krisi wɩm o Ko Wε na tɔŋɩ tɩn mɩ, nɩ Dɩ na maŋɩ Dɩ go ni te tɩn. Zezi mɩ yɩ cwəŋə kalɩ dí na wɩ da da dí na ŋwɩa kalɩ na ba ti tɩn Wε tee nɩ. Wɩm mɩ yɩ cɩga tu, o yɩ pooni dɩɓ na brɩ Wε cɩga kam, o yɩ wɩdiu kɩɓ na paɩ ŋwɩa tɩn, yɩ o yɩ nayɩɩ wɩɓ na nii dɩbam baŋa nɩ, oó vaŋɩ dɩbam sɩ dí yɩ dí Ko Wε te.

Zan tɔŋɔ kɩm wɩnɩ, o de yigə o brɩ nɩ Zezi yɩ Wε Bɩtara mɩ ka na wɩra maŋa maama. Ka ma ji nabiinu, yɩ o zɩɩɩ dɩbam tɩtari nɩ. O brɩ Zan wɩɓ na miisi nɔɔna na wɩnɩ tɩn na brɩ Zezi cɩga kam te tɩn (pɔɔɩm 1).

O ma ta brɩ Zezi na jeeri nɔɔna dwi təri təri te tɩn. Zan brɩ wo-kɩnkagɩla yarpe yalɩ Zezi na kɩa yɩ ya yɩ nyɩnyɩgɩ, kɩ brɩ dɩbam o na yɩ wɩɓ tɩn (pɔɔɩm 2-12).

O ta ma brɩ Zezi na zaasi o karabiə te titɩ dɩɓ ba na jaan-o tɩn wɩnɩ (pɔɔɩm 13-17).

Tɔnɔ kɔm tiim jəgə nɪ, kɔ brɪ dɪbam ba na jaanɪ Zezi ba di o taanɪ te, yɪ ba pa-o tɔvɔn-dagara baɲa nɪ ba gɔ, yɪ o joori o bi o yagɪ tɔvɔnɪ, yɪ o brɪ o tɪtɪ dɪ o karabiə bam te tɪn (pɔɔrɪm 18-21).

Zan wɔ pɔpɔnɪ wəənu tɪlɔ maama Matiyu dɪ Marɪkɪ dɪ Luki na pɔpɔnɪ tɪn. Wɔntɔ yɪranɪ nan mɔ brɪ kɔ na kɪ te kadri candiə maɲa nɪ Kana nɪ tɪn (2:1-12), dɪ Zezi na jeeri Nikodem (3:1-21) dɪ Samari tiinə kaanɪ te tɪn (4:1-12), dɪ o na pɛ kɔrɔ na yazurə Betizata jəgə kam nɪ te tɪn (5:1-18), dɪ o na pɛ Lazaari joori o bi te tɪn (11:1-44).

Zan na brɪ wəənu tɪlɔ Zezi na kɪ tɪn, o laan ma daari o brɪ Zezi na zaasɪ nɔɔna bam yɪ o brɪ-ba tɪ kuri te tɪn.

Wɛ Bu Zezi Krisi mɔ yɪ bitara kalɔ na paɪ nabiinə ŋwɪa tɪn

¹ Pulim nɪ tɪn, Bitara kam maɲɪ ka wɔra mɔ, yɪ lɔgɔ baɲa daa ta tərə. Ka maɲɪ ka wɔ Wɛ tee nɪ mɔ. Wɔlɔ na yɪ Bitara kam tɪn dɪ Wɛ maama yɪ bidwɪ mɔ.

² O maɲɪ o wɔ Wɛ tee nɪ mɔ pulim nɪ.

³ Kɔ dɛ dɪ wɔntɔ mɔ yɪ Baɲa-Wɛ dɛɛn kɪ wɔŋo maama. Kɔlɔkɔlɔ tərə Wɛ na kɪa, yɪ kɔ wɔ dɛ dɪ wɔntɔ.

⁴ Wɔm mɔ paɪ nabiinə na ŋwɪa. Ŋwɪa kam kɔntɔ nan mɔ paɪ nabiinə na pooni.

⁵ Pooni dɪm kɔntɔ na tu tɪn, dɪ zɛli lim, yɪ lim daa warɪ pooni dɪm dɪ zɛli.

⁶ Wɛ dɛɛn tɔŋɪ nɔɔnɔ wɔdɔŋ, o yɪrɪ mɔ Zan.

⁷ O tu sɪ o ta wɔlɔ na yɪ pooni dɪm tɪn taanɪ mɔ o brɪ nɔɔna, sɪ nabiinə maama wanɪ ba lwar-o sɪ ba daari ba sɛ-o.

⁸ Zan titi dai pooni dım. O nan tu sı o ta wıbu na yı pooni dım tın taanı mu o brı nõna.

⁹ Wıbu na yı pooni dım cıga cıga tın dıen nuji We te mu o ba lıgbı baıa. Wıntu mu paı nabiinö maama na pooni sı ba wanı ba lwarı We.

¹⁰ O dıen ma ba lıgbı baıa o wıra. Ku ya de di wıntu mu yı We ki lıgbı. Dı kuntu di, nabiinö daa ta wı lwar-o.

¹¹ O ma ba o titi tu, yı o dwi tiinö wı jeer-o lanyıranı.

¹² Ku daarı balı maama na se-o yı ba ki ba wı-dıdva dıd-o tın, o ma pa-ba ni sı ba ji Baıa-We biö.

¹³ Ba na jigi We biö kuntu tın, ku dai nabiinö na lırı te tın, naa nõna yıra lagım, naa nõna wıbuıa na lagi te tın. Ku nan yı Baıa-We titi mu pe ba ji Dı biö.

¹⁴ Bıtara kam dıen ma ji nabiinu, yı o zıuru dıbam titarı nı. We zaanı di Dı cıga maama tiini ka wı o tee nı. Dı ma na o paarı-zulö na dagı te, o na yı o Ko We Bu-dva tın ıwaanı.

¹⁵ Zan dıen ııonı wıntu taanı, yı o ta di kwər-dıa o wı: «Mu wıbu wım a na maıı a ta o taanı a wı, nõnu wıdoy wı saıı amı kwaga o ba. Wıntu yı kamunu o dwe amı, beıwaanı o maıı o wıra yı amı yaa ta tərö.»

¹⁶ Wıntu mu yanı o pa dıbam maama na zaanı zanzan, o na tiini o jıgi We zaanı lanyıranı tın ıwaanı.

¹⁷ Beıwaanı We pe Dı cıllu tım Moyisi mu yı o pa dıbam. Ku daarı, ku na yı We zaanı di Dı cıga kam, Dı de Dı Bu Zezi Krisi ıwaanı mu Dı pa dıbam ka.

18 Nɔɔn-nɔɔnɔ ta maŋɪ o wɔ nɛ Baŋa-Wɛ. Kɔ daari DI Bu-dɔa kam mu pɛ dɪ lwarɪ-DI. Wɔntɔ dɪ Wɛ yɪ bɪdwi mu. O maa wɔ o Ko Baŋa-Wɛ tɪkəri nɪ.

*Zan na ŋɔɔnɪ Zezi taanɪ te tɪn
(Matiyu 3:1-12, Mariki 1:1-8, Luki 3:1-17)*

19 Zan dɛɛn na pɛ nɔɔna lwarɪ Zezi te tɪn mu tɪntɔ: Zwifə yigə tiinə balɔ na zɔɔrɪ Zeruzalem nɪ tɪn dɛɛn ma tɔŋɪ ba kaanɪm yigə tiinə dɪ Leviti tiinə sɪ ba vu Zan te. Ba ma vu ba bwe-o ba wɪ: «Nmɔ yɪ wɔɔ mu?»

20 Zan ma vuɪrɪ o ta-ba o wɪ: «Kɔ daɪ amɔ mu yɪ Krisi wɔm Wɛ na tɔŋɪ tɪn.»

21 Ba ta ma joorɪ ba bwe-o ba wɪ: «Nmɔ nan yɪ wɔɔ mu za? Nmɔ yɪ Eli mu na?»

O ma ləri-ba o wɪ, wɔm daɪ Eli. Ba daa ma bwe-o ba wɪ: «Nmɔ yɪ Wɛ nijonnu wɔɔ na maŋɪ sɪ o ba tɪn mu na?»

O maa wɪ: «Awo.»

22 Ba laan ma ta ba wɪ: «Nmɔ nan yɪ wɔɔ? Dɪ maŋɪ sɪ dɪ ja nmɔ na ləri te tɪn mu, dɪ vu dɪ ta dɪ brɪ balɔ na tɔŋɪ dɪbam tɪn. Ta n brɪ dɪbam nmɔ na yɪ wɔɔ tɪn.»

23 Ba na bwe-o kɔntɔ tɪn, Zan ma ləri-ba o wɪ: «Amɔ yɪ wɔɔ na tɔɔɪ kwərə kagɔa wɔnɪ a wɪ: <Zaŋɪ-na á kwɛ cwəŋə kalɔ dɪ Yuutu wɔm na lagɪ o ba o tɔɔɪ da tɪn,

á pa ka fɔɔɪ ka yɔɔrɪ lanyɪranɪ.>

Mɔ Wɛ nijonnu Ezayi na maŋɪ o ta amɔ taanɪ te tɪn.»

24 Nɔɔna badonnə dɪ dɛɛn tɔɔɪ ba wɔ ba wɔnɪ, ba na nuŋɪ Farizian tiinə kɔɔɔ kɔm wɔnɪ.

²⁵ Ba ma bwe Zan ba wɪ: «Nmɔ nan na sɪnɪ n dai Krisi wɔm Wɛ na tɔŋɪ tɪn, yɪ n dai Eli naa Wɛ nijɔŋnu wɔɔɔ na maŋɪ sɪ o ba tɪn, wɔɔ mɔ pɛ nmɔ ni sɪ n miisi nɔɔna na wɔnɪ?»

²⁶ Zan ma lɛri-ba o wɪ: «Kɔ na yɪ amɔ, a yɛni a miisi nɔɔna na wɔnɪ mɔ. Abam nan na zɪɪ tɪn, nɔɔnɔ wɔ á tɪtari nɪ yɪ á yɛr-o.

²⁷ Wɔntɔ mɔ lagi o saŋɪ amɔ kwaga o ba, yɪ a wɔ maŋɪ sɪ a li o nɛ natra dɪ.»

²⁸ Kɔntɔ maama dɛɛn kɪ Betani nɪ mɔ, Zɔrdɛn bugə kam bubɛ dɪm nɪ, mɛ Zan na miisi nɔɔna na wɔnɪ Wɛ ŋwaanɪ tɪn.

Zan brɪ nɪ Zezi mɔ yɪ Wɛ Pɛɔbu wɔɔɔ na li nabiinə lwarɪm tɪn

²⁹ Tɪga na pɔɔrɪ tɪn, Zan ma na Zezi na ve o maa biɪnɪ o te. O ma ta dɪ balɔ na wɔra tɪn o wɪ: «Nii-na Wɛ Pɛɔbu wɔɔɔ na li nabiinə lwarɪm tɪn.

³⁰ A ya tagɪ a wɪ: «Nɔɔnɔ wɔ saŋɪ amɔ kwaga o ba, yɪ o yɪ kamunu o dwe amɔ, bɛŋwaanɪ o maŋɪ o wɔra yɪ amɔ yaa ta tɛrə.» Kɔ nan yɪ wɔntɔ taanɪ mɔ a tɛa.

³¹ Amɔ tɪtɪ dɛɛn maŋɪ a yɛri o na yɪ wɔɔɔ tɪn, yɪ a laan ba a lwar-o. A nan tu sɪ a pa Yisɪrayɛɪ dwi tiinə mɔ lwar-o. Kɔntɔ ŋwaanɪ mɔ a yɛni a miisi nɔɔna na wɔnɪ.»

³²⁻³³ Zan daa ta ma ŋɔɔnɪ Zezi taanɪ o brɪ-ba o wɪ: «A ya yɛri Wɛ Bu wɔm na yɪ wɔɔɔ tɪn. Wɔɔɔ nan na tɔŋɪ-nɪ sɪ a ba a miisi nɔɔna na wɔnɪ tɪn tagɪ o wɪ, a na nɛ Wɛ Joro kɔm tu kɔ wɔ nɔɔnɔ wɔɔɔ baŋa nɪ tɪn, wɔntɔ mɔ yɪ wɔɔɔ na wɔ miisi nɔɔna Wɛ Joro kɔm wɔnɪ tɪn. A laan nan nɛ Wɛ Joro kɔm na nunɪ weyuu nɪ kɔ tu kɔ ba kɔ wɔ nɔɔnɔ wɔntɔ baŋa nɪ, yɪ kɔ nyɪ dɪ kunkwəŋə te.

³⁴ Amu suntu a na kulv We na tagi tun, yi a lagu a ta ciga di abam si wonto mu yi We Bu wum.»

Zezi na de yigə o bəŋi o karabiə balv tun

³⁵ Tɔga na puuri tun, Zan di o karabiə bale daa ta maa wura.

³⁶ Zan ma na Zezi na ve o maa kea. O ma ta o wɔ: «Nii-na We Pəlbv wum.»

³⁷ Zan karabiə bale bam ma ni o na tagi kulv tun. Ba ma pe Zezi kwaga ba pu.

³⁸ Zezi ma pipiri o nii o na ba na tog-o tun. O ma bwe-ba o wɔ: «Abam beeri beɛ mu?»

Ba ma ləri ba wɔ: «Rabi, nmu zuuri yən mu?» (Rabi kuri mu Karanyina.)

³⁹ O ma ləri-ba o wɔ: «Ba-na si á wó na.» Ba ma togɔ did-o ba vu ba na o na zuuri me tun. Kv yi didaan-ni ni mu. Ba ma manɔ o tee ni ba tv we.

⁴⁰ Noona bale balv na ni Zan na tagi Zezi taanu dim te yi ba daari ba tog-o tun didva yiri mu Andre. O yi Simɔn Pɔyeeri nyaanu mu.

⁴¹ Ba na joori tun, Andre ma kv lɪla o vu o zumbaaru Simɔn te, o ta did-o o wɔ: «Dɔbam ne Mesi wum.» (Yiri dim kuntu di Kisi yi bidwi mu.)

⁴² O laan ma ja-o o vu Zezi te. Zezi ma nii o yibiyə ni yi o wɔ: «Nmu yi Simɔn wulv na yi Zan bu tun mu. Nmu yiri laan wó ta yi Sifasi mu.» (Yiri dim kuntu di Pɔyeeri yi bidwi mu, yi di kuri mu Puloro.)

⁴³ Tɔga deen na puuri tun, Zezi ma buŋi si o vu Galile. O ma vu o jeeri Filipi, yi o ta did-o o wɔ: «Ba n ta n togɔ amv.»

⁴⁴ Filipi nuŋi Betisayida mu, tv kulv Andre di Pɔyeeri di na nuŋi da tun.

⁴⁵ Filipi laan ma zaɲi o vu o jeeri noɔnu wɔdon, o yiri mu Natanayeli. O ma ta did-o o wi: «Dɔbam ne wɔɔ wɔm Moyisi na pɔpɔni o taani faɲa faɲa We cullu tɔnɔ kɔm wɔni tɪn, yi We nijɔɲnɔ di deen pɔpɔni ba ta o taani tɪn. Wɔntu mu yi Zezi, o yi Zɔzefu bu mu. O nuɲi Nazareti.»

⁴⁶ Natanayeli ma ta did-o o wi: «Wo-laa kɔntu wɔ wani kɔ nuɲi Nazareti na?»

Filipi ma leri o wi: «Ba si n na.»

⁴⁷ Ba na maa ve tɪn, Zezi ma na Natanayeli na maa biɪni o te. O ma ta o taani o wi: «Wɔntu siɪni o yi Yisrayeli dwi tu mu cɪga cɪga, o wɔ lana.»

⁴⁸ Natanayeli ma bwe-o o wi: «Nmɔ ki ta mu n ye amɔ?»

O ma lɛr-o o wi: «A ya ne nmɔ maɲa kam n na wɔ kapɔɔ kɔm kuri ni kɔ loori Filipi na bɛɲi nmɔ tɪn.»

⁴⁹ Natanayeli ma lɛr-o o wi: «Karanyina, nmɔ yi Baɲa-We Bu mu, yi n ta yi Yisrayeli tiinɛ pe.»

⁵⁰ Zezi ma ta did-o o wi: «Nmɔ na se amɔ tɪn, kɔ yi a na tagi a wi, a ya ne nmɔ kapɔɔ kɔm kuri ni tɪn ɲwaanɪ mu. Nmɔ nan wɔ na wo-kɪnkagɪla yalɔ na tiini ya dana ya dwe kɔntu tɪn.»

⁵¹ O laan ma ta o wi: «A lagɪ a ta cɪga mu di abam si, abam wɔ ba á na weyuu na pɔri, yi We malesɪ tɔɲi da si diinɛ yi si tuɔ Nabiin-bu wɔm baɲa ni.»

2

Zezi na ve kadiri candiɔ Kana ni te tɪn

¹ Da yale dɛɛn na kɛ tɪn, ba maa wɔra ba kɪ kadiri candiə Galile tɪv kudoŋ nɪ, kɔ yɪrɪ mɔ Kana. Zezi nu maa tɔgi o wɔra.

² Ba dɛɛn bɛŋi Zezi dɪ o karabiə bam kadiri candiə kam kɔntɔ nɪ.

³ Ba na wɔra tɪn, tweeru biə sana kalɔ yɪrɪ na yɪ vɛn ba ya na jɪgi ba nyo tɪn ma ti. Zezi nu ma ta did-o o wɪ: «Ba daa ba jɪgi sana sɪ ba nyo.»

⁴ Zezi ma ləri o wɪ: «A nu, nmɔ lagɪ n bri-nɪ a na wɔ kɪ kulɔ tɪn na? A maŋa kam daa ta wɔ yi.»

⁵ O nu wɔm laan ma ta dɪ wɔdi-maŋna bam o wɪ: «O na tagɪ kulɔ maama dɪ abam, sɪ á kɪ.»

⁶ Kandwa kambi-zɛ sɪrdɔv dɛɛn maa zɪgi da. Sɪ didɔva maama jɪgi nɪnɛɛnɪ litra fusɪrdɔv naa bi mɔ. Sɪ dɛɛn zɪgi da sɪ nɔɔna ta maa sɪn ba jia dɪ ba zwɪ mɔ, nɪ Zwifə bam cullu tɪm na bri te tɪn.

⁷ Zezi ma ta dɪ wɔdi-maŋna bam sɪ ba mɔ na ba su kambi sɪm ni. Ba ma mɔ na ba su sɪ ni ba pɛɛlɪ.

⁸ O daa ma ta-ba o wɪ, ba laan mɔ na bam ba vu ba pa wɔlɔ na nii candiə kam wəɛnu tɪm baŋa nɪ tɪn. Ba ma mɔ ba pa-o.

⁹ O ma nyo na bam, didaanɪ ba maŋɪ ba ji tweeru biə sana. O ma wɔ lwarɪ sana kam kɔntɔ na nuŋi mɛ, yɪ wɔdi-maŋna balɔ na mɔɔnɪ na bam tɪn nan ye. Nɔɔnɔ wɔlɔ na nii candiə kam baŋa nɪ tɪn laan ma bɛŋi kan-barɔ wɔm o ta did-o o wɪ:

¹⁰ «Nɔɔnɔ maama yəni o pa sa-ŋɔŋa mɔ yigə yɪ ba nyo. Ba laan na yəni ba nyo ba su, o ma pa-ba sana kalɔ na ba tiini ka ywənə tɪn yɪ ba

nyɔ. Nmɔ nan kwe sa-ɲɔɲa kam mɔ n zɪɣɪ, yɪ n laan ba n kwe-ka n pa dɪbam kɔ kwaga nɪ.»

¹¹ Mɔ Zezi na dɛ yigə o kɪ wo-kɪnkagɪli dɪlɔ tɪn. O dɛɛn kɪ-dɪ Kana nɪ mɔ, Galile tɪv nɪ, sɪ kɔ brɪ nɔɔna nɪ o nuɲɪ Wɛ te mɔ. Kɔ ma pa nɔɔna lɔwari o dam na yɪ te tɪn. O karabiə bam na nɛ kɔntɔ tɪn, ba ma kɪ ba wɔ-dɪdɔba dɪd-o.

¹² Kɔntɔ dɛɛn na kɛ tɪn, Zezi dɪ o nu dɪ Zezi nyaana dɪ o karabiə bam ma vu Kapernawum ba kɪ da fɪnfɪn da.

Zezi na zəli pipimpiinə Wɛ-di-kamunu kɔm nɪ te tɪn

(Matiyu 21:12-13, Marɪkɪ 11:15-17, Luki 19:45-46)

¹³ Kɔ dɛɛn ma daari fɪn sɪ Zwifə bam di ba candiə kalɔ yɪri na yɪ Pakɪ tɪn. Zezi ma zanɪ o vu Zeruzalem.

¹⁴ O na yɪ da tɪn, o ma vu Wɛ-di-kamunu kɔm nɪ. O ma na nɔɔna na jɪɣɪ naanɪ dɪ peeni dɪ kunkwən-pulə ba yəgə ka kunkɔlɔ kɔm nɪ. Səbu-lənnə dɪ maa je da ba ləni ba səbiə.

¹⁵ O ma kwe ɲɔnɪ o ma kɪ balaari o zəli peeni sɪm dɪ naanɪ dɪm maama, o pa dɪ nuɲɪ. O ma daari o yigi səbu-lənnə bam taabullɔ tɪm o dɪ tɪga nɪ, o pa ba səbu kɔm jagɪ.

¹⁶ O ma daari o ta nɔɔna balɔ dɪ na jɪɣɪ kunkwən-pulə bam ba yəgi tɪn o wɪ: «Ja-na-ba á ja nuɲɪ yo. Á yɪ zanɪ á pa a Ko Wɛ digə kam taa yɪ pipiu jəgə.»

¹⁷ Zezi na kɪ kɔntɔ tɪn, o karabiə bam laan ma ba ba guli kɔ na pɔpɔnɪ Wɛ tɔnɔ kɔm wɔnɪ kɔ

wɪ te: «Amɔ na tiini a jɪgɪ sono kulɔ nmɔ Wɛ-di-kamunu kum ŋwaani tɪn nyɪ nɪŋɛnɪ mini na di-nɪ te tɪn mɔ.»

¹⁸ Zwifə yigə tiinə bam laan ma bwe Zezi ba wɪ: «Wo-kɪnkagɪlɪ dɔɔ nmɔ wɔ kɪ, sɪ kɔ pa dɪbam lwarɪ nɪ nmɔ jɪgɪ ni sɪ n zəli nɔɔna bam kɔntɔ?»

¹⁹ Zezi ma ləri-ba o wɪ: «Abam na magɪ Wɛ-digə kantɔ maama á dɪ tɪga nɪ, amɔ wɔ ma da yatɔ mɔ a joori a lɔ-ka a zɪgɪ.»

²⁰ Ba laan ma ta ba wɪ: «Ba mɛ bɪna finna yardɔ mɔ (46) ba ma lɔ Wɛ-di-kamunu kɔntɔ ba ti. Nmɔ nan wɔ kɪ ta mɔ n ma da yatɔ yɪranɪ n joori n lɔ-ka n zɪgɪ?»

²¹ Zezi nan ya na ŋɔɔnɪ Wɛ-digə kam taanɪ kɔntɔ tɪn, kɔ yɪ o tɪtɪ yɪra yam taanɪ mɔ o taga.

²² Kɔ dɛɛn na tu kɔ yɪ maŋa kam Zezi na tɪgɪ yɪ o joori o bi tɪn, o karabiə bam ma guli o dɛɛn na tagɪ te tɪn. Ba ma sɛ kulɔ na pɔpɔnɪ Wɛ tɔnɔ kum wɔnɪ tɪn, dɪ Zezi na tagɪ kulɔ tɪn.

²³ Zezi dɛɛn na wɔ Zeruzalem nɪ Pakɪ candiə kam maŋa nɪ tɪn, nɔɔna zanzan ma na wo-kɪnkagɪla yalɔ o na kɪ tɪn, yɪ ba laan sɛ-o.

²⁴ Zezi dɛɛn nan wɔ pɛ-ba o wɔ maama, bɛŋwaani o ye nɔɔnɔ maama na yɪ te tɪn.

²⁵ O maa ba lagɪ sɪ nɔɔn-nɔɔnɔ bɪrɪ-o nabiinə na yɪ te tɪn, o na maŋɪ o ye kulɔ na wɔ nabiinu maama bɪcarɪ nɪ tɪn ŋwaani.

3

Nikodem na ve Zezi te te tɪn

¹ Nɔɔnɔ wɔdɔŋ dɛɛn mɔ wɔra, o yɪrɪ mɔ Nikodem. O nunɪ Farizɪan tiinə kɔgɔ kum wɔnɪ mɔ. O maa tɔgɪ o yɪ Zwifə bam yigə tu dɪdɔa.

² De didwɪ o ma zaŋɪ o vu Zezi te titu ni, yɪ o ta did-o o wɪ: «Karanyɪna, dɪ ye ni We mu tɔŋɪ nmɔ sɪ n ba n brɪ nɔɔna Dɪ cɪga kam. Dɪ ne wo-kɪnkagɪla yalɔ nmɔ na kɪ tɪn. Ku pe dɪ lwarɪ ni We mu sɪɪni Dɪ wɔ nmɔ tee ni, Dɪ paɪ n wai wo-kɪnkagɪla yam n kɪa.»

³ Zezi ma lɛr-o o wɪ: «A lagɪ a ta cɪga dɪ nmɔ sɪ, ba na wɔ joori ba lɔ nɔɔnɔ wɔlɔ tɪn, kɔntɔ tu bɔ wani o na We paari dɪm na yɪ te tɪn.»

⁴ Nikodem ma bwe-o o wɪ: «Nɔɔnɔ na yɪ nɔn-kwɪɔn, baɔ kɪ ta mu ba lɔ-o daga? O bɔ wani o joori o zɔ o nu wɔ sɪ ba daa lɔ-o.»

⁵ Zezi ma lɛr-o o wɪ: «A lagɪ a ta cɪga dɪ nmɔ sɪ, nɔɔnɔ wɔlɔ We na wɔ me na dɪ Dɪ Joro kum Dɪ pa o na lɔr-dɔŋa tɪn, kɔntɔ tu bɔ wani o zɔ We paari dɪm wɔni.»

⁶ Nabiinɛ na lɔgɪ nɔɔnɔ wɔlɔ tɪn, ku yɪ lɔgɔ baŋa ŋwɪa mu o jɪga. Ku daari, We Joro kum na lɔgɪ wɔlɔ tɪn, ku yɪ We Joro kum ŋwɪa mu o jɪga.

⁷ Yɪ pa ku sɔ-m dɪ a na tagɪ kulɔ ni ku maŋɪ sɪ ba joori ba lɔ abam tɪn.

⁸ Ku na yɪ viɔ, ku yɛni ku dɔlɪ me dɪ me ku na lagɪ tɪn mu. N yɛni n ni ku sɔɔ kum, yɪ n yɛri ku na nuŋɪ me dɪ ku na maa ve me tɪn. Ku yɪ bɪdwɪ mu dɪ We Joro kum na pe wɔlɔ maama ŋwɪ-dɔŋa tɪn.»

⁹ Nikodem ma bwe o wɪ: «Kɔɔ kɪ ta mu ku kɪ kɔntɔ?»

¹⁰ Zezi ma lɛr-o o wɪ: «Nmɔ yɪ Zwifɛ bam karanyɪna mu, yɪ n daa n ta yɛri wɛɛnu tɪntɔ?»

¹¹ A lagɪ a ta cɪga dɪ nmɔ sɪ, dɪ yɛni dɪ te wɛɛnu tɪlɔ dɪ na ye tɪn mu, yɪ dɪ kwɛri dɪ ŋɔɔni kulɔ dɪ

na ne tun dí bri nõona. Dı kuntu dı, á ta ba se dıbam taanı dım.

¹² A na te lugu kuntu baɲa wənu taanı a bri abam yi á ba se a ni tun, a laan na ɲooni We-soɲo wənu a bri abam, á wó ki ta mu á se a ni?

¹³ Nõon-nõonu tərə o na diini We-soɲo, ku na dai Nabiin-bu wum na zıgi da o tu tun yıranı.

¹⁴ Nı Moyisi dɛen na zəɲi can-na bısankwıa kam o palı daa yuu ni kagva kam wonu te tun, ba nan maɲi sı ba kwe Nabiin-bu wum dı ba zəɲi weyuu ni kuntu mu,

¹⁵ sı ku pa nõonu wulu maama na ki o wu-dıdva dıd-o tun na ɲwi-dɔɲa kalu na ba ti tun.»

¹⁶ Benwaanı We na tiini DI soe nabiinə tun mu pe DI tɔɲi DI Bu-dva sı o ba lugu baɲa, sı wulu maama na ki o wu-dıdva dıd-o tun daa yi cɔgi, sı o na ɲwi-dɔɲa kalu na ba ti tun.

¹⁷ We na tɔɲi DI Bu wum sı o ba lugu baɲa kuntu tun, ku dai sı o di nabiinə taanı sı o cɔgi-ba, ku nan yi sı o vri-ba lwarım wonu mu o yagi.

¹⁸ Wulu maama na ki o wu-dıdva dı We Bu wum tun, ba daa bá di o taanı. Ku daarı wulu maama na wu se-o tun maɲi o ga bura mu, o na vin sı o se We Bu-dva kam tun ɲwaanı.

¹⁹ We na di nabiinə taanı te tun mu tuntu: We pe wulu na yi pooni tun mu ba lugu baɲa. Nabiinə nan soe lim ba dwe pooni dım ba titɔɲ-balwaarv tum ɲwaanı.

²⁰ Nõonu wulu maama na ki kəm-balwaarv tun culi pooni dım mu, o bá se sı o nuɲi dı yigə ni, sı o wo-balwaarv tum wó jalı jaja.

²¹ Wulu maama nan na tɔgi cıga cwəɲə tun wó nuɲi pooni dım yigə mu, sı ku bri ni o titɔɲa

maama tɔgɪ Wɛ wɔbɔŋa mu.

Zan daa na ŋɔɔni Zezi taani te tin

²² Kuntɔ kwaga ni Zezi di o karabiə bam ma vu ba beeri Zude ti-balwa bam wɔni. Ba ma daani jɛgə kam kuntɔ ni, yi o miisi nɔɔna na wɔni Wɛ ŋwaani.

²³ Zan dɛɛn maa wɔ ɛnɔn ni. Tiɔ kum kuntɔ batwari didaani Salim. O di maa wɔra o miisi nɔɔna na wɔni, na na daga je sɔm kuntɔ ni tin ŋwaani. Nɔɔna zanzan dɛɛn yəni ba tui o te maŋa maama, si ba pa o miisi-ba na wɔni.

²⁴ Maŋa kam kuntɔ ni ba ta wɔ jaani Zan ba pi.

²⁵ Zan karabiə badonnə dɛɛn ma magɪ kantɔgɔ di Zwifu wɔdon, di nɔɔna na maŋi si ba zari ba titi te si ku tɔgɪ Zwifə bam cullu tum cwəŋə tin.

²⁶ Ba ma yu Zan te ba ta did-o ba wi: «Karanyina, di ne nɔɔnɔ wɔlɔ dɛɛn na wɔ nmɔ tee ni yi n wɔ Zɔrdɛn bugə kam bube didonɔ dim ni tin. Nmɔ tagɪ o taani n bri dɔbam. Lele kuntɔ, o laan wɔra o miisi nɔɔna na wɔni, yi nɔɔna zanzan tiini ba ve o te ba daari dɔbam.»

²⁷ Zan ma ləri-ba o wi: «Ku ba cɔga. Nɔɔnɔ bá wani o na wɔŋo, yi ku na dai Wɛ mu pɛ-o-ku.

²⁸ Abam titi maŋi á yi amɔ maana tiinə di a na tagɪ a wi, amɔ dai Krisi wɔm, si ku yi Wɛ mu tɔŋi-ni si a tɔgɪ Krisi wɔm yigə a ba.

²⁹ Ku nyi di nɔɔnɔ na di kaani te tin mu, ku yi kan-barɔ wɔm titi mu te kaani wɔm. Ka-yiginu wɔm maa zɪgɪ daa ni yi o cəgə. O na ne ni kan-barɔ wɔm jɪgɪ wɔpolo di o kaani wɔm, o di wó ta jɪgɪ wɔpolo. Kuntɔ, a di jɪgɪ wɔpolo ku ja gaali.

³⁰ Wɔntɔ nan manɔ sɪ o ji nɔn-kamunu mu, sɪ amɔ joori a ji nɔn-balaŋa.

³¹ Nɔɔnɔ wɔlɔ na nunɔ Wɛ te tɪn mu yɪ nɔn-kamunu o dwe nɔɔnɔ maama. Kɔ daari wɔlɔ na nunɔ lɔgɔ baŋa tɪn yɪ lɔgɔ nyɪm mu. O ni-taanɪ dɪ maa yɪ lɔgɔ baŋa nyɪm. Wɔlɔ nan na nunɔ Wɛ-zɔŋɔ tɪn mu dwe maama.

³² O yɛni o tɛ kulɔ o na niə yɪ o kwəri o na tɪn mu o bri nɔɔna. Dɪ kuntɔ dɪ, nɔɔna ta ba sɛ o zaasɪm dɪm.

³³ Nɔɔnɔ wɔlɔ nan na sɛ o zaasɪm dɪm tɪn, kuntɔ tu sɪnɪ o bri nɪ Wɛ yɪ cɪga mu.

³⁴ Benwaanɪ, kɔ na yɪ wɔlɔ wɔm Wɛ na tɔŋɪ tɪn, Wɛ pɛ-o DI Joro kɔm kɔ tiini kɔ ja gaalɪ, yɪ kɔ paɪ o tɛ Wɛ titɪ ni-taanɪ.

³⁵ Kɔ Baŋa-Wɛ soe DI Bu wɔm yɪ DI pa-o dam wɔŋɔ maama baŋa nɪ.

³⁶ Nɔɔnɔ wɔlɔ na kɪ o wɔ-dɪdɔba dɪ Wɛ Bu wɔm tɪn jɪgɪ ŋwi-dɔŋa kalɔ na ba ti tɪn. Kɔ daari nɔɔnɔ wɔlɔ na vɪn Wɛ Bu wɔm tɪn bá fɔgɪ o na ŋwɪa Wɛ tee nɪ. Wɛ ban-zɔŋɔ nan wó ta wɔ o yuu nɪ.»

4

Samari tiinə kaanɪ na lwarɪ Zezi te tɪn

¹⁻³ Farizɪan tiinə bam dɛɛn ma ni nɪ Zezi wɔra o paɪ nɔɔna zanzan tɔgɪ o kwaga kɔ dwe Zan, yɪ o ta kwəri o miisi-ba na wɔnɪ Wɛ ŋwaanɪ. Kɔ nan daɪ Zezi titɪ mu miisi-ba na wɔnɪ, kɔ yɪ o karabiə bam mu miisi-ba. Zezi na maanɪ nɪ Farizɪan tiinə bam lwarɪ kuntɔ tɪn, o ma zanɪ Zude nɪ o joori o maa ve Galile.

⁴ O na maa ve kuntɔ tɪn, o manɔ sɪ o tɔgɪ Samari wɔnɪ mu o ke.

⁵ O ma vu o yi Samari tiv kudon, ku yiri mu Siswaaru. Ku batwari di tiga kalu Zakobi deen na pe o bu Zuzefu faja faja tin.

⁶ Zakobi deen jigi vuli je sim kontu ni, di ta na wura di zim maama. Zezi na ve taan kontu tin, o ma bwani. O ma vu o jani vuli dim ni ni. Ku deen yi wia titari ni mu.

⁷⁻⁸ O karabiə bam maa ke tiv kum wu si ba yegi wudiu. Zezi na je da kontu tin, Samari tiine kaani wodon laan ma ba si o mo na. Zezi ma ta did-o o wi, o ki na o pa-o si o nyo.

⁹ Kaani wum ma ta di Zezi o wi: «Nmɔ yi Zwifu mu, yi amɔ yi Samari tu. Bɛɛ mu yi n ta n wi, a ki na a pa-m?» Kaani wum tagi kontu, beɲwaan Zwifə bam di Samari tiine deen wari daani.

¹⁰ Zezi ma lar-o o wi: «Nmɔ ya na ye pɛɛri dilu We na lagi Di pa-m tin, yi nmɔ ya na ye wulu na loori nmɔ na tin, nmɔ titi ya mu wu loori amɔ, yi a pa nmɔ na balu na pai nabiine ηwi-dɔɲa tin.»

¹¹ Kaani wum ma ta did-o o wi: «A tu, nmɔ ba jigi goɲo yi vuli dim luunə. Nmɔ nan wu ki ta mu n mo na balu na pai nabiine ηwi-dɔɲa tin?»

¹² Dibam nabaaru Zakobi mu kugi vuli dintu o pa dibam. Wuntu titi di o biə di o vara maama deen mooni na yo mu faja faja ba nyo. Nmɔ nan buɲi n pai n dwe Zakobi mu naa?»

¹³ O ma lar-o o wi: «Ku na yi vuli dintu na bam, noonu wulu maama na nyogi-ba tin, na-nyom ta wu ja kontu tu.

¹⁴ Ku nan na yi na balu amɔ na wu pa tin, na-nyom daa ba ja wulu na nyogi-ba tin. Na balu a

na wó pa tún wó ji núnɛɛnɛ buli-yi mu te o wónɛ,
yɛ dɛ wó ta burə na balu na paɪ ɲwɪ-dɔŋa kalu
na ba ti tɪn.»

¹⁵ Kaanɛ wɔm daa ma ta dɪd-o o wɪ: «A tu, nan
pa-nɪ na bam kɔntɔ, sɪ na-nyɔm daa yɪ ja-nɪ sɪ a
taa tui yo a mɔɔnɛ na.»

¹⁶ Zezi ma ta dɪd-o o wɪ: «Ve n bəŋi n baru sɪ
á da daanɛ á ba.»

¹⁷ Kaanɛ wɔm ma ləri o wɪ, wɔm ba jɪɣɪ baru.

Zezi ma ta-o o wɪ: «Nmu na tagɪ nɪ n ba jɪɣɪ
baru tɪn yɪ cɪga mu.

¹⁸ Nmu ya n zɔ banna banu mu, yɪ nmu na wɔ
nɔɔnɔ wɔlu tee nɪ lele kɔntɔ tɪn daɪ n baru. Ku
yɪ cɪga mu n tagɪ n brɪ-nɪ.»

¹⁹ Kaanɛ wɔm ma ta dɪd-o o wɪ: «A tu, amɔ
lwarɪ nɪ n yɪ Wɛ nijɔŋnu mu.

²⁰ Dɪbam Samari tiinə nabaara bam dɛɛn tui
piu kɔntɔ yuu mu ba zuli Wɛ. Ku daari abam
Zwifə bam brɪ nɪ, ku maŋɪ sɪ nɔɔna taa zuli Wɛ
Zeruzalem nɪ mu.»

²¹ Zezi laan ma ta dɪd-o o wɪ: «Kaanɛ, sɛ a
taanɛ dɪm. Maŋa wó ba, yɪ abam daa bá ta ve
piu kɔntɔ yuu naa Zeruzalem sɪ á zuli dí Ko Wɛ
da.

²² Abam Samari tiinə yəri wɔlu á na zuli tɪn.
Dɪbam Zwifə bam nan ye wɔlu dí na zuli tɪn,
bɛŋwaanɛ Wɛ tɔɣɪ Zwifə bam jɪŋa mu Dɪ vrɪ
nabiinə ba lwarɪm wɔnɛ.

²³ Ku daari maŋa maa biɪnɛ lele kɔntɔ, yɪ balu
na sunɛ ba zuli dí Ko Wɛ cɪga tɪn, baá zuli-Dɪ dɪ
Wɛ Joro dam dɪ cɪga. Mu dí Ko Wɛ na lagɪ sɪ
nabiinə taa zuli-Dɪ te tɪn.

24 Wε yi joro mu. Balu maama na lagɔ ba zuli-DI tun maɲɔ si ba zuli-DI dɔ Wε Joro dam dɔ cɔga mu.»

25 Kaanu wɔm ma ta o wɔ: «Amu ye si Mesi wulu ba na bε nɔ Krisi tun wɔ ba. O nan na tuε, oɔ ta Wε cɔga kam maama o bɔɔ dɔbam.»

26 Zezi ma lεr-o o wɔ: «Ku yi amu mu kuntu, a zɔgɔ a ŋɔɔnɔ dɔ nmu.»

27 Zezi karabiε bam laan ma joori ba ba. Ba na nε Zezi na zɔgɔ o ŋɔɔnɔ dɔ kaanu wɔm kuntu tun, ku ma su-ba. Dɔ kuntu dɔ, ba wuluwulu nan wu bwe o nii, «bεε mu o laga?» naa, «bεε mu yi Zezi ŋɔɔnɔ dɔ kaanu wɔm?»

28 Kaanu wɔm laan ma yagɔ o kɔɔru wɔm, yi o daari o vu tiu kuw wu. O na yi da tun, o ma ta dɔ ŋɔɔna bam o wɔ:

29 «Ba-na á nii ŋɔɔnu, o na tagɔ amu na kɔ kulu maama tun o bɔɔ-nɔ. A yεri wuntu mu wɔ ta yi Krisi wɔm Wε na tuɲɔ tun naa?»

30 O na tagɔ o bɔɔ-ba kuntu tun, ba ma nuɲɔ tiu kuw wu ba maa ve Zezi te.

31 Kantu maɲa kam nɔ Zezi karabiε bam ma ta dɔd-o si o di wɔdiu.

32 O ma lεri-ba o wɔ: «A maɲɔ a jɔgɔ wɔdiu. Abam nan yεri ku na yi wɔdiu kulu tun.»

33 O karabiε bam laan ma bwe daanu ba wɔ: «Ŋɔɔnu mu nan ga jaanu wɔdiu o ba o pa-o naa?»

34 Zezi ma ta dɔ ba o wɔ: «Amu wɔdiu kuw yi si a tɔgɔ wulu wɔm na tuɲɔ-nɔ tun wubuɲa mu, si a tuɲɔ o tituɲa yam a ti.

35 Abam yεni á tε nɔ: «Ku daari canɔ sina mu si dɔ kɔ faa.» Amu nan lagɔ a ta abam si á fɔgɔ á nii karɔ sum na yi te tun. Faa kuw bɔga, ku laan daari zagum mu.

³⁶ Maŋa kam yiə, si wɔɔɔ na ki faa kɔm tɔn jɔŋi o ŋwuru. Faa kɔm nyi di nɔɔna balɔ We na vri DI pa ba na ŋwi-dɔŋa kalɔ na ba ti tɔn mɔ, si nɔɔnɔ wɔɔɔ na dugi tɔn di wɔɔɔ na zagi tɔn maama wəli daani ba na wɔɔɔ.

³⁷ Taani dɔntɔ yi cɔga mɔ: «Nɔɔnɔ mɔ dugə, yi wɔɔɔŋ zagi.»

³⁸ Kɔntɔ tɔn, a tɔŋi abam si á vu á beeri nɔɔna mɔ á pa We. Kɔ nyi nɔnɔni abam wɔ vagi mina, yi á laan wó vu á zagi-ya. Nɔɔna badonnə mɔ vagi-ya, yi abam di nyɔɔri ba titɔŋa yam baŋa ni.»

³⁹ Samari tiinə kaani wɔm dɛen na tagi o bri o tɔv kɔm tiinə ni Zezi tagi wɔm na ki kulɔ maama o bri-o tɔn, kɔ ma pa Samari tiinə zanzan ki ba wɔ-dɔɔɔ di Zezi.

⁴⁰ Samari tiinə bam ma vu Zezi te, ba loor-o si o maŋi ba tee ni. O ma ki da yale di ba.

⁴¹ Nɔɔna zanzan daa ta ma ki ba wɔ-dɔɔɔ dɔ-d-o o ni-taani dɔm ŋwaani.

⁴² Ba ma ta di kaani wɔm ba wɔ: «Dɔbam laan ki di wɔ-dɔɔɔ dɔ-d-o, yi kɔ daa dai nmɔ na tagi kulɔ n bri dɔbam tɔn ŋwaani. Dɔbam titi ni o taani dɔm, yi di kwəri di lwarɔ ni wɔntɔ mɔ sɔni o yi wɔɔɔ na vri nabiinə lwarɔm wɔni tɔn.»

Zezi na pɛ didɛɛrɔ wɔɔɔŋ bu na yazurə te tɔn

⁴³ Da yale yam dɛen na kɛ tɔn, Zezi ma zaŋi o maa ve o titi tɔv Galile.

⁴⁴ Zezi titi dɛen mɔ tagi o wɔ, ba ba nɔgi We nijɔŋnu o titi tɔv ni.

⁴⁵ Zezi nan na ve o yi Galile tɔn, nɔɔna ma jeer-o lanyɔri, bɛŋwaani ba ya na ve Zeruzalɛm si

ba di Paki candiə kam tɪn, ba nɛ wo-kɪnkagɪla yalɔ maama o na kɪ da tɪn.

⁴⁶ Zezi laan ma joori o vu Kana, Galile tɪv nɪ. Kɔ yɪ jəgə kalɔ o ya na pɛ na bam ji tweeru biə sana tɪn mɔ.

Dɪdɛɛrɔ wɔdɔŋ maa wɔ Kapernawum nɪ, yɪ o bu ba jɪgɪ yazurə.

⁴⁷ O na lwarɪ nɪ Zezi nuŋi Zude nɪ o ba Galile tɪn, o ma zaŋɪ o vu o te, o loor-o sɪ o vu Kapernawum o pa o bu wɔm na yazurə, o na lagɪ o tɪ tɪn ŋwaanɪ.

⁴⁸ Zezi ma ta dɪd-o o wɪ: «Abam na wɔ nɛ wo-kɪnkagɪla yalɔ na brɪ nɪ Wɛ tɔŋɪ-nɪ tɪn, abam bá fɔgɪ á sɛ amɔ.»

⁴⁹ Dɪdɛɛrɔ wɔm daa ma ta o wɪ: «A tu, pa dí vu lɪla sɪ a bu wɔm wɔ zɪgɪ o tɪ.»

⁵⁰ Zezi laan ma ta dɪd-o o wɪ: «Ve sɔŋɔ, sɪ n bu wɔm daa bá tɪ.»

Nɔɔnɔ wɔm ma kɪ o wɔ-dɪdɔvɔ dɪ Zezi na tagɪ te tɪn, yɪ o zaŋɪ o viiri.

⁵¹ O ta na wɔ cwəŋə nɪ o maa ve sɔŋɔ tɪn, mɔ o tɪntɔŋna tu ba jeer-o, yɪ ba ta ba wɪ: «N bu wɔm nɛ yazurə.»

⁵² O ma bwe-ba o wɪ: «Maŋa kɔɔ mɔ kɔ garɪ bu wɔm yɪra nɪ?» Ba ma ta ba wɪ: «Kɔ yɪ diin, wɪa tɪtarɪ nɪ mɔ, o paa kam yag-o.»

⁵³ Ba na tagɪ kɔntɔ tɪn, nɔɔnɔ wɔm ma guli nɪ kɔ yɪ maŋa kam kɔntɔ nɪ nɔɔ mɔ Zezi tagɪ o wɪ, o bu wɔm daa bá tɪ. O dɪ o sɔŋɔ tiinə maama laan ma kɪ ba wɔ-dɪdɔvɔ dɪ Zezi.

⁵⁴ Mɔ Zezi na kɪ wo-kɪnkagɪlɪ dɪlɔ, o kɪ kuni bɪle Galile nɪ, o na nuŋi Zude o joori o ba tɪn.

5

Zezi na pɛ kɔrɔ na yazurɛ siun dɛ ni te tɪn

¹ Kuntɔ kwaga ni Zezi ma zaɲɪ o vu Zeruzalem, sɪ o tɔɣɪ o di Zwifɛ bam candiɛ kadoɲ.

² Bugɛ kadoɲ mu wɔra, ka na batwari di tɔv kum ni dilɔ peeni na tɔɣɪ da tɪn. Ka yiri di Zwifɛ bam taani mu yi Betizata. Ba dɛɛn te pwe sinu mu ka ni ni.

³ Yawɩna zanzan dɛɛn yɛni ba tigi pwe sim kuri ni. Badaara yi lilwɛ di gwanɪ di kwaarɔ. [Ba tigi da ba cɛgɛ, sɪ Wɛ maleka mu ba ka pɔɣɪ na bam.

⁴ Ka na yɛni ka pɔɣɪ na bam kuntɔ doɲ, yawɩnɔ wɔlɔ na wɔ loori yigɛ o tu na bam wɔni tɪn wɔ na yazurɛ di yawɩ kɔlɔ maama na jig-o tɪn.]

⁵ Nɔɔnɔ wɔdoɲ dɛɛn ma wɔra, o na ba jigɪ yazurɛ ku yi ni bɩna fiintɔ nana (38) te.

⁶ Zezi ma na o na tigi da tɪn, yi o lwarɪ ni o ya maɲɪ o ba jigɪ yazurɛ ku daani. O ma ta di nɔɔnɔ wɔm o wɪ: «Nmɔ lagɪ sɪ n na yazurɛ na?»

⁷ Yawɩnɔ wɔm ma lɛr-o o wɪ: «A tu, bugɛ kam na bam na yɛni ba pɔɣɪ, a ba jigɪ nɔɔnɔ wɔlɔ na wɔ kwe-ni o ja tu na bam wɔni tɪn. A na yɛni a kwaanɪ sɪ a tu, nɔɔnɔ mu wɔ tu o loori amɔ.»

⁸ Zezi ma ta did-o o wɪ: «Zaɲɪ wɛɛni, sɪ n kwe n sara kam n ta n veɛ.»

⁹ O na tagɪ kuntɔ tɪn, nɔɔnɔ wɔm ma sinɪ o na yazurɛ bidwi banja ni, yi o zaɲɪ o kwe o sara kam o veɛ. Ku yi Zwifɛ bam siun dɛ ni mu ku ki kuntɔ.

10 Kuntɔ ɲwaanɩ Zwifə yigə tiinə bam ma ta dɩ nɔɔnɔ wɔm ba wɩ: «Zɩm yɩ dɩbam siun dɛ mɩ. Kuntɔ ɲwaanɩ kɔ culə sɩ n ta n ze n sara kam.»

11 O ma ləri-ba o wɩ: «Nɔɔnɔ wɔlɔ na pɛ amɩ na yazurə tɩn mɩ tagɩ o wɩ, a kwe a sara kam a taa veə.»

12 Ba ma bwe-o ba wɩ: «Nɔɔnɔ wɔm kuntɔ yɩ wɔɔ mɩ, yɩ o wɩ n kwe n sara kam n ta n veə?»

13 O maa daa yəri wɔlɔ na pɛ o na yazurə yam tɩn, beɲwaanɩ Zezi zɔ nɔn-kɔgɔ kɔm wɩ yɩ o daa wɩ nɛ-o.

14 Kɔ na kɩ fɩn tɩn, Zezi ma vu o jeer-o Wɛ-di-kamunu kɔm wɔnɩ. O ma ta dɩd-o o wɩ: «Nii, nmɩ laan nɛ yazurə. Nan daa n yɩ kɩ lwarɩm, sɩ wo-lɔŋɔ kulɔ na dwe kuntɔ tɩn daa yɩ kɩ-m.»

15 Nɔɔnɔ wɔm laan ma vu o ta dɩ Zwifə yigə tiinə bam o wɩ: «Kɔ yɩ Zezi ya mɩ pɛ a na yazurə.»

Zezi na jɪgɩ dam te tɩn

16 Zwifə yigə tiinə bam dɛen maa wɔra ba yaari Zezi, dɩ o na pɛ yawɩnɔ wɔm na yazurə ba siun dɛ dɩm nɩ tɩn ɲwaanɩ.

17 Zezi ma ləri-ba o wɩ: «A Ko Wɛ yəni Dɩ kɩ kulɔ Dɩ wɔbɔŋa na lagɩ tɩn mɩ maɲa maama. Amɩ dɩ nan kɩ kuntɔ mɩ.»

18 O na tagɩ kuntɔ tɩn ɲwaanɩ mɩ pɛ Zwifə yigə tiinə bam laan tiini ba bɔŋɩ o gɔm. Kɔ nan daɩ nɩ ba na wɩ o cɔgɩ ba siun dɛ cullu tɩm tɩn má ɲwaanɩ, kɔ yɩ o na tagɩ o wɩ Wɛ yɩ o titɩ Ko tɩn mɩ. O taanɩ dɩm kuntɔ brɩ nɩ o dɩ Wɛ yɩ bɩdɩ mɩ.

19 Zezi ma ta dɩ ba o wɩ: «A lagɩ a ta cɪga mɩ dɩ abam sɩ, amɩ na yɩ Wɛ Bu wɔm tɩn, a bá wanɩ a kɩ kulɔkulɔ a titɩ nɩ, kɔ na daɩ kulɔ a na nɛ a Ko

Wε na ki tɪn. A Ko na ki kulɔ tɪn mu amɔ dɪ wɔ ki.

²⁰ Bɛɲwaanɪ Baɲa-Wε soe Dɪ Bu wɔm yɪ Dɪ maa brɪ-o kulɔ maama Dɪ tɪtɪ na ki tɪn. Dɪ nan wɔ brɪ-o wo-kamunnu tɪlɔ na dwe tintɔ tɪn sɪ o ki, yɪ kɔɔ sɔ abam.

²¹ Kɔntɔ, Baɲa-Wε na bi nɔɔna Dɪ pa ba yagɪ tɔɔnɪ yɪ Dɪ pa-ba ɲwɪ-dɔɲa te tɪn, Dɪ Bu wɔm dɪ wɔ pa balɔ o na lagɪ tɪn na ɲwɪ-dɔɲa.

²² Kulɔ na wɛli da tɪn, Baɲa-Wε tɪtɪ b́a di nɔɔn-nɔɔnɔ taanɪ. Dɪ nan pɛ Dɪ Bu wɔm ni sɪ o di nabiinɛ maama taanɪ.

²³ Kɔntɔ wɔ pa nɔɔna maama zuli Wε Bu wɔm, nɪ ba na zuli o Ko Wε te tɪn. Wɔlɔ maama na ba zuli Wε Bu wɔm tɪn, o ba zuli o Ko Wε dɪlɔ na tɔɲ-o tɪn dɪ mu.»

²⁴ Zezi daa ma ta o wɪ: «A lagɪ a ta cɪga mu dɪ abam sɪ, wɔlɔ maama na ni a taanɪ dɪm yɪ o daari o ki o wɔ-dɪdɔa dɪ wɔlɔ na tɔɲɪ-nɪ tɪn, kɔntɔ tu jɪgɪ ɲwɪ-dɔɲa kalɔ na ba ti tɪn. Ba daa b́a di o taanɪ. Kɔntɔ tu nunɪ tɔɔnɪ wɔnɪ mu, o zɔ ɲwɪa kalɔ na ba ti tɪn wɔnɪ.

²⁵ A lagɪ a ta cɪga dɪ abam sɪ, maɲa maa bɪna lele kɔntɔ, yɪ balɔ na ba jɪgɪ ɲwɪa Wε tee nɪ tɪn wɔ ni amɔ Wε Bu wɔm kwɛrɛ. Balɔ na sɛ-ka tɪn wɔ na Wε ɲwɪ-dɔɲa kam.

²⁶ Kɔntɔ, Wε na yɪ ɲwɪa tu tɪn, mu Dɪ pɛ wɔlɔ na yɪ Dɪ Bu wɔm tɪn dɪ jɪ ɲwɪa tu.

²⁷ Dɪ ma kwɛrɪ Dɪ pa-o ni sɪ o di nabiinɛ taanɪ, o na yɪ Nabiin-bu wɔm tɪn ɲwaanɪ.

²⁸ Yɪ pa-na kɔ sɔ abam dɪ a na tagɪ wonɔ kulɔ tɪn. Maɲa maa bɪna, yɪ balɔ maama na tɪgɪ tɪn wɔ ni amɔ kwɛrɛ,

²⁹ yɪ ba nuŋi ba yibeelə wɔni. Balɔ maama na kɪ lanyɪrani tɪn wú bi ba taa ŋwɪ Wɛ tee ni. Kɔ daari balɔ maama na kɪ wo-balwaarɔ tɪn wú bi, yɪ ba di ba taani, yɪ ba na cam.

³⁰ A bá wani a kɪ kulɔkulɔ amɔ titi ni. Amɔ tɔgi a Kɔ ni mu a maa di nabiinə taani. Kuntu ŋwaani amɔ sariya dim dim yɔɔri di yɪ cɪga mu, beŋwaani amɔ ba kwaani si a kɪ kulɔ amɔ titi na lagi tɪn, kɔ yɪ Wɛ na tɔŋi-ni si a kɪ kulɔ DI na lagi tɪn mu.»

³¹ Zezi ta ma ta di Zwifə yigə tiinə bam o wɪ: «A titi yɪrani mu ya na bri a cɪga kam, kɔ dai fifun si á sɛ ni a taani dim yɪ cɪga.

³² Nɔɔnɔ wudonɔ nan mu zigɪ amɔ cɪga kam kwaga ni, kɔ yɪ amɔ Kɔ Wɛ mu, yɪ a ye ni wuntu jigɪ cɪga di o na tɛ amɔ taani te tɪn.

³³ Abam ya tɔŋi nɔɔna Zan tee ni yɪ o ta amɔ cɪga o bri-ba.

³⁴ Kɔ na yɪ amɔ, a ya ba lagi si nɔɔn-nɔɔnɔ pa amɔ cɪga kam maana. A nan tagɪ Zan taani abam ŋwaani mu, si kɔ wani kɔ wəli abam si á na vɪm lwarɪm wɔni.

³⁵ Zan deen nyɪ di kani mini na tiini di jigɪ pooni te tɪn mu. Abam ma sɛ si á tɔgi o taani dim di wɔpolo maŋa funfun yɪrani, yɪ á laan kwe á yagi.

³⁶ A nan jigɪ maana yalɔ na daga ya dwe Zan na pɛ yalɔ tɪn. Tɪtɔŋa yam a Kɔ Wɛ na pɛ-ni si a tɔŋi tɪn, yantu mu a jigɪ a tɔŋa, yɪ yantu mu pa-ni cɪga ni Wɛ mu siɪni DI tɔŋi-ni.

³⁷ A Kɔ Wɛ dilɔ na tɔŋi-ni tɪn zigɪ a cɪga kam kwaga ni. Abam nan maŋi á wɔ cəgi DI kwərə, naa á na DI na nyɪ te tɪn.

³⁸ Abam wɔ jonɔ DI taanɔ dɔm á kɪ á wɔ nɪ. Á na wɔ sɛ wɔlɔ wɔm DI na tɔŋɪ tɪn mɔ brɪ kɔntɔ.

³⁹ Abam yɛnɪ á kwaanɪ á zaasɪ Wɛ twaanɔ tɪm, bɛŋwaanɪ á bɔŋɪ nɪ tɪntɔ ŋwaanɪ mɔ á wɔ na ŋwɪa kalɔ na ba ti tɪn. Kɔ nan yɪ amɔ taanɪ mɔ twaanɔ tɪm kɔntɔ tɛa.

⁴⁰ Abam nan ta ba sɛ sɪ á ba amɔ te, sɪ kɔ pa á na ŋwɪ-dɔŋa kalɔ na ba ti tɪn.

⁴¹ A nan ba bɔŋɪ sɪ nabiiɛnɔ ta pa amɔ zulɔ.

⁴² Kɔ na yɪ abam, amɔ ye á wɔrɔ. A ye nɪ Wɛ sono tɛrɪ á bɪcara nɪ.

⁴³ Amɔ nan jaanɪ a Ko yɪrɪ mɔ a ba, yɪ abam vɪn sɪ á jeeri-nɪ. Nɔɔnɔ wɔlɔ nan na jaanɪ o tɪtɪ yɪrɪ o ba, á wɔ jeeri kɔntɔ tu.

⁴⁴ Abam nan lagɪ sɪ á taá jonɔ zulɔ mɔ da-tee nɪ, yɪ á ba lagɪ sɪ á kɪ kulɔ na wɔ pa á na zulɔ Wɛ dɪlɔ na ba jigɪ dɔŋ tɪn tee nɪ. Kɔntɔ mɔ á warɪ á kɪ á wɔ-dɪdɔa dɪ amɔ.

⁴⁵ Á yɪ taá bɔŋɪ nɪ, amɔ mɔ wɔ vɪn abam bɔra a Ko Wɛ tee nɪ. Kɔ yɪ Moyisi wɔm abam ya na bɔŋɪ sɪ á wɔ na ŋwɪa Wɛ tee nɪ o ŋwaanɪ tɪn mɔ wɔ vɪn abam bɔra.

⁴⁶ Abam ya na sunɪ á sɛ Moyisi na tagɪ kulɔ tɪn, á ya wɔ sɛ amɔ dɪ, bɛŋwaanɪ wɔntɔ pɔpɔnɪ amɔ taanɪ mɔ.

⁴⁷ Abam nan maŋɪ á wɔ sɛ o na pɔpɔnɪ kulɔ tɪn. Kɔntɔ tɪn, á nan wɔ kɪ ta mɔ á sɛ amɔ na tagɪ kulɔ tɪn?»

6

*Zezi na pɛ nɔn-kɔgɔ wɔdiu yɪ ba di te tɪn
(Matiyu 14:13-21, Marɪkɪ 6:30-44, Luki 9:10-17)*

¹ De didwɪ Zezi dɪ o karabiə bam ma zanɪ ba vu ba be Galile nɪnɪv kum bube didonɪ dɪm. Nɔɔna badaara bə-ka nɪ Tiberiyadɪ nɪnɪv mɪ.

² Nɔn-kɔgɔ zanzan maa tɔgɪ o kwaga, beɲwaanɪ ba ne wo-kɪnkagɪla yalɪv o na kɪ o pa yawɪna na yazurə tɪn.

³⁻⁴ Kɪ dɛɛn twɛ sɪ Zwifə bam di ba candiə kalɪv yɪrɪ na yɪ Pakɪ tɪn. Zezi ma vu o di piu yuu o jəni da dɪ o karabiə bam.

⁵ O ma kwəni o yuu o nii, yɪ o na nɪ kɔgɔ zanzan mɪv maa bɪnɪ o te. O ma ta dɪ Filipi o wɪ: «Dí wó kɪ ta mɪv dí na wɔdiu, sɪ dí yəgɪ dí pa nɔɔna bantɪv maama sɪ ba di?»

⁶ O na tagɪ kɔntɪv tɪn, kɪ yɪ sɪ o ma nii Filipi wɔbɔɲa na yɪ te tɪn mɪv, sɪ o maɲɪ o ye o na wó kɪ te.

⁷ Filipi ma lər-o o wɪ: «Dí na lagɪ dí yəgɪ dɪpɛ sɪ nɔɔnɪv maama na fɪnfɪtɪn o di, kɪ səbu kum wó dwəni səbu-dala biə-yale (200).»

⁸ O karabiə bam didɪv, Andre wɔlɪv na yɪ Simɔn Pɪyɛɛrɪ nyaanɪ tɪn, ma ta o wɪ:

⁹ «Nii, bu wɔdonɪ mɪv wɔ yo seeni, o jɪgɪ dɪpwa yanu dɪ kaləɲ-balɛ sɪle. Kɪ nan bá wanɪ kɪ yɪ nɔɔna bantɪv maama dim.»

¹⁰ Zezi laan ma ta dɪ ba o wɪ: «Á nan pa nɔɔna bam jəni tɪga nɪ.» Gaarɪv tiini tɪ wɔra jəgə kam kɔntɪv nɪ. Nɔɔna bam maama ma jəni tɪga nɪ. Ba yɪ nɪnɛɛnɪ baara mɔrr-tɪnu (5.000), kɪ wəli dɪ kaana dɪ biə.

¹¹ Zezi ma kwe dɪpwa yam yɪ o kɪ Wɛ le ya ɲwaanɪ. O ma daari o maɲɪ-ya o pa nɔɔna bam na je tɪga nɪ tɪn. O ma kɪ Wɛ le kale sɪm dɪ

ɲwaanɪ yɪ o pa-ba. Nɔɔna bam maama ma di nɪ ba na lagɪ te tɪn.

¹² Ba ma di ba su ba daari. Zezi ma ta dɪ o karabiə bam o wɪ: «Ve-na á twe cicwæru tɪɬ na daari tɪn, sɪ á yɪ yagɪ sɪ tɪ cɔgɪ.»

¹³ Ba ma twe tɪ maama ba su tɪtwarɔ fugə-tɪle. Dɪpwa yanu yam ba na di ba daari tɪn cicwæru yɪranɪ mɔ kɔntɔ.

¹⁴ Nɔɔna bam na ne wo-kɪnkagɪ dɪm Zezi na kɪ tɪn, ba ma ta ba wɪ: «Kɔ sɪnɪ kɔ yɪ cɪga mɔ, We nijonnu wɔɬ ya na manɪ sɪ o ba lɔgɔ baɲa tɪn mɔ tɪntɔ.»

¹⁵ Zezi laan ma lwarɪ nɪ ba lagɪ ba pa o ji ba pɛ dɪ dam mɔ. O na lwarɪ kɔntɔ tɪn, o ma zanɪ o joori o vu o di piu yuu o wɔra o yɪranɪ.

*Zezi na ve na baɲa nɪ te tɪn
(Matiyu 14:22-33, Marɪkɪ 6:45-52)*

¹⁶ Dɪdaanɪ na yɪ tɪn, Zezi karabiə bam ma vu ba yɪ nɪnɔ kɔm nɪ.

¹⁷ Ba ma zɔ naboro ba tɔgɪ nɪnɔ kɔm wɔ ba maa ve Kapernawum. Tɪga maa tiini ka yɪ, yɪ Zezi daa ta wɔ tu ba te.

¹⁸ Vu-dɪɬ laan ma zanɪ kɔ fufugə kɔ pa na bam pɔgɪla.

¹⁹ Zezi karabiə bam ma cɔ naboro kɔm ba vu ba yɪ nɪnɛnɪ kilomɛtra yanu naa yardɔ te. Ba laan ma na Zezi na ve na bam baɲa nɪ o maa bɪnɪ ba te. Fɔbɪnɪ ma zɔ-ba.

²⁰ Zezi ma ta dɪ ba o wɪ: «Á yɪ taá kwarɪ fɔbɪnɪ, sɪ kɔ yɪ amɔ.»

²¹ Ba ma bɔɲɪ sɪ ba pa Zezi zɔ naboro kɔm, dɪ ba dɛ ba yɪ buburu nɪ, jəgə kalɔ ba ya na maa ve tɪn.

Zezi mu pai nabiina ηwi-duha kalu na ba ti tin

²² Tɔga na puuri tin, non-kogo kulu na manɔ nɔnu kum buɛ didonɔ dim ni tin ma maani ni, naboro diduɔa yiranɔ ya mu wɔra. Ba maa ye ni Zezi karabiɔ bam ke ba daar-o, yi o wɔ de o zu ba naboro kum o vu.

²³ Nabwæru tidonnɔ ma nunɔ Tiberiyadɔ ti ba, ti yi buɛ dilu non-kogo kum na wɔra tin. Ku yi jɔgɔ kam kontu ni mu dí Yuutu Zezi ya ki We le wɔdiiru tim ηwaanɔ, yi o daari o pa noona bam di tin.

²⁴ Noona bam na lwarɔ ni Zezi dɔ o karabiɔ bam daa tɔrɔ tin, ba ma zu nabwæru tim wɔ ba maa ve Kapernawum si ba beer-o.

²⁵ Noona bam na be nɔnu kum tin, ba ma na Zezi. Ba ma bwe-o ba wɔ: «Karanyina, manɔ kɔɔ mu n tu yoba?»

²⁶ Zezi ma læri-ba o wɔ: «A lagɔ a ta cɔga mu dɔ abam si, abam na kari á beeri amɔ tin, ku da á na ne wo-kɔnkagula yalu na bri ni We tɔɔɔ-nɔ tin ηwaanɔ. Ku yi á na di wɔdiiru tim á su tin ηwaanɔ mu á beeri amɔ.

²⁷ Á nan yi taá tɔɔɔ-na wɔdiu kulu na wɔ ba ku cɔɔɔ tin má ηwaanɔ. Á taá tɔɔɔ wɔdiu kulu na wɔ pa á na ηwi-duha kalu na ba ti tin ηwaanɔ. Amɔ Nabiin-bu wɔm mu wɔ pa abam kontu wɔdiu kum, beηwaanɔ a Ko We mu pɛ-nɔ ni si a taa tɔɔɔ a pa-DI.»

²⁸ Ba laan ma bwe-o ba wɔ: «Dɔbam nan wɔ ki ta mu, si dí taá tɔɔɔ titɔɔɔ yalu We na lagɔ tin?»

²⁹ O ma læri-ba o wɔ: «Tɔtɔɔɔ dilu We na lagɔ si abam tɔɔɔ tin, ku yi si á se wɔlu DI na tɔɔɔ tin mu.»

30 Ba ma ta bwe-o ba wɪ: «Wo-kɪnkagɪɪ dɔɔ mu nmɔ wɔ kɪ, sɪ dɪ wanɪ dɪ lwarɪ nɪ Wɛ mu sɪnɪ Dɪ tɔŋɪ nmɔ, sɪ dɪ laan sɛ-m? Nmɔ wɔ kɪ bɛɛ mu n brɪ dɪbam?»

31 Fana fana tɪn, dɪbam nabaara dɛɛn na wɔ kagɔa wɔnɪ maŋa kalɔ nɪ tɪn, ba di wɔdiu kulɔ yɪrɪ na yɪ <Maanɪ> tɪn mu, nɪ Wɛ tɔŋɔ kɔm na tagɪ te kɔ wɪ: <O pɛ-ba wɔdiu kulɔ na nunɪ Wɛ-sɔŋɔ nɪ tɪn yɪ ba di.> »

32 Zezi ma lɛrɪ-ba o wɪ: «A lagɪ a ta cɪga mu dɪ abam sɪ, kɔ dai Moyisi mu pɛ abam wɔdiu kulɔ na nunɪ Wɛ-sɔŋɔ nɪ tɪn. Kɔ nan yɪ a Ko Wɛ mu pai abam wɔdiu kulɔ na nunɪ Dɪ sɔŋɔ nɪ yɪ kɔ yɪ wɔdiu cɪga cɪga tɪn.

33 Bɛŋwaanɪ wɔdiu kulɔ Wɛ na pai tɪn mu yɪ wɔɔɔ na nunɪ Dɪ sɔŋɔ nɪ o tu o ba lugɔ baŋa o pai nabiinɛ ŋwɪ-dɔŋa tɪn.»

34 Ba ma ta dɪd-o ba wɪ: «Dɪbam tu, ta n pai dɪbam wɔdiu kɔm kɔntɔ maŋa maama.»

35 Zezi ma ta dɪ ba o wɪ: «Amɔ yɪ wɔdiu kulɔ na pai nabiinɛ ŋwɪ-dɔŋa tɪn. Wɔɔɔ maama na tu amɔ te tɪn, kana daa bá ja kɔntɔ tu. Wɔɔɔ maama na kɪ o wɔ-dɪdɔa dɪ amɔ tɪn, na-nyɔm daa bá ja kɔntɔ tu.

36 A nan maŋɪ a ta a brɪ abam nɪ, á nɛ amɔ yɪ á ta ba sɛ-nɪ.

37 Kɔ daari wɔɔɔ maama a Ko Wɛ na pɛ amɔ tɪn wɔ ba amɔ te. Wɔɔɔ maama nan na tu amɔ te tɪn, a bá fɔgɪ a vɪn kɔntɔ tu.

38 Bɛŋwaanɪ amɔ nunɪ Wɛ-sɔŋɔ a ba sɪ a kɪ wɔɔɔ na tɔŋɪ-nɪ tɪn wɔɔɔŋa mu, sɪ kɔ dai a titɪ wɔɔɔŋa.

39 Wɔɔɔ na tɔŋɔ-nɔ tɔn wɔɔɔŋa na lagɔ kɔɔɔ tɔn mu yɔ sɔ a yɔ yagɔ a pa balɔ maama Dɪ na pɛ-nɔ tɔn wɔɔɔwɔɔ je, sɔ a daari a pa ba maama joori ba bi lɔɔɔ tiim de nɔ.

40 A Ko Wɛ wɔɔɔŋa mu yɔ sɔ, wɔɔɔ maama na lwarɔ Dɪ Bu wɔm yɔ o kɔ o wɔ-dɪdɔa dɪd-o tɔn, sɔ kɔntɔ tu na ŋwɔ-dɔŋa kalɔ na ba ti tɔn. Aá pa kɔntɔ tu joori o bi lɔɔɔ tiim de dɔm nɔ.»

41 Zezi na tagɔ kɔntɔ tɔn, Zwifə bam maa pɔɔna dɔ o na tagɔ o wɔ, wɔm mu yɔ wɔdiu kɔɔɔ na nunɔ Wɛ-sɔŋɔ nɔ tɔn.

42 Ba maa tɛ ba wɔ: «Wɔntɔ mu dai Zɔzɛfɔ bu Zezi wɔm na? Dɪ ye o nu dɔ o ko. Bɛɛ mu yɔ o laan nan ta wɔ, o nunɔ Wɛ-sɔŋɔ nɔ mu o ba?»

43 Zezi ma ləri-ba o wɔ: «Yagɔ-na, á yɔ taá pɔɔna.

44 Nɔɔn-nɔɔnɔ bá wantɔ o ba amɔ te, kɔ na dai a Ko Wɛ dɪɔ na tɔŋɔ-nɔ tɔn mu vanɔ kɔntɔ tu jɔŋa sɔ o ba amɔ te. Amɔ wɔ pa kɔntɔ tu joori o bi lɔɔɔ tiim de dɔm nɔ.

45 Kɔ pɔpɔnɔ faŋa faŋa Wɛ niŋɔŋnə tɔnɔ kɔm wɔnɔ kɔ wɔ: «Ba maama wɔ zaasɔ Wɛ tee nɔ.» Wɔɔɔ maama nan na cəgi a Ko Wɛ taanɔ dɔm yɔ o sɛ Dɪ zaasɔm dɔm tɔn wɔ ba amɔ te.

46 Kɔ nan dai nɔ nɔɔnɔ mu nɛ a Ko Wɛ, kɔ yɔ amɔ na nunɔ Dɪ te tɔn yɔranɔ mu nɛ-Dɪ.

47 A lagɔ a ta cɔga mu dɔ abam sɔ, wɔɔɔ na kɔ o wɔ-dɪdɔa dɔ amɔ tɔn mu jɔgɔ ŋwɔ-dɔŋa kalɔ na ba ti tɔn.

48 Amɔ yɔ wɔdiu kɔɔɔ na paɔ nabiinə ŋwɔ-dɔŋa tɔn.

49 Faŋa faŋa tɔn, abam nabaara deen na wɔ kagɔa kam wɔnɔ tɔn, ba dɔ wɔdiu kɔɔɔ yɔnɔ na yɔ «Maanɔ» tɔn, yɔ ba ta wɔ lugi tɔɔnɔ.

50 Kɔ daari kuntu yi wɔdiu kɔlɔ na nuɲi Wɛ-sɔŋɔ, yi wɔlɔ na di-kɔ tɪn, tɔɔni daa bá ja kuntu tu.

51 Amɔ yi wɔdiu kɔlɔ na nuɲi Wɛ-sɔŋɔ ni yi kɔ jigi ɲwɪa kɔ paɪ nabiinɛ tɪn. Wɔlɔ maama na di wɔdiu kɔm kuntu tɪn wɔ ta ɲwɪ mɔ maɲa maama. Wɔdiu kɔlɔ a na wɔ pa nabiinɛ tɪn yi a yɪra yam mɔ, si kɔ pa nabiinɛ taa jigi ɲwɪ-dɔŋa.»

52 Zezi na tagɪ kuntu tɪn, Zwifɛ bam laan ma tiini ba magɪ kantɔɔ daani ba wɪ: «Nɔɔɔ wɔntɔ wɔ ki ta mɔ o kwe o yɪra o pa dɪbam si dí di?»

53 Zezi laan ma ta dɪ ba o wɪ: «A lagɪ a ta cɪga mɔ dɪ abam si, abam na wɔ di amɔ Nabiin-bu wɔm yɪra yam, yi á daari á wɔ nyɔɔ a jana kam, á ba jigi Wɛ ɲwɪ-dɔŋa kam.

54 Wɔlɔ nan na di a yɪra yam yi o daari o nyɔ a jana kam tɪn, kuntu tu jigi ɲwɪa kalɔ na ba ti tɪn. Amɔ wɔ joori a bi kuntu tu lɔɔ tiim de dɪm ni.

55 Bɛɲwaanɪ a yɪra yam mɔ yi wɔdiu cɪga, yi a jana kam yi wo-nyɔɔɔ cɪga cɪga.

56 Wɔlɔ na di a yɪra yam yi o daari o nyɔ a jana kam tɪn wɔ ta ɲwɪ di amɔ, yi amɔ ɲwɪ kuntu tu wɔni.

57 A Ko Wɛ dɪlɔ na yi ɲwɪa tu tɪn mɔ tɔŋɪ-nɪ. Kɔ nan yi dɪntɔ ɲwaanɪ mɔ amɔ di jigi ɲwɪa. Kuntu, wɔlɔ na di a yɪra yam tɪn, kuntu tu di wɔ ta ɲwɪ amɔ ɲwaanɪ.

58 Mɔ wɔdiu kɔlɔ na nuɲi Wɛ-sɔŋɔ ni tɪn. Kuntu nan ba nyɪ dɪ wɔdiu kɔlɔ abam nabaara bam deɛn na di yi ba daa ta ti tɪn. Wɔlɔ maama na di wɔdiu kuntu tɪn wɔ ta ɲwɪ mɔ maɲa maama.»

59 Mv Zezi dæen na brɪ nɔɔna bam tɪte Kapernawum Wɛ-digə kam wɔni tɪn.

60 Zezi karabiə bam zanzan na ni kɔntɔ tɪn, ba ma ta ba wɪ: «O taanɪ dɪm tiini dɪ cana. Nɔɔn-nɔɔnɔ b́a wani o jɔɔi-dɪ.»

61 Zezi ma lwarɪ o tɪtɪ nɪ, nɪ o karabiə bam pɔɔna dɪ o taanɪ dɪm. O laan ma ta dɪ ba o wɪ: «A taanɪ dɪm kɔntɔ pɛ á wɔbɔɔɔa vugimi mv na?

62 Kɔ nan na yɪ kɔntɔ, á na nɛ Nabiin-bu wɔm na maa joori o diini o ya na manɪ o wɔ mɛ tɪn, á laan wó kɪ tɪta mv?

63 Kɔ yɪ Wɛ Joro kɔm mv pai nɔɔna ɲwɪa. Kɔ daari nabiinə dam b́a wani kulɔkulɔ dɪ kɪ. A na tagɪ taanɪ dɪlɔ dɪ abam tɪn mv pɛ abam Wɛ Joro kulɔ na pai nabiinə ɲwɪ-dɔɔɔa tɪn.

64 Dɪ kɔntɔ dɪ, abam badaara ta wɔ sɛ.» Zezi tagɪ kɔntɔ, bɛɲwaanɪ kɔ pulim nɪ mv o manɪ o ye balɔ na b́a sɛ-o tɪn, dɪ wɔlɔ na wó ba o yəg-o o pa nɔɔna tɪn.

65 O daa ma ta o wɪ: «Kɔntɔ ɲwaanɪ mv a tagɪ a brɪ abam nɪ, nɔɔn-nɔɔnɔ b́a wani o ba amɔ te, yɪ kɔ na dai a Ko Wɛ mv pɛ-o cwəɲə.»

66 Kɔntɔ na kɪ tɪn, o karabiə zanzan ma joori o kwaga nɪ, yɪ ba daa ba tɔg-o.

67 Zezi laan ma ta dɪ o karabiə fugə-bale bam o wɪ: «Abam dɪ ba lagɪ sɪ á yagɪ amɔ na?»

68 Simɔn Pɪyɛɛɪ ma lɛr-o o wɪ: «A yuutu, dɪbam wó yagɪ nmɔ, sɪ dí daa vu wɔɔ te mv? Nmɔ jɪgɪ taanɪ dɪlɔ na pai nɔɔna ɲwɪa kalɔ na ba ti tɪn.

69 Dɪbam sɛ nmɔ, yɪ dí kwəri dí lwarɪ nɪ nmɔ yɪ Wɔ-pɔɲo Tu wɔlɔ Wɛ na tɔɲɪ tɪn mv.»

⁷⁰ Zezi ma ta dı ba o wı: «Amı kuri abam fugə-bale bam, abam dıdıba nan yı sutaanı mı.»

⁷¹ O na tagı kıntı tın, kı yı Zudası wılb na yı Simın Yiskarıyo bu tın taanı mı o tea. Wıntı tıgı o wı karabiə fugə-bale bam wınl, yı wım mı lagı o ba o yəgi Zezi o pa nıona.

7

Zezi nu-biə na wı se-o te tın

¹ Zezi dıen maa wı Galile nı o beerə. O dıen ba lagı sı o vu Zude o beeri da, beıwaanı Zwifə yigə tiinə balı na wı dıanı tın lagı cwəıə mı sı ba gı-o.

² Kı dıen ma daarı fıın sı Zwifə bam di ba candiə kalı yırı na yı vwə candiə tın.

³ Zezi nyaana ma ta dıd-o ba wı, o yagı Galile je sım sı o daarı o vu Zude, sı o karabiə bam wantı ba na tıtııa yalı o na jıgı o tııı tın.

⁴ Ba ta maa ta ba wı: «Nıonı wılb na lagı sı ba taa ye-o lanyıranı tın ba səgi kılı o na kı tın. Kıntı ıwaanı, nım na kı wənu tıntı tın, n maı sı n ta n kı-tı nabiinə maama yigə nı mı.»

⁵ Ba na tagı te tın brı nı ba tıtı ta wı kı ba wı-dıdıba dıd-o.

⁶ Zezi ma ta dı ba o wı: «A maıa kam ta wı yı sı a vu candiə kam. Kı nan na yı abam, maıa maama lana dı abam.

⁷ Nabiinə bı wantı ba taa culi abam. Ba nan culi amı, beıwaanı amı yıorı a te-ba jaja mı, nı ba tıtııa ba tıgı cwəıə.

⁸ Abam nan ve-na á di candiə kam, sı amı ta bı vu lele, beıwaanı a maıa kam ta wı yı ka tı sı a vu.»

⁹ O na tagı kıntı tın, o ma maıı Galile nı.

Zezi na wɔ Zeruzalem ni o bri nɔɔna te tin

¹⁰ Zezi nyaana bam na ke ba daar-o tin, o di laan ma zaŋi o vu candiə kam. O na ve kuntu tin, o wɔ ve jaja si nɔɔna lwar-o.

¹¹ Zwifə yigə tiinə balɔ na wɔ candiə kam ni tin maa kari ba beer-o, yi ba bwe ba wɔ: «O wɔ yən mu?»

¹² Nɔn-kɔgɔ kulɔ na wɔra tin maa tiini ba jigi o taani ba waasa. Nɔɔna badonnə maa te ba wɔ: «O yi nɔn-ɲum mu.» Badaara maa te ba wɔ: «Aye, o dai nɔn-ɲum, si o jigi nɔɔna bam o ganu mu.»

¹³ Nɔɔn-nɔɔnɔ nan wɔ tagi o taani jaja, beŋwaanɔ ba kwarɔ Zwifə yigə tiinə bam.

¹⁴ Ba na di candiə kam ba yi ka da yam titari tin, Zezi laan ma vu o zu Wɛ-di-kamunu kum o wɔra o bri nɔɔna.

¹⁵ Zwifə yigə tiinə bam maa tiini ba yi yəəu di o na bri nɔɔna bam te tin. Ba maa te ba wɔ: «Nɔɔnɔ wuntu nan wɔ zaasi tɔnɔ nɔɔn-nɔɔnɔ tee ni, yi o yi ki ta mu di pɔɔri yi o ye Wɛ tɔnɔ kum kuntu don?»

¹⁶ Zezi ma ləri-ba o wɔ: «A na bri kulɔ tin dai amɔ titi nyim, ku yi wɔlɔ na tɔŋi-ni tin nyim mu.»

¹⁷ Wɔlɔ nan na lagi si o ki Wɛ wɔbɔŋa na lagi kulɔ tin, kuntu tu wɔ lwarɔ amɔ zaasim dum kuri na nuŋi mɛ tin, di na yi Wɛ nyim mu, naa di na yi a titi dam mu a maa bra, oó lwarɔ.

¹⁸ Nɔɔnɔ wɔlɔ na ɲɔɔni di o titi dam tin, kuntu tu kwaanɔ si o na yiri mu o pa o titi. Ku daari wɔlɔ nan na kwaanɔ si o lagi yiri o pa wɔlɔ na tɔŋ-o tin, kuntu tu mu yi wɔlɔ na jigi ciga tin, yi o ba tusi kulɔkulɔ baŋa ni.

19 Moyisi nan manɔ o pa abam lwarɔ We cullu tɔm. Abam wɔɔwɔɔɔ nan ba tɔgɔ-tɔ. Bɛɛ mu yɔ abam kwaanɔ á lagɔ cwəŋə sɔ á gɔ amu?»

20 Ba ma lər-o ba wɔ: «N yirisi mu. Wɔɔn beeri nmɔ sɔ o gɔ?»

21 Zezi ma ləri-ba o wɔ: «A tɔŋɔ tɔtɔŋ-kamunu dɔdɔ mu siun de nɔ, yɔ kɔ sɔ abam.

22 Moyisi deen pɛ abam ni sɔ á taá goni á bəkəri. Kɔ nan dai nɔ Moyisi mu puli-kɔ. Kɔ puli dɔ abam nabaara mu. Moyisi na pɛ abam ni dɔm kɔntɔ tɔn, abam maa goni á bəkəri dɔ siun de nɔ dɔ, sɔ kɔ yɔ pa á cɔgɔ ni dɔm kɔntɔ.

23 Abam na wai á goni bəkəri siun de dɔm nɔ sɔ á yɔ cɔgɔ Moyisi culu kɔm, bɛɛ mu yɔ á bana zanɔ dɔ amu, dɔ a na pɛ yawɔɔɔ na yazurə fasi siun de nɔ tɔn ŋwaanɔ?

24 Abam yɔ taá garɔ á yáalɔ nɔɔnɔ kəm dɔ á yiə na nɛ kɔɔ tɔn. Á nan manɔ sɔ á bɔrɔ dɔ cɔga mu.»

Ba na bwe Kriŋi wɔm We na tɔŋɔ tɔn taanɔ te tɔn

25 Nɔɔna balɔ na zɔɔrɔ Zeruzalem nɔ tɔn badaara laan maa ŋɔɔnɔ Zezi taanɔ ba wɔ: «Kɔ dai nɔɔnɔ wɔntɔ mu ba kwaanɔ sɔ ba gɔ tɔn na?

26 Nii-na o na zɔgɔ o ŋɔɔnɔ jaja, yɔ nɔɔn-nɔɔnɔ ba te kɔɔkɔɔ sɔ ba cɔ-o. Dɔbam yigə tiinə bam laan bɔŋɔ nɔ wɔntɔ mu sɔnɔ o yɔ Kriŋi wɔm We na tɔŋɔ tɔn naa?

27 Kɔ nan na yɔ Kriŋi wɔm mu na tuə, nɔɔn-nɔɔnɔ bá wanɔ o lwarɔ o na nuŋi mɛ tɔn. Kɔ daari dɔbam maama ye wɔntɔ na nuŋi mɛ tɔn.»

28 Zezi deen na wɔ We-di-kamunu kɔm wɔnɔ o bɔrɔ nɔɔna tɔn, o ma ŋɔɔnɔ dɔ kwər-dɔa o wɔ:

«Abam bɔŋɪ nɪ á sɪnɪ á ye amɔ, yɪ á kwəri á ye a na nuŋɪ mɛ tɪn. A nan wɔ tu a tɪtɪ nɪ, wɔɔɔ na tɔŋɪ-nɪ tɪn yɪ cɪga tu mɔ. Abam nan yər-o.

²⁹ Amɔ mɔ ye-o, bɛŋwaanɪ a nuŋɪ wɔntɔ te mɔ, yɪ wɔm mɔ tɔŋɪ-nɪ.»

³⁰ Zezi na tagɪ kɔntɔ tɪn, ba laan ma lagɪ sɪ ba ja-o. Nɔɔn-nɔɔnɔ nan ba jɪgɪ cwɛŋə sɪ o kɪ-o kulɔkulɔ, o maŋa kam ta na wɔ yɪ tɪn ŋwaanɪ.

³¹ Kɔ daari nɔn-kɔgɔ kɔm wɔ nɔɔna zanzan ma kɪ ba wɔ-dɪdɔa dɪd-o, yɪ ba te ba wɪ: «Krisi wɔm na tuə, o bá wanɪ o kɪ wo-kɪnkagɪla zanzan sɪ kɔ dwəni wɔntɔ na maŋɪ o kɪ te tɪn.»

Zwifə yigə tiinə bam na kwaanɪ sɪ ba ja Zezi te tɪn

³² Farizɪan tiinə bam ma ni nɔn-kɔgɔ kɔm na jɪgɪ Zezi taanɪ ba waasa te tɪn. Ba dɪ Wɛ kaanɪm yigə tiinə bam laan ma tɔŋɪ nɔɔna sɪ ba vu ba ja Zezi.

³³ Zezi laan ma ta o wɪ: «Amɔ bá tiini a daanɪ abam tee nɪ. Kɔ na kɪ fɪtɪn, aá vu wɔɔ na tɔŋɪ-nɪ tɪn te.

³⁴ Abam nan wɔ ba á beeri amɔ je á ga, bɛŋwaanɪ amɔ na wɔ mɛ tɪn, abam bá wanɪ da á vu.»

³⁵ O na tagɪ kɔntɔ tɪn, Zwifə yigə tiinə bam maa ŋɔɔnɪ daanɪ ba wɪ: «O lagɪ o vu yən mɔ yɪ dɪbam bá na-o? O ga lagɪ o vu Zwifə balɔ na zɔɔrɪ Grɛkɪ tiinə tɪnɪ dɪm nɪ tɪn te mɔ, sɪ o taa brɪ-ba na?

³⁶ O taanɪ dɪm kuri mɔ bɛɛ? O na tagɪ o wɪ, dɪbam wɔ ba dɪ beeri wɔm jəgə dɪ ga, yɪ o ta o wɪ, wɔm na wɔ mɛ tɪn, dɪbam bá wanɪ da dɪ vu tɪn, kɔ kuri mɔ bɛɛ?»

Na balɔ na pai ŋwɪa tɪn

37 Kɔ dɛɛn ma ba kɔ yi candiə kam tiim dɛ. Dɛ dɪm kɔntɔ mɔ yi candiə kam dɛ kamunu. Zezi maa zaŋi wɛɛni o ŋɔɔni dɪ kwɛr-dɪa o wɪ: «Na-nyɔm na jigi wɔlɔ maama tɪn, sɪ o ba amɔ te o nyɔ.

38 Bɛŋwaani wɔlɔ maama na kɪ o wɔ-dɪdɔa dɪ amɔ tɪn wɔ na ŋwɪ-dɔŋa Wɛ tee ni, nɪnɛɛni Wɛ tɔnɔ kɔm na maŋi kɔ bri te kɔ wɪ: «Na balɔ na paɪ nabiinɛ ŋwɪa tɪn wɔ ta buri kɔntɔ tu bɪcarɪ ni.» »

39 Zezi na tagɪ na bam taani kɔntɔ tɪn, kɔ yi o bri Wɛ na wɔ kɪ Dɪ Joro kɔm balɔ na kɪ ba wɔ-dɪdɔa dɪd-o tɪn bɪcara ni te tɪn mɔ. Kantɔ maŋa ni Wɛ Joro kɔm daa ta wɔ tu ba te, bɛŋwaani Zezi daa ta wɔ tigi o joori o bi o na paari-zulɔ Wɛ tee ni.

Nɔn-kɔgɔ na pɔɔri daani Zezi ŋwaani te tɪn

40 Nɔn-kɔgɔ kɔm dɛɛn na ni Zezi na tagɪ te tɪn, badaara maa tɛ ba wɪ: «Nɔɔnɔ wɔntɔ sɪni o yi Wɛ nijɔŋnu wɔlɔ ya na maŋi sɪ o ba tɪn mɔ.»

41 Badaara dɪ maa tɛ ba wɪ: «O yi Krisi wɔm Wɛ na tɔŋi tɪn mɔ.»

Kɔ daari badonnɛ maa tɛ ba wɪ: «Kɔ da-o. Krisi wɔm na tuɔ, o bá nuŋi Galile.

42 Bɛŋwaani Wɛ tɔnɔ kɔm bri ni Krisi wɔm wɔ ta yi Pɛ Davidi dwi tu mɔ, yi o nuŋi Betelhem, tɔ kɔlɔ Davidi dɛɛn na zɔɔri da tɪn.»

43 Kɔntɔ ŋwaani, kampwara dɛɛn ma ba nɔn-kɔgɔ kɔm wɔ Zezi ŋwaani.

44 Badaara lagi sɪ ba ja-o, yi nɔɔn-nɔɔnɔ nan wɔ nɛ cwɛŋɔ sɪ o kɪ-o kɔlɔkɔlɔ.

45 Wɛ kaanum yigɛ tiinɛ bam dɪ Farizɪan tiinɛ bam na tɔŋi nɔɔna balɔ tɪn ma joori ba ba ba te.

Ba ma bwe-ba ba wɪ: «Bεε mu yɪ á wɔ jaan-o á ba?»

⁴⁶ Nɔɔna bam ma læri-ba ba wɪ: «Nɔɔn-nɔɔnu maŋɪ o wɔ ŋɔɔnɪ nɪ nɔɔnu wɔm kuntu na ŋɔɔnɪ te tɪn.»

⁴⁷ Farizian tiinə bam ma ta-ba ba wɪ: «Abam pε o ganɪ abam dɪ mu na?»

⁴⁸ Abam yəri nɪ dɪbam yigə tiinə dɪ Farizian tiinə bam wɔɔwɔɔ wɔ sε-o na?»

⁴⁹ Kɔ nan na yɪ nɔn-kɔgɔ kum, bantɔ yəri Wε cullu tɪm Moyisi na tɪŋɪ o pa dɪbam tɪn. Kuntu ŋwaanɪ kú cɔgɪ-ba.»

⁵⁰ Farizian tiinə bam wɔ nɔɔnu dɪdɔa dɛɛn maa tɔgɪ o wɔra, o yɪrɪ mu Nikodem. Wuntu mu yɪ wɔɔɔ ya na maŋɪ o vu Zezi te tɪn. O ma zaŋɪ o ta dɪ o donnə bam o wɪ:

⁵¹ «Kɔ na yɪ Wε cullu tɪm Moyisi na brɪ tɪn, kɔ culə sɪ dí cɔgɪ nɔɔnu, yɪ dí daa ta wɔ bwe-o sɪ dí nɪ o na kɪ kɔɔ tɪn.»

⁵² Ba laan ma læri ba wɪ: «Nmɔ dɪ yɪ Galile tu mu na? Nan karɪmɪ Wε tɔnɔ wɔnɪ n nii, sɪ n na nɪ Wε nijonɪnɪ tərə o na wó nunɪ Galile nɪ.»

⁵³ Ba maama laan ma jagɪ ba vu sam.

8

Ba na jaanɪ ka-boro ba ja vu Zezi te te tɪn

¹ Kɔ daari Zezi dɛɛn ma vu Olivi piu kum yuu.

² Tɪga na puɔrɪ titutɪ puru tɪn, Zezi ma joori o vu o zɔ Wε-di-kamunu kum wɔ. Nɔn-kɔgɔ kum maama ma ba kɔ gilim-o. O ma jəni tɪga nɪ o wɔra o brɪ-ba.

³ Wε cullu karanyɪna tiinə dɪ Farizian tiinə ma ja kaanɪ wɔɔɔ ba na pur-o boorim banɔ nɪ tɪn, ba ja ba ba zɪgɪ ba maama yigə nɪ.

⁴ Ba ma ta dɪ Zezi ba wɪ: «Karanyɪna, dɪbam pɪrɪ kaanɪ wɔntɔ boorim banja nɪ mɔ.

⁵ Moyisi na pɛ dɪbam Wɛ cullu tɪlɔ tɪn pɛ dɪbam nɪ sɪ, kaanɪ na kɪ kəm dɪntɔ doŋ, sɪ dɪ dɔl-o dɪ gɔ mɔ. Kɔ nan na yɪ nmɔ, nmɔ wɪ dɪ kɪ ta mɔ?»

⁶ Ba na bwe-o kɔntɔ tɪn, ba lagɪ sɪ ba maŋɪ Zezi mɔ ba nii, baá wanɪ ba saŋ-o na? Zezi ma tiiri o ma o nɔa o la tɪga nɪ.

⁷ Ba maa ta joori ba bwe Zezi taan. O laan ma kwəni wɛɛnɪ, yɪ o ta dɪ ba o wɪ: «Abam wɔlɔ na wɔ kɪ lwarɪm tɪn, sɪ o da yigə o kwe kandwɛ o ma dɔlɪ kaanɪ wɔm.»

⁸ O laan ma joori o tiiri o wɔra o la tɪga nɪ dɪ o nɔa.

⁹ Ba na ni o na tagɪ te tɪn, ba nakwa bam mɔ dɛ yigə ba nuŋɪ dɪdɔa dɪdɔa ba viiri. Ba maama ma nuŋɪ ba daari Zezi yɪranɪ, yɪ kaanɪ wɔm daa ta zɪgɪ o yigə nɪ.

¹⁰ O ma kwəni wɛɛnɪ, yɪ o bwe kaanɪ wɔm o wɪ: «Balɔ na saŋɪ nmɔ tɪn wɔ yən? Ba nɔɔn-nɔɔnɔ daa wɔ daari sɪ o ŋɔɔnɪ o cɔgɪ nmɔ na?»

¹¹ O ma ləri o wɪ: «Aye, a tu, ba nɔɔn-nɔɔnɔ daa wɔ daari.»

Zezi ma ta dɪd-o o wɪ: «Amɔ dɪ nan bá di nmɔ sariya. Ve, nan daa n yɪ kɪ lwarɪm.»

Zezi na brɪ nɪ o jigɪ cɪga te tɪn

¹² Zezi dɛɛn ma ta dɪ nɔɔna bam o wɪ: «Amɔ mɔ yɪ pooni a pai nabiinə maama. Wɔlɔ nan na tɔgɪ amɔ tɪn, kɔntɔ tu daa bá vu lim wɔnɪ. Kɔntɔ tu wɔ na pooni dɪlɔ na wɔ pa-o ŋwɪa cɪga cɪga tɪn.»

¹³ Farizɪan tiinə bam ma ta dɪd-o ba wɪ: «Nmɔ na pai n titɪ cɪga tɪn, n taanɪ dɪm ba jigɪ kuri.»

14 O ma læri-ba o wɪ: «A na maŋɪ a paɪ a titɪ cɪga dɪ, kʊ ta yɪ cɪga mʊ, bɛŋwaanɪ amʊ ye a na nuŋɪ mɛ tɪn. Abam nan yɛri amʊ na nuŋɪ mɛ dɪ mɛ a na maa ve tɪn.

15 Abam yɛni á di nɔɔna taanɪ nɪ nabiinɔ wɔbɔŋa na lagɪ te tɪn mʊ. Amʊ nan ba di nɔɔn-nɔɔnʊ taanɪ.

16 Kʊ daari, amʊ na lagɪ a di nɔɔna taanɪ, amʊ taanɪ dim dɪm wó ta yɪ cɪga mʊ, bɛŋwaanɪ amʊ Ko mʊ tɔŋɪ-nɪ. O nan wɔra dɪ amʊ, kʊ daɪ amʊ yɪranɪ mʊ wó di nɔɔna taanɪ.

17 Kʊ pɔpɔnɪ Moyisi cullu twaanʊ tɪm wɔnɪ kʊ wɪ, nɔɔna bale na jɪɪ ni dɪdɔa, ba na tagɪ kʊlʊ tɪn yɪ cɪga mʊ.

18 Amʊ paɪ a titɪ cɪga, yɪ a Ko wɔlʊ na tɔŋɪ-nɪ tɪn dɪ paɪ amʊ cɪga.»

19 Ba ma bwe-o ba wɪ: «N ko wɔm bɛɛ?»

O ma læri-ba o wɪ: «Abam yɛri amʊ na yɪ wɔlʊ tɪn, yɪ á yɛri a Ko wɔm dɪ. Á ya na ye amʊ, á ya wó lwarɪ a Ko wɔm dɪ.»

20 Zezi dɛɛn tagɪ wəənu tɪm kʊntʊ o bɪri nɔɔna Wɛ-di-kamunu kʊm wɔnɪ, jəgə kalʊ nɔɔna na ve ba dɪ sɛbu da ba pa Wɛ tɪn mʊ. O na tagɪ kʊntʊ o ti tɪn, nɔɔn-nɔɔnʊ wɔ nɛ cwəŋə sɪ o ja-o, o maŋa kam ta na wɔ yɪ tɪn ŋwaanɪ.

21 Zezi daa ma ta dɪ nɔn-kɔgɔ kʊm o wɪ: «Amʊ wó viiri, yɪ abam wó beeri amʊ jəgə á ga, bɛŋwaanɪ abam wó tɪ á lwarɪm dɪm wɔnɪ mʊ. A na maa ve mɛ tɪn, abam bá wanɪ da á vu.»

22 Zwifə bam maa tɛ daanɪ ba wɪ: «O na tagɪ o wɪ, dɪbam bá wanɪ dí vu o na maa ve mɛ tɪn, kʊ bɪri nɪ o lagɪ o gʊ o titɪ mʊ na?»

23 O ma ta dɪ ba o wɪ: «Abam yɪ lʊgʊ baŋa nɔɔna mʊ, amʊ nan nuŋɪ wɛyuu mʊ. Abam kugu

je yi lɔgɔ baŋa yo mu. Amɔ kugu je nan dai lɔgɔ kuntu.

²⁴ Kuntu mu a tagi a bri abam ni, abam wó ti á lwarim dim wɔni mu, beɲwaanɩ abam na wɔ se ni amɔ sunɩ a yi wɔlɔ na wɔra maɲa maama tin, á wó ti á lwarim dim wɔni mu.»

²⁵ Ba ma bwe-o ba wɩ: «Nmɔ yi wɔɔ mu?»

O ma ta di ba o wɩ: «Kɔ yi kulɔ a na maɲɩ a ta a bri abam tin mu.

²⁶ Amɔ ya jigi wəənu zanzan si a ɲɔɔni a ma di abam taani. Wɔlɔ nan na tɔɲɩ-ni tin tiini o yi ciga tu mu. A na ni kulɔ o tee ni tin yɩrani mu a te a bri nabiinə.»

²⁷ Zezi na tagi wəənu tim kuntu tin, ba wɔ lwarɩ ni kɔ yi o Ko Baɲa-We taani mu o ɲɔɔni di ba.

²⁸ O laan ma ta di ba o wɩ: «Maɲa wó ba, yi á kwe amɔ wɔlɔ na yi Nabiin-bu wɔm tin á zəɲi wəəni. Á laan wó lwarɩ ni amɔ sunɩ a yi wɔlɔ na wɔra maɲa maama tin. Abam ta wó lwarɩ ni amɔ ba ki kulɔkulɔ a titi ni. A nan yəni a te wəənu tɩlɔ a Ko wɔm na bri-ni tin yɩrani mu a bri nɔɔna.

²⁹ Wɔlɔ nan na tɔɲɩ-ni tin wɔ amɔ tee ni, o wɔ yagi-ni a yɩrani, beɲwaanɩ a yəni a ki kulɔ na poli o wɔ tin mu maɲa maama.»

³⁰ Zezi dɛɛn na ɲɔɔni kuntu doɲ tin, nɔɔna zanzan laan ma ki ba wɔ-didɔa did-o.

Bia na tɔgi ba kwə kəm te tin

³¹ Zezi laan ma ta di Zwifə balɔ na se-o tin o wɩ: «Abam na se amɔ zaasim dim yi á wɔ yagi, á wó sunɩ á ji amɔ karabiə ciga ciga.

³² Abam laan wó ba á lwarı cıga, yı cıga kam wó vrı abam ka yagı sı á taá te á titı.»

³³ Ba ma lər-o ba wı: «Dıbam yı Abraham dwi tiinə mü, dıbam maŋı dí wı jigi nɔɔn-nɔɔnɔ gambɛ. Bɛŋwaanı mü yı n ta n wı, dí wó ta te dí titı tın?»

³⁴ O ma ta dı ba o wı: «A lagı a ta cıga mü dı abam sı, wıwı maama na kı lwarım tın yı lwarım gambaa mü.

³⁵ Kɔ nan na yı gambaa, kantı ba zıvı ka tu sɔŋɔ nı maŋa maama. Kɔ daarı, kɔ na yı sɔŋɔ kım bu, wıntı jıgı kugu je sɔŋɔ kım wıntı maŋa kalı na ba ti tın.

³⁶ Kıntı ŋwaanı, Wɛ Bu wım na vrı abam o yagı, á wó sıntı á taá te á titı.

³⁷ Amı ye nı abam yı Abraham dwi tiinə mü, yı abam ta kwaanı sı á gı amı, bɛŋwaanı á ba sɛ a zaasım dım.

³⁸ Amı ŋɔɔntı wəənu tılv a na nɛ amı Ko tee nı tın mü. Abam dı nan kı kulı á na niə abam ko tee nı tın mü.»

³⁹ Ba ma lər-o ba wı: «Dıbam ko mü Abraham.»

O ma ta dı ba o wı: «Abam ya na sıntı á yı Abraham biə, á ya wó taá kı wəənu tılv Abraham dɛɛn na kı tın mü.

⁴⁰ Amı tagı cıga kalı a na ni Wɛ tee nı tın a brı abam, yı abam kwaanı sı á gı-nı. Abraham dɛɛn nan ba kı abam kəm dım doŋ.

⁴¹ Abam yəni á kı kənə yalı á ko na kı tın mü.»

Ba ma lər-o ba wı: «Dıbam dai tampirə. Wɛ titı yıranı mü yı dıbam Ko.»

⁴² O ma ta dı ba o wı: «Baŋa-Wɛ ya na yı abam Ko, á ya wó taá soe amı, bɛŋwaanı amı nuŋi Wɛ

te mu a ba a wɔra di abam. A wɔ tu a titi ni. We mu tɔŋi-ni.

⁴³ Bɛɛ mu yi abam ba ni a taani dɔm kuri? Ku yi abam na ba lagɔ si á sɛ a taani dɔm tɔn mu.

⁴⁴ Abam yi á ko sɔtaani biɔ mu. A maa lagɔ si á taá ki di wɔbɔŋa na lagɔ te tɔn. Pulim ni tɔn sɔtaani maŋi di yi nɔn-gɔrɔ mu. Di ba fɔgi di tɔgi cɔga cwɛŋɔ, bɛŋwaanɔ cɔga tɔri di wɔni. Di na yɛni di fɔ vwan, ku yi di wɔbɔŋa na maŋi ya yi te tɔn mu. Di yi vwa-fɔrɔ mu. Dɔntɔ nan mu yi vwa-nyɔna ko.

⁴⁵ Ku na yi amɔ, a yɛni a tɛ cɔga mu. Kɔntɔ ŋwaanɔ mu abam ba sɛ amɔ.

⁴⁶ Abam wɔɔ mu wú wani o bri ni amɔ ki a cɔgi? Amɔ nan na ŋɔɔni cɔga tɔn, bɛɛ mu yi á ba sɛ-ni?

⁴⁷ Wɔlɔ na yi We nɔɔnɔ tɔn cɔgi We taani mu. Abam nan na dai We nɔɔna tɔn mu pai á ba cɔgɔ.»

Zezi na bri ni o dwe Abraham te tɔn

⁴⁸ Zwifɔ bam ma lɔri Zezi ba wɔ: «Dɔbam jɔgi bura si dí ta ni, nmɔ sɔni n yi Samari tu mu. N yirisi mu.»

⁴⁹ O ma lɔri-ba o wɔ: «A ba yirisɔ. Amɔ pai a Ko mu zulɔ. Ku daari abam nan gooni amɔ mu.

⁵⁰ A nan ba beeri a titi zulɔ. We yɔranɔ mu pa-ni zulɔ, yi dɔntɔ mu di nabiinɔ taani.

⁵¹ A lagɔ a ta cɔga mu di abam si, wɔlɔ maama na sɛ yi o ki a na tagɔ kulɔ tɔn, tɔni daa bá ja kɔntɔ tu.»

⁵² Zwifɔ bam laan ma ta did-o ba wɔ: «N taani dɔm n na tagɔ tɔn pɛ dí lwarɔ ni n yirisi mu. Abraham dɛɛn tɔga, yi We nijɔŋnɔ bam maama

dı tı. Nmυ nan ta tagı n wı, wυbυ na sε yı o kı n na tagı kulυ tın, tυbı daa bá ja kuntυ tu.

⁵³ Nmυ yı nɔn-kamunu n dwe dıbam ko Abraham mυ na? Wuntυ nan tıga. Wε nijonə bam dı ma tı. Nmυ buɣı n paı n yı wɔɔ?»

⁵⁴ O ma ləri-ba o wı: «A ya na lagı yırı a pa a tıtı, kuntυ ya yı kafε mυ. Kυ yı a Ko Wε mυ zəɣı a yırı, kυ yı dıntυ mυ abam yəni á tε á wı: <Wε dıbυ na yı dıbam Wε tın.>

⁵⁵ Abam nan yəri-Dı, amυ nan ye-Dı. A ya na tagı a wı, a yəri-Dı, a ya yı vwa-nyım mυ nıneɛnı abam te. Amυ nan sıııı a ye-Dı, yı a sε a kı kulυ Dı na tagı tın.

⁵⁶ Abam ko Abraham deɛn jıgı wɔpolo sı o na maɣa kam a na wó ba tın. O nan sıııı o na-ka, yı o wɔ poli.»

⁵⁷ Ba ma ləri ba wı: «Nmυ ta wɔ yı bına fiınnu, yı n kı ta mυ n na Abraham?»

⁵⁸ O ma ləri-ba o wı: «A lagı a ta cıga mυ dı abam sı, ba deɛn ta na wɔ lıgı Abraham tın, amυ maɣı a wɔra mυ, a nan ta wó ta wɔra maɣa maama.»

⁵⁹ Zezi na tagı kuntυ tın, ba laan ma kwe kandwa sı ba ma dul-o ba gυ. O ma səgi o nuɣı Wε-di-kamunu kım wɔıı.

9

Zezi na puri lilwe yiə te tın

¹ Zezi deɛn ma vu o maa kea. O ma na nɔɔnυ wɔdoɣ ba na maɣı ba lυ-o yı o yı lilwe.

² O karabiə bam ma bwe-o ba wı: «Karanyına, wɔɔ lwarım mυ pε ba lυ nɔɔnυ wuntυ dı

lilweem? Kɔ yɪ o tɪtɪ lwarɪm mɔ naa, o nu dɪ o ko lwarɪm mɔ pɛ ba lɔ-o dɪ lilweem?»

³ Zezi ma lɛri-ba o wɪ: «O na yɪ lilwe tɪn, kɔ daɪ o tɪtɪ mɔ kɪ lwarɪm naa o nu dɪ o ko mɔ kɪ lwarɪm. Kɔ nan yɪ sɪ kɔ pa nɔɔna mɔ wanɪ ba lwarɪ Wɛ tɪtɔɲa na yɪ te tɪn wɔntɔ ɲwaanɪ.

⁴ Dɪbam nan maɲɪ sɪ dɪ tɔɲɪ wɔlɔ na tɔɲɪ-nɪ tɪn tɪtɔɲa yam yɪ wɪa ta wɔra mɔ. Kɔ daari fɪn sɪ tɪga yɪ, yɪ nɔɔn-nɔɔnɔ daa b́a wanɪ o tɔɲɪ Wɛ tɪtɔɲa yam.

⁵ Maɲa kam a ta na wɔ lɔgɔ baɲa nɪ tɪn, amɔ yɪ pooni mɔ a paɪ nabiinɛ.»

⁶ O na tagɪ kɔntɔ o ti tɪn, o laan ma twɪ lileeru o dɪ tɪga nɪ. O ma viiri tɪrɔ, yɪ o kɪ-tɪ o bɛ lilwe wɔm yɪɔ baɲa nɪ.

⁷ O ma ta dɪd-o o wɪ: «Ve n su n yɪɔ yam Silba bugɛ kam nɪ.» (Bugɛ kam yɪrɪ dɪm kuri mɔ Atɔɲɪ.) Nɔɔnɔ wɔm ma vu o su o yɪɔ yam. O ma joori o ba, yɪ o laan naɪ.

⁸ Balɔ na zɔɔrɪ o tɪkɛri nɪ dɪ balɔ na maɲɪ ba ye nɪ o yɪ looru tɪn ma na-o, yɪ ba bwe ba wɪ: «Kɔ daɪ nɔɔnɔ wɔntɔ mɔ yɛni o je o loori tɪn na?»

⁹ Badaara maa tɛ ba wɪ: «Kɔ yɪ wɔntɔ mɔ.»

Badonnɛ maa wɪ: «Kɔ daɪ wɔntɔ, sɪ ba nyɪ daanɪ mɔ.»

Nɔɔnɔ wɔm tɪtɪ ma ta o wɪ: «Kɔ yɪ amɔ kɔntɔ.»

¹⁰ Ba ma bwe-o ba wɪ: «Nmɔ yɪɔ yam kɪ ta mɔ ya puri?»

¹¹ O ma lɛri o wɪ: «Nɔɔnɔ wɔlɔ yɪrɪ na yɪ Zezi tɪn mɔ kɪ tɪrɔ o ma bɛ a yɪɔ yam baɲa, yɪ o ta-nɪ

o wɪ, a ve Silva bugə kam a su-ya. A ma vu a su, yɪ a laan nai.»

¹² Ba ma bwe-o ba wɪ: «Nɔɔnɔ wɔm kɔntɔ bɛ?»

O ma ləri-ba o wɪ: «A yəri o je.»

¹³ Ba laan ma ja-o ba vu Farizɪan tiinə bam te.

¹⁴ Dɛ dɪm Zezi na kɪ tɪrɪv tɪm o ma puri nɔɔnɔ wɔm yɪə yam tɪn ya yɪ Zwifə bam siun dɛ mɪ.

¹⁵ Kɔntɔ ŋwaanɪ mɪ Farizɪan tiinə bam dɪ daa bwe nɔɔnɔ wɔm ba wɪ: «N yɪə yam kɪ ta mɪ ya puri?» O ma ta-ba o wɪ: «O kɪ tɪrɪv mɪ o ma bə a yɪə baŋa. A ma su-ya, yɪ a laan nai.»

¹⁶ Farizɪan tiinə bam badaara ma ta ba wɪ: «Nɔɔnɔ wɔm na kɪ te tɪn, o wɔ nuŋi Wɛ te, bɛŋwaanɪ o cɔɔɪ siun dɛ cullu tɪm.»

Badonnə dɪ maa tɛ ba wɪ: «O na yɪ nɔn-balɔrɔ, o bá wanɪ o kɪ wo-kɪnkagɪla yantɔ doŋ.» Kɔntɔ ma pa kampwara ba ba tɪtarɪ.

¹⁷ Ba laan ma joori ba bwe nɔɔnɔ wɔm ba wɪ: «O nan na pɛ n yɪə yam puri tɪn, nmɪ tɛ n wɪ, o yɪ wɔɔ mɪ?»

O ma ləri o wɪ: «O yɪ Wɛ nijonnu mɪ.»

¹⁸ Zwifə yigə tiinə bam maa ba lagɪ sɪ ba sɛ, nɪ nɔɔnɔ wɔm ya maŋɪ o yɪ lilwe mɪ yɪ o laan ba o nai. Kɔntɔ ŋwaanɪ, ba ma bəŋɪ nɔɔnɔ wɔm nu dɪ o ko sɪ ba bwe ba nii.

¹⁹ Ba ma bwe-ba ba wɪ: «Wɔntɔ yɪ abam bu mɪ na? A lɔg-o dɪ o maŋɪ o yɪ lilwe mɪ na? O nan kɪ ta mɪ o nai lele kɔntɔ?»

²⁰ Nɔɔnɔ wɔm tiinə bam ma ləri ba wɪ: «Dɪbam ye nɪ o yɪ dɪbam bu mɪ. Dɪ ye nɪ dɪ lɔg-o dɪ o yɪ lilwe mɪ.

21 Dí nan yəri o laan na kɪ te o nai, yɪ dí yəri wɔɔɔ na puri o yiə yam dɪ. Abam nan bwe-na o tɪtɪ, sɪ o yɪ nɔn-kwɔɔn mu, o tɪtɪ wó wanɪ o ləri.»

22 O tiinə bam na tagɪ kɔntu tɪn, ba dɛɛn kwarɪ Zwifə yigə tiinə bam mu. Bantu ya manɪ ba kɪ ni daanɪ sɪ nɔɔɔ wɔɔɔ maama na sɛ nɪ Zezi mu yɪ Krisi wɔm Wɛ na tɔɔɔ tɪn, sɪ ba lɪ kɔntu tu ba Wɛ-digə kam nɪ.

23 Mu kɔ kuri o tiinə bam cɪm, yɪ ba ta ba wɪ, ba bwe o tɪtɪ sɪ o yɪ nɔn-kwɔɔn mu tɪn.

24 Ba ma joori ba bəɔɔi nɔɔɔ wɔm ba na lɔg-o dɪ lilweem tɪn, yɪ ba ta dɪd-o ba wɪ: «Nan kwarɪ Wɛ, sɪ n ta cɪga, sɪ dɪbam ye nɪ nɔɔɔ wɔm kɔntu yɪ nɔn-balɔɔ mu.»

25 O ma ləri-ba o wɪ: «Amu yəri nɪ nɔɔɔ wɔm kɔntu yɪ nɔn-balɔɔ naa o dai. Kuɔ yɪranɪ a na ye tɪn mu yɪ sɪ, a dɛɛn yɪ lilwe mu, yɪ a laan nai lele kɔntu.»

26 Ba ma bwe-o ba wɪ: «O kɪ ta mu o puri nmu yiə yam?»

27 Nɔɔɔ wɔm ma ləri o wɪ: «A manɪ a ta a brɪ abam, yɪ á wɔ sɛ sɪ á cəgi. Bɛɛ mu yɪ abam daa lagɪ sɪ á bwe á nii? Abam dɪ ga lagɪ sɪ á taá tɔgɪ á yɪ o karabiə mu na?»

28 O na tagɪ kɔntu tɪn, ba ma twɪ-o yɪ ba wɪ: «Ku yɪ nmu mu tɔgɪ o kwaga, sɪ ku dai dɪbam mu tɔg-o. Dɪbam tɔgɪ Moyisi cullu tɪm mu.

29 Dɪbam ye nɪ Wɛ dɛɛn ɔɔɔɔ dɪ Moyisi mu. Ku daari, ku na yɪ nɔɔɔ wɔntu, dí brɪ dí yəri o na nuɔi mɛ tɪn.»

30 O ma ləri-ba o wɪ: «Aa. Kɔ yɪ kɔlɔ na tiini kɔ sɔ amɔ tɪn. Abam yəri o na nuɲi mɛ, yɪ wɔntɔ nan mɔ puri a yiə yam.

31 Dɪbam ye nɪ Wɛ ba cəgi nɔn-balwaarɔ taanɪ. Kɔ yɪ nɔɔna balɔ na nɪgɪ-Dɪ yɪ ba kɪ Dɪ wɔbɔŋa na lagɪ te tɪn mɔ Dɪ cəgə.

32 Kɔ na zɪgɪ lɔgɔ baŋa pulim nɪ sɪ kɔ ba kɔ yɪ zɪm tɪn, dɪ daa ta wɔ ni nɪ nɔɔnɔ puri wɔlɔ ba na lɔg-o dɪ lilweem tɪn yiə.

33 Nɔɔnɔ wɔntɔ na sɪnɪ o wɔ nuɲi Wɛ te, o ya bá wantɪ o kɪ wo-kɪnkagɪlɪ dɪntɔ doŋ.»

34 Ba ma lər-o ba wɪ: «Ba lɔgɪ nmɔ yɪ n maama manɪ n yɪ lwarɪm punə mɔ. Bɛɛ mɔ yɪ n bɔŋɪ sɪ n brɪ dɪbam?» Ba laan ma zəl-o, sɪ o daa yɪ tɔgɪ o zɔ ba Wɛ-digə kam.

35 Zezi dɛɛn ma ni nɪ ba lɪ nɔɔnɔ wɔm ba Wɛ-digə kam wɔnɪ. O ma vu o jeer-o, yɪ o bwe-o o wɪ: «Nmɔ sɛ Nabiin-bu wɔm dɪ n wɔ maama na?»

36 Nɔɔnɔ wɔm ma ləri o wɪ: «A yuutu, ta n brɪ-nɪ o na yɪ wɔlɔ tɪn, sɪ a wantɪ a sɛ-o.»

37 O ma ta dɪd-o o wɪ: «Nmɔ manɪ n na-o. Amɔ mɔ yɪ Nabiin-bu wɔm, a zɪgɪ a ŋɔɔnɪ dɪ nmɔ.»

38 O laan ma ta o wɪ: «A Yuutu, a sɛ-m.» O ma kuni doonə Zezi yigə nɪ o zul-o.

39 Zezi ma ta o wɪ: «Amɔ tu lɔgɔ kɔntɔ baŋa sɪ a pɔɔrɪ nɔɔna balɔ na jɪgɪ bura dɪ balɔ na ba jɪgɪ bura tɪn mɔ daanɪ, sɪ balɔ na yɪ lilwə tɪn yiə puri, sɪ balɔ yiə na nat tɪn joori ya dwe.»

40 Farizɪan tiinə badaara balɔ na wɔra dɪd-o tɪn ma ni o na tagɪ te tɪn. Ba ma bwe-o ba wɪ: «Nmɔ lagɪ n brɪ nɪ dɪbam nyɪ dɪ lilwə mɔ na?»

⁴¹ Zezi ma læri-ba o wɪ: «Abam ya na nyɪ dɪ lilwə, kɔ lagɪ kɔ ta nɪ á yəri Wɛ taanɪ dɪm mu, á lwarɪm ya bá ta wɔ á yuu nɪ. Kɔ daari, á nan na brɪ nɪ á yiə pɔɔrɪ tɪn, á lwarɪm taa wɔ á yuu nɪ mu.»

10

Nayirɔ dɪ o peeni mɪmanja

¹ Zezi dɛɛn ma manɪ mɪmanja o brɪ nɔɔna bam o wɪ: «A lagɪ a ta cɪga mu dɪ abam sɪ, nɔɔnɔ wɔɔɔ na wɔ dɛ najirɪ ni o zɔ sɪ o pɔrɪ peeni yɪ o tɔgɪ jægə kadoŋ o cu o zɔ tɪn, kɔntɔ tu yɪ ŋwɪnɔ yɪ o kwəri o yɪ vɪrnɔ mu.

² Kɔ daari, wɔɔɔ na dɛ najirɪ dɪm ni o zɔ sɪ o pɔrɪ o peeni sɪm tɪn, wɔm mu yɪ peeni sɪm nayirɔ wɔm titɪ.

³ O na lagɪ o zɔ, wɔɔɔ na nii najirɪ dɪm ni banja nɪ tɪn wú pɔrɪ o pa o zɔ. Peeni sɪm wú ni o kwərə, yɪ oó bəŋi o titɪ peeni sɪm yɪra, yɪ sɪ da-o sɪ nunɪ.

⁴ O na jaanɪ-sɪ o nunɪ, oó ta tɔgɪ sɪ yigə, yɪ peeni sɪm tɔgɪ o kwaga, bɛŋwaanɪ sɪ ye o kwərə.

⁵ Kɔ nan na yɪ nɔn-gaa, sɪ bá sɛ sɪ tɔg-o. Sɪ wú duri sɪ viiri mu, bɛŋwaanɪ sɪ yəri o kwərə.»

⁶ Zezi na tagɪ kɔntɔ o brɪ-ba tɪn, ba ma wɔ lwarɪ o taanɪ dɪm kuri.

⁷ Zezi daa ma ta o wɪ: «A lagɪ a ta cɪga mu dɪ abam sɪ, amɔ mu nyɪ dɪ ni dɪɔ peeni sɪm na tɔgɪ da tɪn.

⁸ Balɔ maama na dɛ yigə ba ba ba zɔ ba loori amɔ tɪn nyɪ dɪ ŋwɪna dɪ vɪrna mu. Peeni sɪm ma wɔ sɛ ba ni.

⁹ Amu mu yi ni dum. Wulu maama na togi amu o zu tin, kuntu tu wu na vrim. O nan wu na nwia kalu na ywammə tin, ni peeni na togi najiri ni si nuni si di yi si joori si zuri te tin.

¹⁰ Nwulu na tu o zu, o lagi si o ho mu o gu o daari o ja o cagi. Ku nan na yi amu, a tu si a pa nabiine mu na nwia kalu na ywəne tin ciga ciga.

¹¹ Amu mu nyi di nayir-hum ciga ciga, yi a soe a nɔna. Nayir-hum se tuntu mu o peeni nwaani.

¹² Ku daari, ku na yi wulu na togi peeni sum o joni səbu tin, wuntu dai nayiru wulu na yi peeni sum tu tin. Wuntu na ne nywankurə na maa bua, o o duri mu o daari peeni sum. Nywankurə kam wu zu peeni sum wu ka ja-si ka pa si jagi.

¹³ O o duri o viiri, be nwaani o togi peeni sum səbu nwaani mu, si o ba jigi si nwanja.

¹⁴ Amu mu yi nayir-hum ciga ciga. Amu ye a nɔna bam, yi ba di ye amu,

¹⁵ nuneeni amu Ko na ye-ni yi amu di ye-o te tin. Amu wu se si a ti a nɔna bam nwaani, ni nayir-hum na se si o ti o peeni nwaani te tin.

¹⁶ A daa ta jigi peeni sidaara, si na təri najiri duntu wuni. A nan manj si a vu a kalu-si mu a ja ba a ki daani. Peeni sintu di wu ni amu kwərə. Kuntu, a peeni sum maama wu la jəgə didva, yi nayiru didva nii-si.

¹⁷ A Ko We soe amu, di a na se si a ti nabiine nwaani, si a joori a bi a na nwia tin.

¹⁸ Nɔn-nɔnulu nan ba wani o pa a ga a nwia. Amu titi nan mu li wubuŋa si a ga-ka. A jigi cwəŋə si a ga a nwia kam. A nan ta jigi cwəŋə si a joori a bi a na-ka. Mu woŋo kulə a Ko na pe-ni ni si a ki tin.»

19 Zezi na tagi kuntu o ti tun, kampwara daa ma ba Zwifə bam wu o taani dum nwaani.

20 Ba zanzan maa te ba wi: «Cicirə mu jig-o, o yuu mu tərə. Bɛɛ mu yi á cəgi o taani?»

21 Ku daari badaara maa te ba wi: «Wulu yuu na tərə tun bá wani o nɔɔni tuntu don. Cicirə na jigi wulu tun bá wani o puri lilwe yiə.»

Zezi na bri ni o di o Ko We yi bidwi te tin

22 Ku deen ma ba ku yi si Zwifə bam di ba candiə kalu yiri na yi Bakwebapawe tin Zeruzalem ni. Ku yi waaru mumaɲa ni mu.

23 Zezi deen ma vu We-di-kamunu kum. O maa wu Salomon kunkolo kum ni o kaaga.

24 Zwifə badaara laan ma ba ba gilim-o, yi ba bwe-o ba wi: «Nmu yi Kisi wum We na tɔɲi tin na? Bɛɛ mu yi n pa ku tiini ku yi wubuɲa zanzan di dibam? Ta ciga n bri dibam si di ko joro.»

25 O ma ləri-ba o wi: «A maɲi a ta a bri abam, yi á ba se a ni. Tɪtɪɲa yalu a Ko We na pe a tɔɲi tin mu bri ni a jigi ciga.

26 Abam nan ba se a ni, beɲwani abam dau amu nɔɔna.

27 A nɔɔna bam nyi di peeni sulu na cəgi amu kwərə tin mu. A maa ye-si, yi si tɔgi-ni.

28 Amu pai a nɔɔna bam na nɔɔna kalu na ba ti tin mu, yi ba bá fəgi ba cəgi maɲa di maɲa. Nɔɔn-nɔɔnu bá wani o vri-ba amu jɲa ni.

29 Ku yi a Ko We mu kwe-ba DI ki a jɲa ni. Dintu nan mu dwe woɲo maama. Nɔɔn-nɔɔnu bá wani o vri-ba DI jɲa ni.

30 Amu di a Ko We yi bidwi mu.»

31 Zezi na tagi kuntu tin, Zwifə bam daa ma kwe kandwa si ba ma dul-o ba gu.

32 O ma ta di ba o wi: «Amu Ko pe a tuni titun-ɲuna zanzan mu a bri abam. Titunja yantu wuni dɔɔ titi mu pe abam kwaanɩ si á gu amu di kandwa?»

33 Ba ma lar-o ba wi: «Ku dai titun-ɲum ɲwaanɩ mu dí lagi dí duli-m dí gu. Ku yi nmu na twi We tin ɲwaanɩ mu. Nmu yi nabiinu mu, yi n pai n yi We mu.»

34 O ma leri-ba o wi: «We cullu tɔnɔ kulɔ DI na pe abam tin wuni mu ku pupuni ku wi, We tagi di nɔɔna badonnə DI wi: <Abam didua didua yi We nyinyugu mu.>

35 Ku bri ni We deen pe DI kwərə nɔɔna bantu mu, yi DI bəɲi-ba ni DI nyinyugu. Kulɔ na pupuni We tɔnɔ kum wuni tin bá wanɩ ku ji kafɛ.

36 Amu nan yi wulɔ a Ko We na li si a ki DI wobunja, yi DI tuni-ni si a ba lugu banja tin mu. Kuntu, a na tagi ni a yi We Bu tin, beɛ mu yi á ba sea? Beɛ mu yi á bri ni a twi We mu?

37 Maanɩ-na á nii a titunja yam na yi te tin. Ku na dai a Ko We titunja mu a tunja, si á yi se-ni.

38 Ku nan na yi We titunja, á na manɩ á ba se amu, si á se titunja yam na bri te tin. Á na se titunja yam kuntu, á wú sunɩ á lwarɩ ni a Ko wɔra di amu, yi amu di wɔra di a Ko.»

39 O na tagi kuntu tin, ba daa maa lagi si ba ja-o. O ma lu ba jia wuni o viiri.

40 Zezi ma joori o vu o be Zɔrden bugə kam. O ma vu je silɔ Zan deen na yəni o miisi nɔɔna na wuni tin, o zɔuri da.

⁴¹ Nɔɔna zanzan dɛɛn maa tui o te. Ba maa yɛni ba tɛ ba wɪ: «Zan nan wɔ kɪ wo-kɪnkagɪla. Kɔ daari o na tagɪ kulɔ maama Zezi ŋwaani tɪn yɪ cɪga mɔ.»

⁴² Je sɪm kɔntɔ nɪ nɔɔna zanzan ma kɪ ba wɔ-dɪdɔa dɪ Zezi.

11

Lazaari na tɪga yɪ Zezi bi-o te tɪn

¹⁻² Nɔɔnɔ wɔdɔŋ dɛɛn zɔɔrɪ Betani nɪ, o yɪrɪ mɔ Lazaari. O nakwa mɔ yɪ Mari dɪ o zɪmbaarɔ Marɪtɪ. Mari wɔntɔ mɔ yɪ wɔlɔ dɛɛn na kwe tralɪ nugə o lo dɪ Yuutu wɔm nɛ nɪ yɪ o daari o ma o yuuywe o guguni-sɪ tɪn. Lazaari ma ba o ba jɪgɪ yazurə.

³ Mari dɪdaani Marɪtɪ ma tɔŋɪ ni ba pa Zezi ba wɪ: «Dɪbam Yuutu, nɔɔ cilɔŋ-sono kɔm ba jɪgɪ yazurə.»

⁴ Zezi na ni kɔntɔ tɪn, o maa wɪ: «Yawɪɔ kɔntɔ kweelim je bá ta yɪ o tɔɔnɪ. Kɔ nan kɪ sɪ kɔ pa Wɛ mɔ na zulə, sɪ amɔ Wɛ Bu wɔm dɪ na zulə kɔ ŋwaani.»

⁵ Zezi yagɪ o soe Marɪtɪ dɪ o nyaani wɔm dɪ Lazaari lanyɪrani.

⁶ O na ni nɪ Lazaari ba jɪgɪ yazurə tɪn, o ta ma kɪ da yale o ya na wɔ mɛ tɪn,

⁷ yɪ o laan daari o ta dɪ o karabiə bam o wɪ: «Pa-na dɪ joori dɪ vu Zude.»

⁸ O karabiə bam ma ta dɪd-o ba wɪ: «Karanyɪna, Zwifə bam daama na lagɪ sɪ ba dɔlɪ nɔɔ dɪ kandwa ba gɔ tɪn, n swe mɔ na? Yɪ n daa ta lagɪ sɪ n joori n vu da.»

⁹ Zezi ma læri-ba o wɪ: «Kɔ nan maŋɪ sɪ a vu mu. Luu fugə-bale mu wura wɪa nɪ. Kɔ daɪ kuntu na? Nɔɔnɔ na ve wɪa nɪ, o daa ba tri o tɔɪ, beŋwaanɪ lɔgɔ baŋa pooni dɪm paɪ o naɪ.

¹⁰ O nan na ve titɪ nɪ, o tri o tɔ mu, beŋwaanɪ pooni tæri o tee nɪ.»

¹¹ Zezi na tagɪ kuntu tɪn, o daa ma ta o wæli da o wɪ: «Dɪbam cilɔŋ Lazaari dɔ mu. A nan maa ve sɪ a pa o zaŋɪ.»

¹² O karabiə bam ma ta did-o ba wɪ: «Dɪbam yuutu, o na dɔa, kɔbɔ garɪ o yɪra nɪ.»

¹³ Zezi nan na tagɪ te tɪn brɪ nɪ Lazaari tɪgɪ mu. Bantɔ maa bɔŋɪ nɪ Zezi ŋɔɔnɪ dɔɔm titɪ woŋo mu.

¹⁴ O laan ma ta dɪ ba jaja o wɪ: «Lazaari tɪgɪ mu.

¹⁵ Amɔ nan jɪgɪ wɔpɔlo abam ŋwaanɪ dɪ a na tæri o tee nɪ tɪn. Kɔbɔ pa á wanɪ á kɪ á wɔ-dɪdɔa dɪ amɔ. Nan pa-na dí vu o te.»

¹⁶ Toma wɔlɔ ba na bæ nɪ Yiywɛ tɪn ma ta dɪ o donnə bam o wɪ: «Pa-na dí maama tɔgɪ dí vu dí wæli dɪ dí Yuutu dí tɪ.»

¹⁷ Zezi ma vu o yi Betani dɪ ba kwe Lazaari ba kɪ kɔ jɪgɪ da yana mu.

¹⁸ Betani batwarɪ dɪ Zeruzalem nɪnɛnɪ kilomɛtra yale mu te.

¹⁹ Zwifə zanzan dɛɛn ya tu sɪ ba kɪ Marɪtɪ dɪ Mari le dɪ ba nabɔ wɔm tɔvɪnɪ dɪm.

²⁰ Marɪtɪ na ni nɪ Zezi maa bɪnɪ tɪn, o ma nunjɪ o vu sɪ o jeer-o. Mari ma maŋɪ sɔŋo nɪ.

²¹ Marɪtɪ na yi Zezi te tɪn, o ma ta o wɪ: «A yuutu, nmɔ ya na wɔ yo, a nabɔ wɔm ya bá tɪ.

²² Dɪ kɔ dɪ, a ye nɪ nmɔ na loori kulɔ maama Wɛ tee nɪ tɪn, Dɪ wɔ kɪ Dɪ pa nmɔ.»

23 Zezi ma ta did-o o wɪ: «N nabɔ wɔm wɔ joori o bi.»

24 Marɪti ma lɛr-o o wɪ: «A ye ni oɔ joori o bi lɔgɔ tiim dɛ dɪm ni, Wɛ na wɔ pa twa joori ba bi ba yaɣi tɔbni tɪn.»

25 Zezi ma ta did-o o wɪ: «Amɔ mu yi twa biinu di ŋwɪa tu. Wɔlɔ na ki o wɔ-dɪdɔa di amɔ tɪn, o na maɣi o ti di, kɔntɔ tu ta wɔ na ŋwɪa.

26 Kɔlɔ na wɛli da tɪn, wɔlɔ maama na ŋwɪ yi o ki o wɔ-dɪdɔa di amɔ tɪn, tɔbni daa bɔ ja kɔntɔ tu maɣa di maɣa. Nmɔ sɛ kɔntɔ na?»

27 O ma lɛr-o o wɪ: «Ɛɛn. A yuutu, a sɛ ni nmɔ mu yi Krisi wɔm Wɛ na tɔɣi tɪn, yi n kwɛri n yi Wɛ Bu wɔlɔ na maɣi si o ba lɔgɔ baɣa tɪn.»

28 Marɪti na taɣi kɔntɔ o ti tɪn, o ma joori o vu o na Mari o yɪranɪ, yi o bɛɣ-o o wɪ: «Karanɣɪna tuɛ, yi o laɣi si o na-m.»

29 Mari na ni kɔntɔ tɪn, o ma zaɣi lɪla o nuɣi o vu si o jeer-o.

30 Zezi daa ta wɔ jɛgɛ kalɔ Marɪti na jeer-o da tɪn mu. O ta wɔ yi tɪv kɔm wɔ.

31 Zwifɛ balɔ na wɔ sɔɣɔ kɔm ni ba larɪ di Mari si kɔ ganɪ o wɔ tɪn ma na o na zaɣi lɪla o nuɣi. Ba ma zaɣi ba tɔg-o, yi ba buɣi ni o ga laɣi o vu yi beeli dɪm jɛgɛ mu o keeri.

32 Mari na ve o yi Zezi na wɔ mɛ tɪn, o ma na-o yi o vu o kuni doonɔ o yigɛ ni o wɪ: «A yuutu, nmɔ ya na wɔ yo, a nabɔ wɔm ya bɔ ti.»

33 Zezi ma na o na keerɛ, yi Zwifɛ balɔ na tɔɣi did-o ba ba tɪn di keerɛ. O wɔ ma cɔɣi, yi o yɪra sɔɣɪ.

34 O ma bwe-ba o wɪ: «Abam ki-o yɛn mu?»

Ba ma læri ba wɪ: «Dɪbam yuutu, ba n nii o yibeeli dɪm.»

³⁵ Zezi ma kan yi-na.

³⁶ Zwifə bam na nɛ kɔntɔ tɪn, ba ma ta ba wɪ: «Nii o na tiini o so-o te.»

³⁷ Kɔ daari badaara maa te ba wɪ: «Wɔntɔ mu puri lilwe wɔm yiə yam. Kɔ nan kɪ ta mu yi o wɔ cɪɣɪ Lazaari tɔbɔni dɪm?»

³⁸ Zezi na maa ve yibeeli dɪm jəgə tɪn, o wɔ daa ma cɔɣɪ zanzan. Yibeeli dɪm dɛɛn wɔ piu yɪra ni mu, yi ba ma kandwɛ ba pɪ dɪ ni.

³⁹ Zezi ma ta o wɪ: «Lɪ-na kandwɛ dɪm á yagɪ daa ni.» Tɔ wɔm nakɔ Marɪti ma læri o wɪ: «A yuutu, ba na kwe-o ba kɪ tɪn, kɔ jɪɣɪ da yana mu zɪm. Kɔntɔ tɪn, oó ta tiini o lwe.»

⁴⁰ Zezi ma ta dɪd-o o wɪ: «A manɪ a ta dɪ nmɔ ni, nmɔ na kɪ n wɔ-dɪdɔba dɪ amɔ, nmɔ wó na Wɛ na jɪɣɪ dam te tɪn.»

⁴¹ Ba ma lɪ kandwɛ dɪm ba yagɪ daa ni. Zezi ma kwəni o yuu wɛɛni, yi o ta o wɪ: «Amɔ Ko, dɪnle dɪ nmɔ na cəɣɪ a taanɪ tɪn.

⁴² A manɪ a ye ni nmɔ yəni n cəɣɪ a taanɪ maɲa maama. A nan tagɪ kɔntɔ nɔn-kɔgɔ kulɔ na zɪɣɪ yo tɪn nɲaani mu, sɪ kɔ pa ba sɛ ni nmɔ tɔɲɪ-nɪ.»

⁴³ O na tagɪ kɔntɔ o ti tɪn, o ma bəɲɪ dɪ kwər-dɪa o wɪ: «Lazaari, zanɪ n nuɲɪ!»

⁴⁴ Tɔ wɔm ma zanɪ o nuɲɪ, dɪ garyiə yam ba ya mɛ ba ba o jɪa dɪ o nɛ, yi gɔrɔ dɪ kɪkarɪ o yibiyə. Zezi ma ta dɪ ba o wɪ: «Bwəli-na garyiə yam á yagɪ sɪ o vu.»

Zwifə yigə tiinə bam na kɪ ni daani sɪ ba gv Zezi te tɪn

(Matiyu 26:1-5, Marɪki 14:1-2, Luki 22:1-2)

45 Zwifə balu ya na tu Mari te tın ma na Zezi na bi Lazaarı te tın. Ba zanzan ma ki ba wu-dıdva dıd-o.

46 Ku daarı ba badaara ma joori ba vu Farızian tiinə bam te, yi ba ta dı ba Zezi na ki kulı tın.

47 We kaanım yigə tiinə bam dı Farızian tiinə bam laan ma la sarıya-dirə nakwa bam maama ba ki daanı, yi ba bwe ba wı: «Nii-na noonu wuntu na ki wo-kınkagıla yalı maama tın. Dıbam nan wú ki-o ta mu?»

48 Dı na yag-o sı o taa ki kuntu, noona bam maama wú ba ba se wum mu. Kuntu wú pa Rom dıdeera bam laan ba ba cogı dí We-di-kamunu kum dı dí tıv kum maama.»

49 Balu na bwe daanı kuntu tın, ba wu noonu dıdva yırı mu Kayifu. Wuntu mu yi ba We kaanım yuutu bıni dım kuntu wunu. O ma ta dı ba o wı: «Abam yəri kulokulu.

50 A fogı á buıı á nii, noonu dıdva na tıga dıbam noona bam maama ıwaanı, kuv ta lana ku pa dıbam ku garı dí tıv kum maama na cogı.»

51 Kayifu na tagı kuntu tın, ku dai o tıtu wubııa mu o me o ta. O nan na yi We kaanım yuutu tın, mu We pe o wuuri o ta nı, Zezi lagı o tı Zwifə dwi dım maama ıwaanı mu.

52 Ku nan dai nı o lagı o tı bantı dwi dım má ıwaanı mu. Ku yi We bıə bam na jagı je maama tın dı ıwaanı mu, sı o wanı o ki-ba daanı sı ba taa yi dwi dıdva.

53 Ku na zıgı de dım kuntu nı tın, Zwifə yigə tiinə bam ma ki ni daanı sı ba gu Zezi.

54 Kuntu ma pa Zezi daa ba beeri jaja Zude nı sı noona taa na-o. O ma yagı dáanı, yi o vu je

sılıb na batwari dı kagva ni tın. Ku yi Efrayim nu mu o ve o zıvırı da dı o karabiə bam.

⁵⁵ Zwifə bam candiə kalı yırı na yi Pakı tın dēen ma daarı fıtın sı ka yi. Nəona zanzan ma zaŋı tıv kım je maama ni, ba vu Zeruzalem sı ba kwe ba tıtı dı Wε, sı ku loori candiə kam.

⁵⁶ Nəona bam ma beeri Zezi je. Ba ma la daanı Wε-di-kamunu kım ni, yi ba bwe daanı ba wı: «Abam bıŋı ni, o bá ba o di candiə kam na?»

⁵⁷ Wε kaanım yigə tiinə bam dı Farizian tiinə bam dēen ya pε ni ni, nəonv wılv na ye Zezi na wv mε tın, sı o brı-ba, sı ba ja-o.

12

Mari na zuli Zezi te tın (Matiyu 26:6-13, Marıkı 14:3-9)

¹ Da yardv dēen na daarı sı ku yi Pakı candiə kam tın, Zezi ma vu o yi Betani. Ku yi dáanı mu Lazaarı zıvırı da. Wıntv mu yi nəonv wılv Zezi na pε o bi o yađı tıvıtı tın.

² Ba ma kı wıdiu ba pa-o jəgə kam kıntv ni. Marıtı maa wıra o maŋı wıdiu kım. Lazaarı ma tıgı o jəni sı o di dı Zezi.

³ Mari laan ma kwe tralı nugə kalı yırı na yi naadı tın. Ka dēen yi kunkwələ yi mu, yi ka tiini ka lana. Nugə kam kıntv yəlo cana zanzan. O ma kwe-ka o ma turi Zezi nε. O ma daarı o ma o yuuywe o guguni o nε sım. Tralı nugə kam lwəm dım ma zaŋı sɔŋɔ kım maama wıvıtı.

⁴ Zezi karabiə bam dıdva wılv yırı na yi Zudası Yiskarıyo tın dı tıgı o wıra. Wıntv mu yi wılv na wı ba o yəđi Zezi o pa nəona tın.

⁵ O na ne Mari na ki te tin, o ma ta o wi: «Bee mu yi o ki kuntu? Dí ya wai dí kwe trali nugə kam dí yəgi, yi dí ce dí pa yinigə tiinə. Ka səbu kum ya wú yi səbu-dala biə-yato (300).»

⁶ O na tagi kuntu tin, ku dai ni o jigi yinigə tiinə bam nwanja mu. O yi nwanja mu. Wuntu mu nii ba kogo kum səbu kum banja ni, yi o yəni o nɔni-ku o lia.

⁷ Zezi laan ma ləri o wi: «Yagi o yira, si o ki kuntu a na wú ti yi ba ki-ni tin nwanja mu.

⁸ Ku nan na yi yinigə tiinə, bantv ta wura mu di abam manja maama. Ku daari amv nan ba ta wura di abam manja maama.»

⁹ Zwifə kogo zanzan ma lwarı ni Zezi wv Betani ni. Ba ma zanı ba vu da. Ba na ve tin, ku dai Zezi yiranı nwanja, ku yi si ba di na Lazaari wv Zezi na pe o bi o yagi tɔni tin mu.

¹⁰ We kaanım yigə tiinə bam laan ma ki ni daanı si ba gv Lazaari di,

¹¹ be nwanja Lazaari biim dım mu te Zwifə zanzan joori ba yigə tiinə bam kwaga ni, yi ba daari ba se Zezi.

Zezi na zv Zeruzalem te tin

(Matiyu 21:1-11, Marıki 11:1-11, Luki 19:28-40)

¹² Tiga na puvrı tin, nɔn-kogo kulv na tu Zeruzalem si ba di candiə kam tin ma lwarı ni Zezi maa bına.

¹³ Ba ma vu ba kaari kuvv-vovv, yi ba nuji ba maa ve si ba jeer-o. Ba na maa ve tin, ba maa zul-o ba wi:

«Ozaana! Zuli-na wv na tu dí Yuutu Banja-We yiri nwanja tin.

Wɔntɔ mɔ yɪ Yisɪrayelɪ dwi tiinə pɛ.»

¹⁴ Zezi ma na bɪna-pɔla o di, nɪ Wɛ tɔnɔ kum na maɲɪ kɔ ta te tɪn. Kɔ pɔpɔnɪ kɔ wɪ:

¹⁵ «Abam balɔ na zɔvɪ Siyɔn tɪv kum nɪ tɪn, á yɪ taá kwari fɔvɪ.

Nii-na á pɛ wɔm,
o diini bɪna-pɔla o maa bɪna.»

¹⁶ Maɲa kam kɔntɔ nɪ, Zezi karabiə bam ya ma wɔ lwarɪ wəənu tɪm kɔntɔ kuri. Kɔ daarɪ maɲa kam Zezi na tɪgɪ yɪ o bi o yagɪ tɔvɪnɪ o na paari-zulə Wɛ tee nɪ tɪn, mɔ ba laan guli Wɛ tɔnɔ kum na tagɪ o taanɪ te tɪn, dɪ nɔn-kɔgɔ kum na kɪ kulɔ ba zul-o tɪn.

¹⁷ Nɔɔna balɔ dɛɛn na wɔ Zezi tee nɪ yɪ o pa Lazaari bi o yagɪ tɔvɪnɪ tɪn ya maɲɪ ba ta ba bɪ tɪv kum nɔɔna bam, o na kɪ te o bəɲɪ Lazaari yɪ o nuɲɪ yibeeli dɪm wɔvɪ tɪn.

¹⁸ Kɔ yɪ kɔntɔ ɲwaanɪ mɔ nɔn-kɔgɔ kum nuɲɪ tɪv kum nɪ ba jeer-o, ba na ni nɪ o kɪ wo-kɪnkagɪ dɪm kɔntɔ tɪn ɲwaanɪ.

¹⁹ Farizɪan tiinə bam laan maa tɛ daanɪ ba wɪ: «Á wɔ nɛ? Dɪbam bɪ dɪ bá wanɪ kulɔkulɔ dɪ kɪ. Nii-na lɔgɔ kum nɔɔna bam maama mɔ tɔgɪ o kwaga.»

Zezi na tɛ o tɔvɪnɪ dɪm taanɪ te tɪn

²⁰ Grɛkɪ tiinə balɔ dɛɛn na tɔgɪ ba vu Zeruzalem sɪ ba di candiə kam ba zuli Wɛ tɪn badaara ma vu Filipɪ te.

²¹ Wɔntɔ nuɲɪ Galile tɪv kulɔ yɪrɪ na yɪ Betsayida tɪn mɔ. Ba ma ta did-o ba wɪ: «Dɪbam lagɪ sɪ dɪ na Zezi mɔ.»

²² Filipɪ ma vu o ta dɪ Andre. Bantɔ bale ma vu ba ta ba bɪ Zezi.

²³ Zezi ma ta di ba o wɪ: «Maɲa kam laan yiə, si Wε pa Nabiin-bu wɔm na paari-zulə.

²⁴ A lagɪ a ta ciɠa mu di abam si, nmɔ na jigi min-dwi, yi n na dugi-di tiɠa ni, di wɔ nuɲi di ki biə zanzan mu. Nmɔ nan na wɔ sɛ si n du-di tiɠa ni si di puli di nuɲi di daari si min-bu wɔm pɔ, di wɔ ta yi didwi yiranɪ mu taan, n bá na nyɔɔri di baɲa ni.

²⁵ Wɔlɔ na soe o titi ŋwɪa tin, kuntu tu bá na ŋwɪa Wε tee ni. Wɔlɔ nan na vin o ŋwɪa lɔɠu kuntu baɲa ni tin, ku tu wɔ na ŋwɪa kalɔ na ba ti tin Wε tee ni.

²⁶ Wɔlɔ maama na lagɪ si o tɔɲi amɔ titɔɲa tin, kuntu tu maɲi si o tɔɠi a kwaga mu. Kuntu, a na wɔ mɛ tin, a tintɔɲɔ wɔm di wɔ ta tɔɠi o wɔra. Wɔlɔ maama na tɔɲi amɔ titɔɲa tin, amɔ Ko wɔ pa o na zulə.»

²⁷ Zezi ma ta o wɪ: «A wɔ mu cɔɠi zanzan. A nan wɔ ta ni bɛɛ mu? Aá loori a Ko mu si o vri-ni yaara yantu wɔni na? Awo. Ku yi kuntu ŋwaanɪ mu amɔ maɲi a ba si a yaari.

²⁸ A nan wɔ loori a Ko si o pa o yiri na zulə.»

Kwərə laan ma ŋɔɔni weyuu ni ka wɪ: «A maɲi a pa a yiri na zulə, a nan ta wɔ pa di na zulə.»

²⁹ Non-kɔɠɔ kulɔ na zɪɠi da tin ma ni kwərə kam, yi ba ta ba wɪ, dɔa mu mumunə. Badaara maa wɪ, ku yi malɛka mu ŋɔɔni did-o.

³⁰ Zezi ma ta di ba o wɪ: «Ku dai amɔ ŋwaanɪ mu kwərə kantɔ ŋɔɔni, ku yi abam ŋwaanɪ mu ka ŋɔɔna.

³¹ Maɲa laan yiə si Wε di nabiinə taanɪ, si Di zəli lɔɠu baɲa pɛ wɔm.

³² Kú daari kú na yí amú, maɲa kalú ba na wó zəŋi amú wɛɛni tɪn, amú wó pa nabiinə maama ba amú te.»

³³ O na tagi kúntú tɪn, o brí o na lagi o tí túbúni dwi dílú tɪn mú.

³⁴ Nɔn-kɔgɔ kúm ma lər-o kú wí: «Dɪbam ní ní kú púpúni Wɛ cullu tɔnɔ wɔni kú wí, Krisi wóm Wɛ na tɔŋi tɪn maɲi sí o taa ŋwí mú maɲa maama. Bɛɛ nan mú yí n ta n wí, ba maɲi sí ba zəŋi Nabiin-bu wóm wɛɛni? Nabiin-bu wɔntú nan yí wɔɔ?»

³⁵ Zezi ma ləri-ba o wí: «Pooni bá tiini dí daani abam tee ní. Pooni dí m ta na wú á tee ní maɲa kalú tɪn, sí á taá veə, sí lim yí ba dí yí abam. Wúlu na ve lim wɔni tɪn yəri o na ve mɛ.

³⁶ Pooni dí m ta na wú á tee ní tɪn, á nan sɛ wúlu na yí pooni dí m tɪn, sí á daari á taá yí pooni dí m biə.»

Zezi na tagi kúntú o tí tɪn, o ma nuɲi ba titari ní o vu o sɛgi.

³⁷ Dí o na maɲi o kí wo-kɪnkagula zanzan ba yibiyə ní tɪn, ba daa ta wú sɛ-o.

³⁸ Kúntú ma pa kúlu Wɛ niɲonnu Ezayi dɛɛn na tagi tɪn sɪni kú kí. O dɛɛn tagi faɲa faɲa o wí: «Yuutu Baɲa-Wɛ, nɔɔn-nɔɔnɔ wú sɛ dí na tagi taani dí lú dí brí-ba tɪn.

Nɔɔn-nɔɔnɔ nan wú lwarí dí Yuutu wóm dam dí m na yí te tɪn.»

³⁹ Ba wú waní ba sɛ Zezi taani dí m, bɛɲwaani Ezayi ta tagi o wí:

⁴⁰ «Dɪntú mú dwe ba yiə, yí Dí pa ba wúbɔɲa tí, sí ba yiə yam yí waní ya taa nai,

sɪ ba wɔbɔŋa yam dɪ yɪ wantɪ ya lwarɪ Wɛ taanɪ
 dɪm kuri,
 sɪ ba yɪ lɛni ba wɔbɔŋa ba sɛ Wɛ sɪ Dɪ pa ba na
 yazurɔ.»

⁴¹ Ezayi dɛɛn tagɪ dɪ Yuutu wɔm taanɪ kɔntɔ,
 bɛŋwaanɪ o wuuri o na Zezi paarɪ-zulɔ na yɪ te
 yɪ o daa ta wɔ tu lɔgɔ baŋa.

⁴² Dɪ kɔntɔ dɪ, Zwifɛ yigɔ tiinɔ zanzan dɪ ta kɪ
 ba wɔ-dɪdɔa dɪ Zezi. Ba na kwarɪ Farizian tiinɔ
 bam tɪn ŋwaanɪ mɔ, ba wɔ ŋɔɔnɪ-kɔ jaja, sɪ baá
 zɛli-ba ba Wɛ-digɔ kam nɪ.

⁴³ Ba na kɪ te tɪn brɪ nɪ ba soe sɪ nabiinɔ wɔrɔ
 poli dɪ ba kɔ dwe Wɛ wɔ na poli dɪ ba.

Zezi na tu sɪ o vrɪ nabiinɔ lwarɪm wɔnɪ te tɪn

⁴⁴ Zezi ma ta dɪ kwɛr-dɪa o wɪ: «Wɔlɔ na kɪ o
 wɔ-dɪdɔa dɪ amɔ tɪn, kɔ dai nɪ o sɛ amɔ yɪranɪ
 mɔ, kɔ yɪ wɔlɔ na tɔŋɪ-nɪ tɪn mɔ o sɛ.

⁴⁵ Wɔlɔ na nɛ amɔ tɪn nɛ wɔlɔ na tɔŋɪ-nɪ tɪn
 dɪ mɔ.

⁴⁶ Amɔ tu lɔgɔ baŋa sɪ a taa yɪ pooni mɔ a paɪ
 nabiinɔ, sɪ wɔlɔ maama na sɛ amɔ tɪn daa yɪ
 manɪ lim wɔnɪ.

⁴⁷ Wɔlɔ na nɪ a taanɪ dɪm yɪ o wɔ sɛ sɪ o kɪ
 kɔlɔ a na tagɪ tɪn, kɔ dai amɔ mɔ cɔgɪ kɔntɔ tu,
 bɛŋwaanɪ amɔ na tu lɔgɔ baŋa tɪn, kɔ dai sɪ a dɪ
 nabiinɔ taanɪ sɪ a cɔgɪ-ba. Kɔ nan yɪ sɪ a vrɪ-ba
 ba lwarɪm wɔnɪ mɔ.

⁴⁸ Wɔlɔ na vɪn amɔ yɪ o wɔ sɛ a taanɪ dɪm tɪn,
 mɔ kɔlɔ na wɔ cɔg-o: Taanɪ dɪlɔ amɔ na ŋɔɔnɪ
 a brɪ nɔɔna tɪn mɔ wɔ zanɪ lɔgɔ tiim dɛ dɪm nɪ
 dɪ brɪ nɪ kɔntɔ tu ba jɪgɪ bɔra.

⁴⁹ Kɔ nan dai a tɪtɪ wɔbɔŋa mɔ a ŋɔɔna. Kɔ yɪ
 a Kɔ wɔlɔ na tɔŋɪ-nɪ tɪn mɔ pɛ-nɪ nɪ sɪ a ta kɔlɔ

DI wɔbɔŋa na lagɪ tɪn, yɪ DI ta brɪ-nɪ kɔlɔ a na wɔ ɲɔɔnɪ tɪn.

⁵⁰ Amɔ nan ye sɪ balɔ na sɛ ni dɪlɔ a Ko Wɛ na pɛ-nɪ sɪ a ɲɔɔnɪ tɪn wɔ na ɲwɪa kalɔ na ba ti tɪn. A na yɛni a ɲɔɔnɪ te maama tɪn, kɔ yɪ a Ko Wɛ na tagɪ kɔlɔ o brɪ-nɪ tɪn mɔ.»

13

Zezi na zari o karabiə bam nɛ te tɪn

¹ Dɛ dɪd-wɪ na daari sɪ ba di Pakɪ candiə kam tɪn, Zezi dɛɛn maa ye nɪ o maŋa kam yiə, sɪ o yagɪ lɔgɔ baŋa sɪ o daari o vu o Ko te. O maa soe balɔ na yɪ o nɔɔna lɔgɔ baŋa nɪ tɪn, yɪ o tiini o so-ba kɔ ja gaalɪ.

² Zezi dɪ o karabiə bam maa je ba di wɔdiu tɪtɪ nɪ, dɪ sutaani ya maŋɪ dɪ pa Zudasɪ Yiskariyo wɔlɔ na yɪ Simɔn bu tɪn li wɔbɔŋa sɪ o yɛgi Zezi o pa nɔɔna.

³ Zezi maa ye nɪ o Ko Wɛ mɔ pɛ-o dam wɔŋo maama baŋa nɪ, yɪ o ye nɪ o nuŋi Wɛ te mɔ, o nan ta wɔ joori o vu Wɛ te.

⁴ Ba na wɔra ba di tɪn, o ma zaŋɪ da. O li o na zɔ gɔrɔ kɔlɔ o danɪ tɪn, yɪ o daari o vɔ pɔpaa o tɛŋə nɪ.

⁵ O ma kɪ na o kɪ kacuə wɔnɪ o wɔra o maa zari o karabiə bam nɛ, yɪ o ma pɔpaa kɔm o ma guguni-sɪ.

⁶ O ma ba o yi Simɔn Pɪyɛɛrɪ te. Wɔntɔ ma ta dɪd-o o wɪ: «A yuutu, nɔmɔ mɔ wɔ zari amɔ nɛ na?»

⁷ Zezi ma lɛr-o o wɪ: «Nɔmɔ bá lwarɪ amɔ na wɔra a kɪ kɔlɔ tɪn kuri lele, n nan wɔ ba n lwarɪ kɔ kuri.»

⁸ Pɩyɛɛɾɩ ma ta o wɩ: «N brɩ n bá zari a ne maɲa dɩ maɲa.»

Zezi ma lɛr-o o wɩ: «A na wɔ zari n ne sɩm, n bá n wanɩ n ta n yɩ amɔ nɔɔnɔ.»

⁹ Simɔn Pɩyɛɛɾɩ ma ta did-o o wɩ: «Kɔ na yɩ kɔntɔ, a yuutu, yɩ zari a ne yɩranɩ, zari a jɩa dɩ a yuu dɩ n wɛli da.»

¹⁰ Zezi laan ma ta did-o o wɩ: «Wɔɔɔ na swɛ o yɩra tɩn daa ba jɩɣɩ digiru, yɩ o daa wɔ maɲɩ sɩ o swɛ o yɩra, kɔ na dai o ne yɩranɩ. Abam ba jɩɣɩ digiru, kɔ nan dai á maama.»

¹¹ Bɛɲwaanɩ Zezi maɲɩ o ye wɔɔɔ na lagɩ o yɛg-o o pa nɔɔna tɩn. Mɔ kɔ kuri o tagɩ o wɩ, kɔ dai ba maama mɔ ba jɩɣɩ digiru tɩn.

¹² Zezi na zari ba ne sɩm o ti tɩn, o ma joori o zɔ o gɔrɔ kɔm, yɩ o vu o jɛni o jɛɲɛ je nɩ. O laan ma bwe-ba o wɩ: «Abam lwarɩ kulɔ amɔ na kɩ dɩ abam tɩn kuri na?»

¹³ Abam yɛni á bɛ amɔ nɩ, Karanyɩna naa á Yuutu mɔ. Abam na bɛ te tɩn kɔ maɲɩ, bɛɲwaanɩ amɔ sɩnɩ a yɩ kɔntɔ mɔ.

¹⁴ Amɔ nan na yɩ abam Yuutu dɩ á Karanyɩna yɩ a zari abam ne tɩn, kɔ maɲɩ sɩ abam dɩ laan zuli daanɩ kɔntɔ mɔ.

¹⁵ Amɔ nan kɩ a brɩ abam, sɩ á lwɛni amɔ na kɩ abam te tɩn mɔ.

¹⁶ A lagɩ a ta cɩga mɔ dɩ abam sɩ, gambaa tɛrɛ ka na dwe ka tu. Tɩntɔɲɔnɔ nan tɛrɛ o na dwe wɔɔɔ na tɔɲ-o tɩn.

¹⁷ Abam na lwarɩ tɩn, á na kɩ kɔntɔ, á wɔ taá jɩɣɩ yu-yoɲo.

¹⁸ Kɔ nan dai abam maama taanɩ mɔ a tɛa. A ye balɔ a na kuri tɩn. Kɔ daari kulɔ na pɔpɔnɩ Wɛ tɔnɔ kɔm wɔnɩ tɩn maɲɩ sɩ kɔ kɩ mɔ. Kɔ tagɩ

ku wɪ: <Wɔɔɔ na jɛni o di wɔɔɔɔ dɪ amɔ tɪn mu jooɪ o zɪgɪ amɔ zɪga.>

19 A nan wuuri a ta a bɪ abam mu yɪ ku ta wɔ kɪ, sɪ ku na tu ku kɪ, sɪ á wanɪ á sɛ nɪ amɔ yɪ wɔɔɔ na wɔra maɲa maama tɪn.

20 A lagɪ a ta cɪga mu dɪ abam sɪ, nɔɔɔɔ na jeeri wɔɔɔ maama a na tɔɲɪ tɪn, kɔntɔ tu jeeri amɔ mu. Ku daari, wɔɔɔ na jeeri amɔ tɪn, o jeeri wɔɔɔ na tɔɲɪ-nɪ tɪn mu.»

21 Zezi na tagɪ kɔntɔ o ti tɪn, o wɔ ma tiini ku cɔgɪ ku pa o ɲɔɔɔɔ jaja o wɪ: «A lagɪ a ta cɪga mu dɪ abam sɪ, abam dɪdɔa mu lagɪ o yɛgɪ amɔ o pa nɔɔɔa.»

22 O na tagɪ kɔntɔ tɪn, o karabiə bam maa nii daani, yɪ ba bɪ ba yɛri wɔɔɔ tɪtɪ o na tɛ bantɔ wɔɔɔ tɪn.

23 Wɔɔɔ Zezi na soe lanyɪranɪ ba wɔɔɔ tɪn maa je o tɪkəri nɪ.

24 Simɔn Pɪyɛɛɪ ma yɪgɪsɪ o jɔɲa o bɪ wɔɔɔ, sɪ o bwe Zezi o nii, ku yɪ wɔɔ taani mu o tea.

25 Nɔɔɔɔ wɔm ma fɔɔɪ o yɪ Zezi o sal-o, yɪ o bwe o wɪ: «A Yuutu, ku yɪ wɔɔ mu?»

26 Zezi ma ləri o wɪ: «Amɔ na fɔgɪ dɪpɛ a lu dɔwə wɔɔɔ a pa wɔɔɔ tɪn, mu ku tu.» O laan ma fɔ dɪpɛ dɪm o ma lu o pa Zudasɪ Yiskariyo wɔɔɔ na yɪ Simɔn bu tɪn.

27 Zudasɪ na jɔɲɪ dɪpɛ dɪm kɔntɔ tɪn, sɪtaani ma zɔ o bɪcarɪ. Zezi ma ta dɪd-o o wɪ: «Kɪ lɪla sɪ n kɪ kɔɔɔ nmu na lagɪ n kɪ tɪn.»

28 Balɔ maama na je ba di tɪn wɔɔɔwɔɔɔ ma wɔ lɔwari Zezi na tagɪ kɔɔɔ dɪd-o tɪn kuri.

29 Zudasɪ nan na nii ba kɔgɔ kɔm sɛbu kɔm baɲa nɪ tɪn, ba badaara maa bɔɲɪ nɪ Zezi tɔɲ-o

sɪ o vu o yəgi wɔdiu mu sɪ ba ma di candiə kam, naa o ga tɔŋ-o sɪ o vu o pa yinigə tiinə wəənu mu.

³⁰ Zudasɪ na jonɪ dɪpe dɪm tɪn, o ma da o zanɪ o nuŋi. Kɔ dɛɛn yɪ tɪtɪ nɪ mu.

³¹ Zudasɪ na nuŋi o daari kɔntɔ tɪn, Zezi ma ta o wɪ: «Lele kɔntɔ amɔ Nabiin-bu wɔm wɔ na paari-zulə, yɪ Wɛ tɪtɪ wɔ na zulə amɔ ŋwaanɪ.

³² Wɛ na nɛ zulə amɔ ŋwaanɪ tɪn, Dɪ laan wɔ pa a na paari-zulə Dɪ tɪtɪ tee nɪ. Wɛ nan wɔ pa a na zulə lele kɔntɔ.

³³ A biə-ba, a daa bá tiini a daanɪ abam tee nɪ. Abam nan wɔ ba á beeri amɔ jəgə. A nan lagɪ a ta a brɪ abam kɔlɔ a na maŋɪ a ta a brɪ Zwifə bam a wɪ, amɔ na lagɪ a vu mɛ tɪn, abam bá wanɪ da á vu.

³⁴ A nan lagɪ a pa abam ni-dɔɔrɪ mu. Taá soe-na daanɪ. Amɔ na soe abam te tɪn, abam dɪ taá soe daanɪ kɔntɔ.

³⁵ Á na soe daanɪ, nɔɔna maama wɔ lwarɪ nɪ abam yɪ a karabiə mu.»

*Zezi na wuuri o brɪ Pɪyɛɛrɪ na wɔ vi-o te tɪn
(Matiyu 26:31-35, Marɪkɪ 14:27-31, Luki 22:31-*

34)

³⁶ Simɔn Pɪyɛɛrɪ ma bwe Zezi o wɪ: «A yuutu, yən mu n lagɪ n vu?»

Zezi ma ləri o wɪ: «Amɔ na lagɪ a vu mɛ tɪn, nmɔ bá wanɪ n da n vu lele kɔntɔ. Maŋa kadoŋ nɪ mu, nmɔ laan wɔ wanɪ n da-nɪ n vu.»

³⁷ Pɪyɛɛrɪ ma ta o wɪ: «A yuutu, bɛɛ mu yɪ a bá wanɪ a tɔgɪ nmɔ lele kɔntɔ? Amɔ wɔ sɛ sɪ a tɪ nmɔ ŋwaanɪ.»

³⁸ Zezi ma lər-o o wɪ: «Nmɔ wɔ sɪnɪ n sɛ sɪ n tɪ amɔ ŋwaanɪ na? A lagɪ a ta cɪga mu dɪ nmɔ

sɪ, kʊ na wó loori sɪ cɪbwɪɔ keeri tɪn, nmʊ wó fʊ kuni bɪtɔ nɪ n yɛri amʊ.»

14

Wɔlɔ na nɛ Zezi tɪn, o nɛ o Ko Wɛ dɪ mʊ

¹ Zezi laan ma ta dɪ o karabiə bam o wɪ: «Á yɪ pa á bɪcara taa maga. Kɪ-na á wɔ-dɪdʊa dɪ Wɛ, sɪ á kɪ á wɔ-dɪdʊa dɪ amʊ dɪ.

² A Ko wɔm sɔŋɔ nɪ, je zanzan mʊ wɔra. A nan lagɪ a vu a kwɛ je mʊ a pa abam. Kʊ na dai cɪga, a ya bá ta dɪ abam.

³ A na ve a kwɛ je sɪm a ti abam ŋwaanɪ, a laan wó joori a ba a ja abam, sɪ á tɔgɪ á vu á taá wɔ amʊ na wɔ mɛ tɪn.

⁴ Abam nan ye a na maa ve tɪn cwəŋə.»

⁵ Toma ma ta dɪd-o o wɪ: «A yuutu, dɪbam yɛri nmʊ na lagɪ n vu mɛ tɪn. Dí nan wó kɪ ta mʊ dí lwarɪ ka cwəŋə?»

⁶ Zezi ma ta dɪd-o o wɪ: «Amʊ mʊ yɪ cwəŋə dɪ cɪga tu dɪ ŋwɪa tu. Nɔɔn-nɔɔnʊ bá wanɪ o vu a Ko Wɛ te dɪ o na wɔ dɛ amʊ o vu.

⁷ Abam na ye amʊ, á wó lwarɪ a Ko wɔm dɪ. Lele kʊntʊ abam lwar-o, á nan nɛ-o dɪ.»

⁸ Filipi ma ta o wɪ: «A yuutu, brɪ dɪbam n Ko wɔm, sɪ kʊntʊ wó manɪ dɪbam.»

⁹ Zezi ma lɛri o wɪ: «Filipi, amʊ daanɪ abam tee nɪ yɪ nmʊ ta yɛri amʊ na? Wɔlɔ maama na nɛ amʊ tɪn nɛ amʊ Ko wɔm mʊ. Bɛŋwaanɪ mʊ yɪ n ta n wɪ, a brɪ abam a Ko wɔm?»

¹⁰ Nmʊ wɔ sɛ nɪ amʊ wɔra dɪ a Ko yɪ a Ko wɔra dɪ amʊ na? Taanɪ dɪlʊ amʊ na tagɪ a brɪ abam tɪn dai amʊ tɪtɪ nyɪm. Kʊ yɪ amʊ Ko wɔm mʊ ŋwɪ amʊ wɔnɪ, yɪ o tʊŋɪ o tɪtʊŋa.

¹¹ Taá jigi-na wu-didba di amu, si amu wura di a Ko yi a Ko wura di amu. Á na wu ki á wu-didba di amu a taani dim nwaani, á weeni á ki á wu-didba di amu titonja yalu amu na toni tin nwaani.

¹² A lagi a ta ciga mu di abam si, wulu na ki o wu-didba di amu tin wu toni titonja yalu don amu na toni tin. O nan wu toni titonja-kamunə si ya taa dwe amu na ki te tin, amu na lagi a vu a Ko te tin nwaani.

¹³ Kulu maama abam na wu loori amu yiri nwaani tin, aá ki-ku a pa abam si a Ko We na zula amu nwaani.

¹⁴ Abam na loori wono kulu maama amu yiri nwaani tin, amu wu ki-ku a pa abam.

¹⁵ Abam na soe amu, á wu se a niə yam.

¹⁶ A nan wu loori a Ko wum si o pa abam Zennu wodon. Wuntu wu ta wu abam tee ni manja kalu na ba ti tin.

¹⁷ Wuntu mu yi We Joro kulu na yi ciga tu tin. Nona balu kugu je na wu lugu banja ni tin ba wani ba se-o, benwani ba ba wani ba na-o, yi ba ba wani ba lwar-o di. Ku daari abam nan ye-o, benwani o wura di abam, yi oó ta nwi abam wuni.

¹⁸ Amu ba yagi abam á yirani. Aá joori a ba abam te.

¹⁹ Ku na ki fun, lugu banja nona bam daa ba na amu. Abam nan wu na-ni. Benwani, amu na jigi nwi We tee ni tin, abam di wu na nwi We tee ni.

²⁰ De dim kuntu ni á wu lwaru ni a wura di a Ko We, yi abam di wura di amu, yi amu di wura

dı abam.

²¹ Nɔɔnɔ wɔɔɔ maama na sɛ a niə yam yi o tɔɔɔ-ya tɔn mu yi wɔɔ na soe amɔ tɔn. A Ko Wɛ wó ta soe kɔntɔ tu. A dı nan wó ta so-o, yi a kwəri a pa o lwarı amɔ na yi wɔɔ tɔn.»

²² Zezi na tagı kɔntɔ tɔn, nɔɔnɔ wɔɔɔn dı yırı na yi Zudası yi kɔ dai Zudası Yiskarıyo tɔn ma ləri o wı: «A yuutu, nmɔ wó kı ta mu n pa dıbam lwarı nmɔ na yi wɔɔ tɔn, yi lɔɔɔ banja nɔɔna bam bá lwarı?»

²³ Zezi ma lər-o o wı: «Wɔɔ na soe amɔ tɔn wó sɛ o kı a na tagı kɔɔ tɔn mu. A Ko wó ta soe kɔntɔ tu, yi amɔ dı a Ko wó ba o te dí taá wɔra dıd-o.

²⁴ Wɔɔɔ maama nan na ba soe amɔ tɔn bá sɛ o kı a na tagı kɔɔ tɔn. Taanı dıɔ abam nan na ni tɔn dai amɔ nyım, dı nunji a Ko wɔɔ na tɔnı-nı tɔn te mu.

²⁵ A maıı a ta wənu tım kɔntɔ a brı abam maıı kam a ta na wɔ abam tee nı tɔn.

²⁶ Kɔ daarı, Zənnu wɔɔɔ na wó ba abam te tɔn, wɔntɔ mu yi Wɛ Joro kım a Ko Wɛ na wó tɔnı sı kɔ ba amɔ yırı nıwaanı tɔn. Kɔntɔ wó brı abam wɔnɔ maama, yi kú pa á guli kɔɔ maama amɔ na maıı a ta a brı abam tɔn.

²⁷ Amɔ yagı wɔ-zuru mu a pa abam. Kɔ yi amɔ tıtı wɔ-zuru mu a pɛ abam. Amɔ na pɛ abam wɔ-zuru kɔɔ tɔn, kɔ dai lɔɔɔ banja nyım. Á yi pa á bıcara taa maga, á nan yi taá jıɔ liə dı.

²⁸ Abam maıı á ni amɔ na tagı dı abam nı, a lagı a viiri, yi a ta wó joori a ba abam te. Abam ya na soe amɔ, á wó taá jıɔ wɔpɔlo dıdaanı amɔ

na lagı a vu a Ko Wε te tın, beɲwaanı a Ko Wε dwe amv.

²⁹ Amv nan tagı wəənu tıntv a brı abam lele kuntv yı tı daa ta wv kı, sı tı na tu tı kı, sı á wanı á se a taanı dım.

³⁰ Amv daa bá ɲɔɔnı taanı zanzan dı abam, lvgv baɲa pe sutaanı na maa bıını tın ɲwaanı. Wvntv nan bá jıgı dam dı amv.

³¹ A nan maɲı sı a pa lvgv baɲa nɔɔna lwarı nı a soe a Ko wvm, kuntv mv a kı kulv maama a Ko na pe-nı ni sı a kı tın mv.

A zaɲı sı dí viiri.»

15

Zezi dı o nɔɔna bam nyı nı vinyə tiu dı kv ne mv te

¹ Zezi ma ta dı ba o wı: «Amv yı vinyə tiu cıga cıga. A Ko maa yı tiu kvm tu, yı o nii kv baɲa nı.

² Naga kalv na nuɲı tiu kvm yıra nı yı ka ba ləri biə tın, oó go-ka o yaɲı mv. Kv daarı naga kalv na ləri biə tın, oó farıı-ka mv, sı ka taa lana, sı ka taa fɔgı ka ləri biə zanzan.

³ Abam bıcara nan maɲı ya kwe lanyıranı, nı ba na farıı tiu ne yı sı lana te tın, á na se taanı dılv amv na ɲɔɔnı a brı abam tın ɲwaanı.

⁴ Taá wvra dı amv, sı amv dı wv ta ɲwı abam wvı. Tiu naga bá wanı ka læ biə ka yıranı yı ka təri tiu kvm yıra nı. Kv nan yı bıdwı mv dı abam. Abam maɲı sı á taá wvra dı amv mv, sı á laan wanı á taá kı kəm-laarv.

⁵ Amv mv yı tiu kvm, yı abam yı kv ne sım. Wvıv maama na wvra dı amv yı amv ɲwı kuntv

tu wɔni tɪn wɔ ta ki kəm-laaru mu, ni naga kalu na ləri biə zanzan tɪn. Amu nan na təri á bɪcara ni, á bá wani kulukulu á ki.

⁶ Wulu na tərə di amu tɪn nyi di tiu naga kalu ba na goni ba yagi yi ka ku tɪn mu. Tiu ne silu na kugi tɪn, baá pɛ-si ba ki mini ni mu yi si di.

⁷ Abam nan na wura di amu, yi amu taani dim na wu á bɪcara ni, á wó wani á loori kulu maama á wubuŋa na lagi tɪn, yi á wó na-ku.

⁸ Abam na ki kəm-laaru, ni tiu na ləri bu-ŋona zanzan te tɪn, á wó sɪni á taá yi amu karabiə, yi kuntu wó pa a Ko wum na zula.

⁹ Niŋɛni a Ko na soe amu te tɪn, amu di soe abam kuntu mu. Taá jigi-na amu sono kum á bɪcara ni.

¹⁰ Abam na ki a na tagi kulu tɪn, á wó wani á taá jigi amu sono kum kuntu, ni amu di na ki a Ko na tagi kulu yi a jigi o sono kum a bɪcari ni te tɪn.

¹¹ A tagi wəənu tintu a bri abam, si wɔpolo kulu a na jigi tɪn mu taa wu abam wɔni, si ku pa abam wɔpolo kum ja gaali.

¹² Ni dilu amu na lagi a pa abam tɪn mu tintu: Á taá soe daani, niŋɛni a na soe abam te tɪn.

¹³ Sono tərə ku na dwe tintu, si nɔɔnu se si o ti o donnə ŋwaani.

¹⁴ Abam na ki a na tagi kulu tɪn, á wó ta yi a cilonnə mu.

¹⁵ Amu daa bá ta bæ abam ni a tintuŋna. Beŋwaani tintuŋnu yəri kulu o yuutu na lagi o ki tɪn. Ku nan na yi abam, a tagi kulu maama a na ni a Ko Wɛ tee ni tɪn a bri abam. Kuntu ŋwaani mu a laan bæ abam ni a cilonnə.

¹⁶ Kɔ nan dai abam mu kuri amɔ. Kɔ yi amɔ mu kuri abam, yi a daari a pa abam ni si á taá kɪ kəm-laaru. Kəm-laaru tum kuntu wó ta wura maɲa maama. Abam na kɪ kəm-laaru tum kuntu, a Ko wó pa abam kulɔ maama á na wó loori o tee ni amɔ yiri ɲwaanɪ tɪn.

¹⁷ Amɔ na pe abam ni si á kɪ kulɔ tɪn mu tɪntɔ: Á taá soe daanɪ.»

Lɔgɔ baɲa nɔɔna na wó culi We nɔɔna te tɪn

¹⁸ Zezi daa ma ta o wɪ: «Lɔgɔ baɲa nɔɔna bam wó culi abam. Ba nan na culi abam, si á lwarɪ ni ba maɲɪ ba da yigə ba culi amɔ mu.

¹⁹ Abam ya na yi lɔgɔ baɲa nyɪm, kɔ nɔɔna bam ya wó ta soe abam, á na yi kɔ nyɪm tɪn ɲwaanɪ. Amɔ nan mu kuri abam lɔgɔ nɔɔna bam wɔnɪ, yi á daa dai ba nyɪm. Kuntu ɲwaanɪ mu balɔ na yi lɔgɔ baɲa nɔɔna tɪn wó ta culi abam.

²⁰ Guli-na a na maɲɪ a ta kulɔ a bri abam tɪn: Tɪntɔɲɔ tərə o na dwe o yuutu. Ba na yaari amɔ tɪn, baá yaari abam dɪ mu. Ba nan na sɛ amɔ ni-taanɪ dɪm, baá sɛ abam dɪ ni-taanɪ mu.

²¹ Ba nan wó kɪ abam tɪntɔ wəənu tum maama amɔ ɲwaanɪ mu, beɲwaanɪ ba yəri wulɔ na tɔɲɪ-nɪ tɪn.

²² Amɔ ya na wɔ tu a ɲɔɔnɪ cɪga a bri-ba, lwarɪm ya bá ta wɔ ba yuu ni. Lele kuntu ba nan daa bá wanɪ ba ta ni ba jigɪ bura.

²³ Wulɔ maama na culi amɔ tɪn, kuntu tu culi a Ko wɔm dɪ mu.

²⁴ Amɔ kɪ tɪtɔɲ-ɲɔna yalɔ nɔɔn-nɔɔnɔ ta na wɔ kɪ ya donɲ tɪn a bri-ba. A ya na wɔ kɪ a bri-ba,

lwarım ya bá ta wɔ ba yuu nı. Ba nan ne a na kɪ kɔlɔ tɪn, yɪ ba ta culi amɔ dɪ a Ko wɔm maama.

²⁵ Kɔ nan kɪ sɪ kɔ pa kɔlɔ na pɔpɔnɪ Wɛ callu tɔnɔ kɔm wɔnɪ tɪn mɔ sɪnɪ kɔ kɪ, dɪ kɔ na wɪ: <Ba culi amɔ, yɪ a wɔ kɪ kɔlɔkɔlɔ.>

²⁶ Zənnu wɔm nan wɔ nɔŋɪ a Ko te o ba. Wɔm mɔ yɪ Wɛ Joro kɔlɔ na yɪ cɪga tu tɪn. A nan wɔ tɔŋ-o yɪ o ba abam te, yɪ o laan wɔ ŋɔɔnɪ a cɪga kam o brɪ abam.

²⁷ Abam dɪ nan wɔ ŋɔɔnɪ a cɪga kam taanɪ á brɪ nɔɔna, beŋwaanɪ abam maŋɪ á wɔra dɪ amɔ pulim nɪ mɔ.»

16

¹ «A nan ŋɔɔnɪ wəənu tɪntɔ a brɪ abam sɪ kɔ pa á yɪ zanɪ á yagɪ Wɛ cwəŋə kam tɔgɪm mɔ.

² Ba nan wɔ lɪ abam ba Wɛ-di sɪm wɔnɪ. Maŋa nan wɔ ba ka yɪ, yɪ nɔɔna wɔ gɔ abam, yɪ ba bɔŋɪ nɪ ba tɔŋɪ tɪtɔŋ-ŋɔm mɔ ba pa Wɛ.

³ Ba nan wɔ kɪ abam wəənu tɪm kɔntɔ, beŋwaanɪ ba yəri a Ko wɔm, ba nan yəri amɔ dɪ.

⁴ A te wəənu tɪntɔ maama a brɪ abam, sɪ maŋa kam na yɪə ba na kɪ abam kɔntɔ, sɪ á wanɪ á guli nɪ amɔ maŋɪ a ta-tɪ a brɪ abam.»

Wɛ Joro kɔm na wɔ brɪ nɔɔna cɪga te tɪn

«A wɔ tagɪ wəənu tɪm kɔntɔ a brɪ abam pulim nɪ, beŋwaanɪ amɔ ya wɔ abam tee nɪ mɔ.

⁵ Kɔ daari lele kɔntɔ a lagɪ a vu wɔlɔ na tɔŋɪ-nɪ tɪn te. Abam wɔlɔwɔlɔ nan wɔ bwe-nɪ á nii, a lagɪ a vu yən mɔ?

⁶ Amu nan na tagi a bri abam kulɔ na lagi ku ki tin mu pe á wɔɔɔ tiini ti cɔgi.

⁷ Ku daari, a lagi a ta ciga mu di abam si, amu na viiri, kú ta lana ku pa abam. Beɲwaani, amu na wɔ viiri, Zənnu wɔm bá ba abam te. A nan na veə, a laan wó tuŋ-o yi o ba abam te.

⁸ O nan na tuə, oó pa lɔɔ baɲa nɔɔna lwarɪ ni ba tusi mu ba lwarɪm wɔni, di We ciga kam laɲa ni, di We na wó di nɔɔna taani te tin.

⁹ Oó bri-ba ni ba na wɔ se amu tin ba ki lwarɪm mu.

¹⁰ Oó bri-ba ni ba tusi We ciga kam wɔni, beɲwaani amu lagi a vu a Ko We te, yi á daa bá na-ni.

¹¹ O ta wó bri-ba ni ba tusi We sarɪya dim dim wɔni, beɲwaani wɔɔ na yi lɔɔ baɲa pe wɔm tin maɲi o ga bɔra.

¹² Amu ya ta jigi wəənu zanzan si a ta a bri abam, ti nan wó ta tiini ti camma di abam lele.

¹³ Ku daari We Joro kum yi ciga tu mu. Ku na tuə, ku laan wó pa á lwarɪ ciga kam maama. Ku nan dai ku titi taani mu ku lagi ku ŋɔɔni. Kú ŋɔɔni kulɔ ku na ni We tee ni tin mu, ku ma daari ku ta wəənu tilɔ na lagi ti ba tin ku bri abam.

¹⁴ Ku nan wó pa amu na zulə, beɲwaani kú bri abam amu ciga kam maama.

¹⁵ A Ko wɔm na jigi kulɔ maama tin yi amu di nyim mu. Kuntɔ ŋwaani mu a tagi a wɪ, Di Joro kum wó bri abam amu ciga kam maama.

¹⁶ Ku na ki fun, abam daa bá na amu, yi maɲa funfun na wəli da, á wó joori á na-ni, [a na maa ve a Ko te tin ŋwaani.]»

Wu-cɔɔ na wó lani ku ji wɔpolo te tɪn

¹⁷ Zezi na tagɪ kuntu tɪn, o karabiə badaara maa te daanɪ ba wɪ: «O na tagɪ o wɪ, ku na kɪ fɪn dí daa bá na-o, yɪ maɲa fɪnfɪn na wəli da dí daa wó joori dí na-o tɪn, ku kuri mu bæɛ? O na tagɪ o wɪ, o lagɪ o vu o Ko te tɪn, dí yəri ku kuri.»

¹⁸ Ba ta maa tiini ba bwe daanɪ ba wɪ: «O na tagɪ o wɪ, ku na kɪ fɪn tɪn, ku kuri mu bæɛ? Dí yəri o na te kulɔ tɪn kuri.»

¹⁹ Zezi ma lwarɪ nɪ ba lagɪ sɪ ba bwe-o taanɪ dɪm kuri. O ma ta dɪ ba o wɪ: «A na tagɪ a wɪ, ku na kɪ fɪn á daa bá na-nɪ, yɪ maɲa fɪnfɪn na wəli da á wó joori á na-nɪ tɪn ɲwaanɪ mu á bwe daanɪ na?

²⁰ A nan lagɪ a ta cɪga mu dɪ abam sɪ, abam wó ba á keeri á coosi. Ku daari lɔɔɔ baɲa nɔɔna bam wó ta jɪɪ wɔpolo. Abam wurɔ wó ba tɪ cɔɪ, yɪ á wu-cɔɔ kum laan wó lani ku ji wɔpolo.

²¹ Maɲa kalɔ kaanɪ na lagɪ o lu bu tɪn, o jɪɪ liə mu, beɲwaanɪ o canɛɛɪ maɲa yiə. O nan na lɔɪ bu wɔm, o laan wó swe o cam dɪm ni nɪ, yɪ o jɪɪ wɔpolo dɪ o na lɔɪ bu wɔm tɪn.

²² Ku nan yɪ kuntu mu dɪ abam dɪ. Lele kuntu á jɪɪ liə. Amu nan daa ta wó joori a na abam, yɪ ku pa á tiini á na wɔpolo, yɪ nɔɔn-nɔɔnɔ daa bá want-ku o cɔɪ.

²³ De dɪm kuntu na yiə, abam daa bá bwe amu kulɔkulɔ. A lagɪ a ta cɪga mu dɪ abam sɪ, a Ko wɔm wó pa abam kulɔ maama abam na wó loori amu yɪɪ ɲwaanɪ tɪn.

²⁴ Abam nan ta manɪ á wu loori kulɔkulɔ dɪ amu yɪɪ. Nan loori-na, sɪ á wó na, sɪ ku pa abam

wɔpɔlo kɔm tiini kɔ gaalt.

²⁵ A na tagɪ wænu tɪntɔ a brɪ abam tɪn, kɔ yɪ mɪmaŋa mɔ a mɛ a ta. Maŋa nan wɔ ba, yɪ a daa b́a maŋɪ mɪmaŋa a ma brɪ abam. A laan wɔ ba a ŋɔɔnɪ a Ko Wɛ taanɪ dɪm jaja mɔ a brɪ abam.

²⁶ Dɛ dɪm kɔntɔ nɪ, amɔ daa b́a loori a Ko Wɛ abam ŋwaanɪ. Abam mɔ wɔ loori-Dɪ amɔ yɪrɪ ŋwaanɪ,

²⁷ bɛŋwaanɪ Wɛ tɪtɪ maŋɪ Dɪ soe abam, abam na soe amɔ yɪ á kwɛrɪ á sɛ nɪ a nuŋɪ Dɪ tee nɪ tɪn ŋwaanɪ.

²⁸ Amɔ sɪntɪ a nuŋɪ a Ko Baŋa-Wɛ te mɔ a ba lɔgɔ baŋa. Lele kɔntɔ a nan lagɪ a yagɪ lɔgɔ baŋa sɪ a joori a vu Dɪ te.»

²⁹ Zezi na tagɪ kɔntɔ tɪn, o karabiə bam laan ma ta dɪd-o ba wɪ: «Nii, nmɔ laan ŋɔɔnɪ jaja mɔ, n daa wɔ mɛ mɪmaŋa n maŋɪ.

³⁰ Lele kɔntɔ, dɪ laan lwarɪ nɪ nmɔ ye woŋo maama. Nmɔ daa n ba lagɪ sɪ nɔɔn-nɔɔnɔ bwe-m taanɪ. Kɔntɔ ŋwaanɪ mɔ dɪbam sɛ nɪ nmɔ sɪntɪ n nuŋɪ Wɛ te.»

³¹ Zezi ma lɛrɪ-ba o wɪ: «Lele kɔntɔ á laan sɛ na?

³² Nii-na, maŋa maa bɪntɪ, ka nan yɪ ka ti, yɪ abam wɔ jagɪ, yɪ á dɪdɔa dɪdɔa wɔ joori o kwe o cwəŋə o daari amɔ yɪranɪ. A nan b́a ta yɪ a yɪranɪ, bɛŋwaanɪ a Ko wɔm wɔ ta wɔ a tee nɪ.

³³ Amɔ tagɪ wænu tɪntɔ a brɪ abam sɪ kɔ pa á na wɔ-zuru mɔ amɔ tɔgɪm dɪm wɔnɪ. Lɔgɔ baŋa nɪ á wɔ na yaara. Nan taá jɪgɪ-na pu-dɪa, sɪ amɔ wanɪ lɔgɔ.»

17

Zezi na warɩ Wɛ o pa o karabiə bam te tɩn

¹ Zezi na tagɩ taanɩ dɩm kɔntɔ o ti tɩn, o ma kwəni o yuu wɛɛnɩ yɩ o wɩ: «Amɔ Ko, a tɔbɩnɩ maŋa kam laan yiə. Amɔ yɩ nmɔ Bu mɔ. Nan pa a na zulə, sɩ amɔ dɩ wó pa n na zulə.

² Bɛŋwaanɩ nmɔ pɛ-nɩ dam nabiinə maama baŋa nɩ, sɩ a wanɩ a pa balɔ maama nmɔ na pɛ-nɩ tɩn na ŋwɩa kalɔ na ba ti tɩn.

³ Ŋwɩa kalɔ na ba ti tɩn mɔ yɩ sɩ nabiinə wanɩ ba lwarɩ nmɔ wɔlɔ yɩranɩ na yɩ Cɩga Tu Baŋa-Wɛ tɩn, sɩ ba daari ba taa ye amɔ Zezi Krisi wɔlɔ nmɔ na tɔŋɩ tɩn.

⁴ A pɛ nɔɔna lwarɩ nmɔ zulə yam lɔgɔ baŋa nɩ. A ti tɩtɔŋɩ dɩm nmɔ na pɛ-nɩ sɩ a tɔŋɩ tɩn.

⁵ Amɔ Ko, pa a na paari-zulə nmɔ tee nɩ lele kɔntɔ, paari-zulə yalɔ a na maŋɩ a jɔgɩ dɩ nmɔ kɔ loori lɔgɔ baŋa ta na wɔ kɩ tɩn.

⁶ Amɔ pɛ nɔɔna balɔ nmɔ na kuri lɔgɔ baŋa nɔɔna bam wɔbɩnɩ n kɩ amɔ jɩŋa nɩ tɩn lwarɩ nmɔ na yɩ wɔlɔ. Bantɔ yɩ nmɔ nyɩm mɔ, yɩ n kwe-ba n kɩ amɔ jɩŋa nɩ. Ba nan sɛ nmɔ ni-taanɩ dɩm.

⁷ Lele kɔntɔ ba lwarɩ nɩ, kulɔ maama nmɔ na pɛ amɔ tɩn nuŋɩ nmɔ te mɔ.

⁸ Bɛŋwaanɩ kwəɾə kalɔ nmɔ na pɛ amɔ tɩn mɔ a pɛ-ba, yɩ ba sɛ. Ba nan lwarɩ lanyɩranɩ nɩ amɔ nuŋɩ nmɔ te mɔ, yɩ ba ta sɛ nɩ nmɔ tɔŋɩ-nɩ.

⁹ A nan loori nmɔ bantɔ ŋwaanɩ mɔ, sɩ a ba loori nmɔ lɔgɔ baŋa nɔɔna bam ŋwaanɩ. Kɔ yɩ nɔɔna balɔ nmɔ na kɩ a jɩŋa nɩ tɩn ŋwaanɩ mɔ, bɛŋwaanɩ bantɔ yɩ nmɔ nyɩm mɔ.

¹⁰ Woŋo kulɔ maama a na jigi tin yi nmu nyim mu, yi nmu di na jigi woŋo kulɔ maama tin yi amu nyim. Nɔɔna balu na yi nmu nyim yi n ki-ba amu jɪŋa ni tin mu pe a na zulə.

¹¹ Amu daa bá ta wu lɔɔ baŋa ni, bantɔ nan ta wora mu. A maa biɪni nmu te mu. Amu Ko, Wu-poŋo Tu Baŋa-Wɛ, mai nmu yiri dam diɪm n ta n mai n nii n nɔɔna bam baŋa ni, yiri diɪɔ nmu na pe amu tin, si ku pa ba taa yi woŋo diɪɔ, ni nmu di amu na yi diɪɔ te tin.

¹² A na wora di ba maŋa kalɔ tin, nmu yiri dam diɪm n na pe-ni tin mu a me a nii ba baŋa ni, a ma ci-ba yi ba wɔɔwɔɔ wu je, ku na dai wɔɔ wɔm na maŋi si o cɔgi tin yirani. Nmu tɔnɔ kum bri ni wɔntɔ maŋi si o cɔgi mu.

¹³ Lele kɔntɔ amu maa biɪni nmu te, a nan tagi wəənu tintɔ lɔɔ baŋa ni mu, si ku pa nmu nɔɔna bam taa jigi amu wɔpɔlo kum doŋ ba wɔni, si ba taa jigi wɔpɔlo ku gaali.

¹⁴ A ma pa-ba nmu taani diɪm. Balu kugu je na wu lɔɔ baŋa ni tin ma culi-ba, ba na dai lɔɔ baŋa nyim tin ŋwaani, ni amu di na dai lɔɔ baŋa nyim te tin.

¹⁵ Ku nan dai ni a loori nmu si n li-ba lɔɔ baŋa ni. A loori nmu si n ci-ba sutaani na yi wo-lwaanɔ tu tin jɪŋa ni mu.

¹⁶ Ba dai lɔɔ baŋa nyim, ni amu di na dai lɔɔ baŋa nyim te tin.

¹⁷ Fɔgi n kwɛ-ba di n ciɔa kam si ba taa yi nmu nyim. Nmu taani diɪm yi ciɔa mu.

¹⁸ Amu tɔŋi-ba lɔɔ wɔni, ni nmu di na tɔŋi amu lɔɔ baŋa ni te tin mu.

¹⁹ Kɔ nan yɪ bantɔ ɲwaanɪ mɔ a kwe a titɪ a kɪ nmɔ jɪɲa nɪ, sɪ kɔ pa bantɔ dɪ wanɪ ba taa yɪ nmɔ nyɪm ɔɪga ɔɪga.

²⁰ A nan ba loori nmɔ a paɪ bantɔ yɪranɪ m´a, kɔ yɪ balɔ dɪ na w´u ba ba kɪ ba wɔ-dɪdɔba dɪ amɔ bantɔ taanɪ dɪm ɲwaanɪ tɪn dɪ mɔ.

²¹ A nan loori nmɔ, sɪ kɔ pa ba maama taa yɪ woɲo dɪdɔba mɔ. Amɔ Ko, nmɔ ɲwɪ amɔ wɔnɪ, yɪ amɔ dɪ ɲwɪ nmɔ wɔnɪ. Nan pa bantɔ dɪ taa ɲwɪ dɪ dɪbam kɔntɔ don, sɪ ba taa yɪ woɲo dɪdɔba, sɪ kɔ pa lɔgɔ baɲa nɔɔna se nɪ nmɔ tɔɲɪ-nɪ.

²² A pɛ-ba zulə yalɔ nmɔ na pɛ amɔ tɪn, sɪ ba wanɪ ba taa yɪ woɲo dɪdɔba, nɪ amɔ dɪ nmɔ na yɪ dɪdɔba te tɪn.

²³ Amɔ ɲwɪ ba wɔnɪ yɪ nmɔ ɲwɪ amɔ wɔnɪ, sɪ kɔ pa ba sɪnɪ ba taa yɪ woɲo dɪdɔba, sɪ lɔgɔ baɲa nɔɔna wanɪ ba lwarɪ nɪ nmɔ mɔ tɔɲɪ-nɪ, yɪ nmɔ soe nmɔ nɔɔna bam, nɪnɛɛnɪ nmɔ na soe amɔ te tɪn.

²⁴ Amɔ Ko, a lagɪ sɪ balɔ nmɔ na kɪ a jɪɲa nɪ tɪn taa tɔgɪ ba wɔ amɔ na wɔ mɛ tɪn, sɪ kɔ pa ba na amɔ paari-zulə yalɔ nmɔ na pɛ-nɪ tɪn. Bɛɲwaanɪ nmɔ manɪ n soe amɔ kɔ loori lɔgɔ baɲa daa ta na wɔ kɪ tɪn.

²⁵ Amɔ Ko, nmɔ yɪ ɔɪga Tu. Lɔgɔ kɔm nɔɔna bam nan yəri nmɔ. A nan ye nmɔ, yɪ a nɔɔna bam dɪ ye nɪ nmɔ tɔɲɪ-nɪ.

²⁶ Amɔ nan pɛ ba lwarɪ nmɔ na yɪ wɔlɔ tɪn, yɪ a daa ta w´u pa ba lwarɪ nmɔ, sɪ kɔ pa sono kulɔ nmɔ na jɪgɪ amɔ ɲwaanɪ tɪn taa wɔ ba wɔnɪ, sɪ amɔ titɪ taa ɲwɪ ba wɔnɪ.»

Ba na jaanu Zezi te tin
(*Matiyu 26:47-56, Mariki 14:43-50, Luki 22:47-53*)

¹ Zezi deen na tagi wænu tum kontu o ti tin, o di o karabiə bam ma zani ba nuni ba ke. Ba ma vu ba be nabara kalu yiri na yi Sidron tin. Gaari maa wu jəgə kam kontu ni. Ba ma vu ba zu di wu.

² Zezi di o karabiə bam deen yəni ba jeeri daani gaari dum kontu ni mu. Kontu mu pe Zudas wulu na lagi o yəgi Zezi o pa tin di ye ka jəgə.

³ Zudas ma tɔgi di paman-kɔgɔ o vu jəgə kam kontu. We kaanum yigə tiinə bam di Farizian tiinə bam di tuni ba noona si ba tɔgi ba vu. Ba ma jigi ba jara zila didaani min-zwænu di moɔla.

⁴ Zezi nan manɔ o ye kulɔ maama na lagi ku ki-o tin. O ma fɔori o twe ba te, yi o bwe-ba o wi: «Wɔɔ mu abam laga?»

⁵ Ba ma lər-o ba wi: «Zezi wulu na yi Nazareti tu tin mu di laga.»

Zezi ma ta o wi: «Ku yi amu mu kontu.»

Zudas wulu na yəg-o o pa tin di maa tɔgi o zigi di ba.

⁶ Zezi na tagi di ba o wi wum mu kontu tin, ba ma titwəni ba joori kwaga ba tu tɔga ni.

⁷ O ma joori o bwe-ba o wi: «Wɔɔ mu abam laga?»

Ba ma ta ba wi: «Zezi wulu na yi Nazareti tu tin mu di laga.»

⁸ Zezi ma ta dɪ ba o wɪ: «A maŋɪ a ta a brɪ abam nɪ, amɔ mɔ kɔntɔ. Kɔ nan na yɪ amɔ mɔ á laga, sɪ á yaɣɪ bantɔ sɪ ba viiri.»

⁹ O tagɪ kɔntɔ, sɪ kɔ pa o na maŋɪ o ta taanɪ dɪɔ tɪn mɔ sɪnɪ dɪ kɪ, dɪ o na wɪ: «Amɔ Ko, a wɔ pɛ balɔ maama nmɔ na kɪ a jɪja nɪ tɪn dɪ dɪdɔa dɪ je.»

¹⁰ Simɔn Pɪyɛɛrɪ maa jɪɣɪ sɔ-lɔŋɔ. O ma lɪ-kɔ o ma zaɣɪ Wɛ kaanɪm yuutu wɔm tɪntɔŋnɔ jazɪm zwe o go. Tɪntɔŋnɔ wɔm yɪrɪ mɔ Malɪkusi.

¹¹ Zezi ma ta dɪ Pɪyɛɛrɪ o wɪ: «Joori n sɪn n sɔɣɔ kɔm kɔ polo nɪ. Nmɔ bɔŋɪ nɪ a lagɪ sɪ a lu cam dɪɔ a Ko na pɛ-nɪ tɪn mɔ na?»

¹² Pamaŋna bam kɔɣɔ kɔm dɪ ba dɪdɛɛrɔ wɔm dɪ Zwifɛ bam nɔɔna bam laan ma ja Zezi ba vɔ.

¹³ Ba ma ja-o ba da yigɛ ba vu Annɪ te. O yɪ Kayifu tɪmbaarɔ mɔ. Kayifu mɔ yɪ Wɛ kaanɪm yuutu bɪnɪ dɪm kɔntɔ nɪ.

¹⁴ Wɔntɔ dɛɛn mɔ ya tagɪ dɪ Zwifɛ bam nɪ kɔ maŋɪ sɪ nɔɔnɔ dɪdɔa mɔ tɪ nɔɔna bam maama ŋwaanɪ.

*Pɪyɛɛrɪ na fɔɣɪ nɪ o yɛrɪ Zezi te tɪn
(Matiyu 26:69-70, Marɪkɪ 14:66-68, Luki 22:55-57)*

¹⁵ Simɔn Pɪyɛɛrɪ dɪ o donɣ karabu dɪdɔa ma tɔɣɪ Zezi kwaga. Karabu wɔm kɔntɔ dɪ Wɛ kaanɪm yuutu wɔm ye daanɪ lanyɪranɪ. O ma tɔɣɪ dɪ Zezi o zɔ Wɛ kaanɪm yuutu wɔm sɔŋɔ kɔnkɔlɔ.

¹⁶ Pɪyɛɛrɪ ma maŋɪ manɔŋɔ ni nɪ o zɪga. Zezi karabu wɔɔɔ dɪ Wɛ kaanɪm yuutu wɔm na ye daanɪ tɪn ma joori o nuŋɪ o ta dɪ bɪsankana kalɔ

na nii mancoŋo kum ni dum baŋa ni tun, yi o daari o ja Piyeeɾi o zu.

17 Bɩsankana kam ma bwe Piyeeɾi ka wɩ: «Nmɔ tɔgi n yi Zezi karabu mu na?»

O ma leri o wɩ: «A dai o karabu.»

18 Waarɔ deen ma wɔra. Kuntu ŋwaanɩ tuntuŋna bam di Zwifə yigə tiinə nɔɔna bam ma dwe mini ba zigi ba weerə. Piyeeɾi di ma vu o tɔgi o zigi da o weeri mini dum.

Wɛ kaanum yuutu wɔm na bwe Zezi taanɩ te tin
(Matiyu 26:59-66, Mariki 14:55-64, Luki 22:66-71)

19 Wɛ kaanum yuutu wɔm laan ma bwe Zezi o karabiə bam laŋa, di o zaasum dum na yi te tin.

20 Zezi ma lər-o o wɩ: «Amɔ yəni a ŋɔɔni jaja mu a bri nɔɔna bam maama. A nan yəni a bri nɔɔna bam ba Wɛ-di sɩm ni mu di Wɛ-di-kamunu kum ni, mɛ Zwifə bam maama na yəni ba jeeri daanɩ tin. A wɔ fɔgi a səgi a ta kulɔkulɔ.

21 Bɛɛ nan mu yi n bwe amɔ si n nii? Nan bwe balɔ na cəgi amɔ taanɩ dum tun n nii a na tagi kulɔ di ba tin, si bantɔ mu ye a na tagi kulɔ tin.»

22 Zezi na tagi kuntu tin, Zwifə yigə tiinə bam tuntuŋnɔ didɔa na zigi o tikəri ni tin ma lɔ o puɔɔŋɔ, yi o bwe-o o wɩ: «Bɛɛ mu yi n ŋɔɔni kuntu doŋ di Wɛ kaanum yuutu wɔm?»

23 Zezi ma lər-o o wɩ: «A na tagi kulɔ a cəgi tun, si n ta si di lwarɩ. Ku nan na yi ciga mu a taga, bɛɛ mu yi n magɩ-ni?»

²⁴ Anni laan ma pa ba ja-o ba vu Kayifu wulu na yi We kaanum yuutu tin te, yi ba ta wu bwalo.

*Piyeri ta na joori o fu ni o yari Zezi te tin
(Matiyu 26:71-75, Mariki 14:69-72, Luki 22:58-62)*

²⁵ Simoŋ Piyeri daa ta maa zigɔ da o weeri mini dum. Ba ma bwe-o ba wi: «Nmɔ tɔgi n yi noɔno wuntu karabu mu na?» Piyeri ma fu o wi, wum dai o karabu.

²⁶ We kaanum yuutu wum tintuɲɔ didua, wulu curu Piyeri na zagɔ o zwe o go tin, ma ta did-o o wi: «Amu wu ne abam daani gaari dum wuni na?»

²⁷ Piyeri daa ta ma fu. Cibwɔ ma da ku keeri.

*Zezi na zigɔ Pilati yigə ni te tin
(Matiyu 27:1-2,11-31, Mariki 15:1-20, Luki 23:1-5,13-25)*

²⁸ Ba laan ma ja Zezi ba nuɲi Kayifu soɲo ni ba vu Rom guvirma tu wum soɲo. Ku deen yi tititi mu. Zwifə bam ma wu de ba zu soɲo kum wu ba cullu tum ŋwaanɔ. Ba manɔ si ba ci ba titi di digiru si ba wanɔ ba na cwəɲə ba di Paki candiə kam.

²⁹ Guvirma tu Pilati ma nuɲi ba te, yi o bwe-ba o wi: «Bee mu yi abam sanɔ noɔno wuntu?»

³⁰ Ba ma lər-o ba wi: «Noɔno wuntu ya na wu ki o cɔgi, di ya ba ja-o di ba nmɔ te.»

³¹ Pilati ma ta di ba o wi: «Abam titi nan joɲ-o si á di o taanɔ, si ku tɔgi abam cullu tum na yi te tin.»

Zwifə bam ma ləri ba wi: «Dɔbam ba jigu cwəɲə si di gu noɔn-noɔno.»

32 Kuntɔ nan kɪ sɪ kɔ pa Zezi na tagɪ kulɔ tɪn mu sɪnɪ kɔ kɪ, dɪ o na tagɪ nɪ oó tɪ tɔbɪ dɪlɔ dwi tɪn.

33 Pilatɪ laan ma joori o zɔ sɔŋɔ kɔm wɔ o bɛŋi Zezi, yɪ o bwe-o o wɪ: «Nmɔ yɪ Zwifɛ bam pɛ mu na?»

34 Zezi ma bwe-o o wɪ: «Nmɔ na tagɪ kuntɔ tɪn, kɔ yɪ nmɔ titɪ wɔbɔŋa taanɪ mu naa nɔɔna mu tagɪ a taanɪ dɪ nmɔ?»

35 O ma lɛri o wɪ: «Amɔ daɪ Zwifu. Kɔ yɪ nmɔ titɪ dwi tiinɛ dɪ ba kaanɪm yigɛ tiinɛ bam mu jaanɪ nmɔ ba ba ba kɪ amɔ jɪŋa nɪ. Kɔɔ mu n kɪa?»

36 Zezi ma lɛri o wɪ: «Amɔ paarɪ dɪm wɔ nunji lɔgɔ baŋa, sɪ dɪ ya na yɪ lɔgɔ baŋa nyɪm, a nɔɔna bam ya wɔ kɪ jara sɪ ba cɪ sɪ Zwifɛ bam yɪ wanɪ ba ja amɔ. Kɔ nan na yɪ te tɪn, amɔ paarɪ dɪm daɪ lɔgɔ baŋa nyɪm.»

37 Pilatɪ ma bwe-o o wɪ: «Kuntɔ, nmɔ za yɪ pɛ mu na?»

Zezi ma lɛri o wɪ: «Nmɔ titɪ mu tagɪ n wɪ, a yɪ pɛ. A tu sɪ a ŋɔɔnɪ cɪga mu a brɪ nɔɔna lɔgɔ baŋa nɪ. Kuntɔ ŋwaanɪ mu ba lɔgɪ amɔ. Wɔlɔ maama na yɪ cɪga nɔɔnɔ tɪn mu cɛgi amɔ taanɪ.»

38 O ma ta dɪd-o o wɪ: «Bɛɛn yɪ cɪga?»

Pilatɪ na tagɪ kuntɔ tɪn, o laan ma joori o nunji pooni o ta dɪ Zwifɛ bam o wɪ: «Amɔ wɔ nɛ o na kɪ kulɔ o cɔgɪ tɪn sɪ a dɪ o taanɪ.

39 Abam nan yɛni á jɪgɪ muɔ kɔdɔŋ: Pakɪ candiɛ kam maŋa nɪ, amɔ yɛni a lɪ abam pɪnɔ dɪdɔa mu a yagɪ yɪ o viiri. Abam nan lagɪ sɪ a yagɪ Zwifɛ bam pɛ wɔm mu na?»

⁴⁰ Ba ma kaasi di kwær-dia ba wɪ: «Kɔ da wɔntɔ, kɔ yɪ Barabasi mu dɪ laga sɪ n yagɪ.» Barabasi ya yɪ non-vɪrnɔ mu.

19

¹ Pilatɪ laan ma pa ba ja Zezi ba magɪ di balaara.

² Pamaɲna bam ma kɪ sabari ba ma sɔ yipugə ba pu o yuu nɪ. Ba ma kwe gwar-sɔɲɔ ba zɔ-o, yɪ ba mwan-o.

³ Ba maa ve o te, yɪ ba tɛ dɪd-o ba wɪ: «Zwifə bam pɛ, dɪnle», yɪ ba lɔɛ o pɔpwaanɔ.

⁴ Pilatɪ daa ta ma joori o nunji pooni, yɪ o ta di kɔgɔ kɔm o wɪ: «Nii-na, aá pa nɔɔnɔ wɔm nunji o ba o zɪgɪ abam yigə nɪ, sɪ á wanɪ á lwarɪ nɪ amɔ wɔ nɛ o na kɪ kulɔ o cɔgɪ tɪn.»

⁵ Zezi ma nunji di o yuu sabari yipugə kam di o gwar-sɔɲɔ kɔm. Pilatɪ ma ta di ba o wɪ: «Nii-na nɔɔnɔ wɔm da.»

⁶ Wɛ kaanɪm yigə tiinə bam di ba nɔɔna bam na nɛ-o tɪn, ba maa tɛ di kwær-dia ba wɪ: «Pa-o tɔɔn-dagara baɲa nɪ n gɔ. Pa-o tɔɔn-dagara baɲa nɪ n gɔ.»

Pilatɪ ma ta di ba o wɪ: «Abam tɪtɪ nan ja-o á pa dagara baɲa nɪ á gɔ, sɪ amɔ wɔ nɛ kulɔ o na cɔgɪ sɪ a ma di o taanɪ tɪn.»

⁷ Zwifə bam ma joori ba lər-o ba wɪ: «Dɪbam jigɪ culu kulɔ na brɪ nɪ o maɲɪ sɪ o tɪ tɪn, bɛɲwaanɪ o brɪ o tɪtɪ nɪ o yɪ Wɛ Bu mu.»

⁸ Pilatɪ na ni ba na tagɪ kɔntɔ tɪn, fɔɔnɪ ma tiini di zɔ-o.

⁹ O ma joori o zɔ sɔɲɔ kɔm wɔ, yɪ o bwe Zezi o wɪ: «Nmɔ nunji yən mu?»

Zezi maa cım yi o wɔ lər-o kulokulɔ.

¹⁰ O ma ta dıd-o o wı: «Nmɔ ba lagı sı n ləri amɔ na? Nmɔ yəri nı amɔ jıgı dam sı a pa ba yagı-m naa sı a pa ba pa-m tɔɔn-dagara banja nı ba gɔ na?»

¹¹ Zezi ma lər-o o wı: «Nmɔ ya n ba jıgı dam amɔ banja nı, kɔ na dai dam dıɔ Wε na pε-m tın. Kɔntɔ nwaanı nɔɔnɔ wɔɔɔ na jaanı amɔ o kı nmɔ jıja nı tın mɔ tiini o kı wo-lɔɔ o dwəni nmɔ.»

¹² Manja kam Pilatı na ni kɔntɔ tın, o maa kwaanı o lagı cwəɔə sı o pa ba yagı Zezi. Kɔ daarı Zwifə bam maa tiini ba tε dı kwər-dıa ba wı: «Nmɔ na yagı nɔɔnɔ wɔntɔ, kɔbı brı nı n culi lɔgɔ kım pa-farɔ wɔm mɔ. Nɔɔnɔ wɔɔɔ na pε o tıti paarı tın, kɔntɔ tu yi pa-farɔ wɔm dım mɔ.»

¹³ Pilatı na ni kɔntɔ tın, o ma pa ba ja Zezi ba nunji, yi o daarı o jəni taanı dim jəɔə kam je nı. Ba bə jəgə kam kɔntɔ nı, Kandwa-pulwaarɔ je mɔ. Ka yırı dı Zwifə bam taanı mɔ yi Gabata.

¹⁴ Kɔ dεen yi wıa tıtarı nı mɔ, dε dım tıga na wɔ pɔɔrı sı Pakı candıə kam di tın. Pilatı laan ma ta dı Zwifə bam o wı: «Nii-na á pε wɔm.»

¹⁵ Ba ma ta kaası banja banja ba wı: «Ti o mɔmwe, ti o mɔmwe, pa-o tɔɔn-dagara banja nı n gɔ.»

O ma bwe-ba o wı: «Abam lagı sı ba pa á pε wɔm dagara banja nı ba gɔ mɔ na?»

Wε kaanım yıgə tiinə bam ma ləri ba wı: «Dıbam ba jıgı pε wɔdon, kɔ na dai lɔgɔ kım pa-farɔ wɔm yıranı.»

¹⁶ Pilatı laan ma kɪ Zezi pamaŋna bam juŋa nɪ, sɪ ba pa-o tʊvɛn-dagara baŋa nɪ ba gu.

Ba na jaanɪ Zezi ba pa tʊvɛn-dagara baŋa nɪ te tɪn

(Matiyu 27:32-56, Marıki 15:21-41, Luki 23:26-49)

Pamaŋna bam laan ma ja Zezi,

¹⁷ yɪ ba pa o zɪŋɪ dagara kalɔ ba na lagɪ ba pa-o ka baŋa nɪ tɪn. O ma vu o yɪ jəgə kalɔ ba na bæ nɪ Yukol-pɔa piu tɪn. Kɔ yɪrɪ dɪ Zwifə bam taanɪ mɔ yɪ Goligota.

¹⁸ Kɔ yɪ dáanɪ mɔ ba pag-o tʊvɛn-dagara kam baŋa nɪ. Ba ma ja nɔɔna badonnə bale dɪ, ba pa dagari baŋa nɪ. Zezi maa wɔ bantɔ bale titari nɪ.

¹⁹ Pilatı ma pɔpɔnɪ tɔnɔ o pa ba tanɪ-kɔ dagara kam yuu nɪ. Kɔ pɔpɔnɪ kɔ wɪ:

«Wɔntɔ mɔ yɪ Nazaretɪ tu Zezi wɔlɔ na yɪ Zwifə bam pɛ tɪn.»

²⁰ Zwifə bam zanzan ma karımɪ tɔnɔ kɔm, beŋwaanɪ jəgə kalɔ ba na pagɪ Zezi da tɪn batwarɪ dɪ tɪv kɔm nɪ. Kɔ ma pɔpɔnɪ dɪ Zwifə bam taanɪ dɪ Rom tiinə taanɪ dɪ Greki tiinə taanɪ mɔ.

²¹ Zwifə kaanım yigə tiinə bam na nɛ tɪn, ba ma vu ba ta dɪ Pilatı ba wɪ: «Kɔ wɔ maŋɪ sɪ n pɔpɔnɪ nɪ <Zwifə bam pɛ>. Kɔ maŋɪ sɪ n pɔpɔnɪ nɪ: <Nɔɔnɔ wɔntɔ mɔ brɪ o titɪ o wɪ, o yɪ Zwifə bam pɛ mɔ.> »

²² O ma ləri-ba o wɪ: «Amɔ na pɔpɔnɪ te tɪn maŋɪ.»

²³ Pamaŋna bam na pagɪ Zezi dagara kam baŋa nɪ ba ti tɪn, ba laan ma kwe o gwaaru tɪm ba cɛ

kuni bɪna, sɪ pamaŋɒv maama kwe o nyɪm. Ba ma kwe o gwar-bu wɒm dɪ. Kɒ maama sɔgɪ punə mɒ, kɒ ba jɪgɪ tonjɪm je.

²⁴ Kɒ na yɪ kɒntɒ tɪn, ba ma ta daanɪ ba wɪ: «Yɪ pa-na dɪ kaari-kɒ. Nan pa-na dɪ ta jɔɔ sɪ dɪ nii wɒlɒ na wɔ jɔŋi-kɒ tɪn.»

Kɒ dɛɛn kɪ kɒntɒ mɒ, sɪ kɒ pa kɒlɒ na pɒpɒnɪ Wɛ tɔnɔ kɒm wɒnɪ tɪn sɪnɪ kɒ kɪ, nɪ kɒ na wɪ: «Ba cɛ amɒ gwaarɒ ba pa daanɪ, yɪ ba daari ba ta jɔɔ amɒ gwar-bu wɒm ŋwaanɪ.» Pamaŋna bam ma sɪnɪ ba kɪ kɒntɒ.

²⁵ Balɒ dɛɛn na zɪgɪ ba batwarɪ dɪ Zezi dagara kam tɪn mɒ yɪ o nu wɒm dɪ o nu nyaanɪ, dɪ Mari wɒlɒ na yɪ Klopasɪ kaanɪ tɪn, dɪ Mari wɒlɒ na nunjɪ Magɪdala tɪn.

²⁶ Zezi na nɛ o nu wɒm dɪ o karabu wɒlɒ o na soe lanyɪranɪ ba zɪgɪ da tɪn, o ma ta dɪ o nu wɒm o wɪ: «A nu, nii wɒntɒ laan mɒ yɪ n bu.»

²⁷ O ma daari o ta dɪ o karabu wɒm dɪ o wɪ: «Nii n nu da.» Kɒ na zɪgɪ maŋa kam kɒntɒ nɪ, o karabu wɒm laan ma jɔŋi Zezi nu wɒm o pa o ba o zɒɒrɪ o sɔŋɔ nɪ.

²⁸ Kɒntɒ kwaga nɪ Zezi maa ye nɪ wɔŋɔ maama kɪ kɒ ti. O maa wɪ, na-nyɔm jɪg-o. O tagɪ kɒntɒ, sɪ kɒlɒ na pɒpɒnɪ Wɛ tɔnɔ kɒm wɒnɪ tɪn mɒ sɪnɪ kɒ kɪ.

²⁹ Zɒŋa dɛɛn mɒ zɪgɪ da, ka na su dɪ sana kalɒ na nywana tɪn. Ba ma kwe sɪpɔɔ ba dɪ sana kam wɒnɪ, yɪ ba vɔ-kɒ miu ni nɪ ba te ba pa kɒ yɪ Zezi ni.

³⁰ Zezi na lanɪ sa-nywana kam tɪn, o ma ta o wɪ: «Kɒ laan kɪ kɒ ti.»

O ma daari o cɔɔlɪ o yuu tɪga nɪ, yɪ o pa o siun ti.

³¹ Kú dēen yí dē dílv Zwifə bam na yəni ba ti ba yigə sɪ ba siun dē dílm laan yí tɪn mʊ. Tɪga na wʊ pʊʊrɪ sɪ kʊ taa yí ba siun dē kamunu kʊm tɪn, ba maa ba lagɪ sɪ nɔɔna bam yɪra yam taa wʊ dagari sɪm baɲa nɪ dē dílm kʊntʊ nɪ. Kʊntʊ ɲwaanɪ Zwifə yigə tiinə bam ma vu Pilatɪ te, ba ta díd-o sɪ o pa cwəɲə sɪ ba bwəri nɔɔna bam nɛ sɪ ba tɪ, sɪ ba laan parɪ-ba ba kɪ.

³² Kʊntʊ, pamaɲna bam ma vu balʊ ba na pagɪ ba wəli dí Zezi tɪn te, yí ba magɪ dayigə nɔɔnʊ wʊm nɛ ba bwəri, dí o donʊ wʊm nɛ.

³³ Ba ma vu ba yí Zezi. Ba ma na nɪ o maɲɪ o tɪ mʊ, yí ba daa wʊ bwəri wʊntʊ nɛ.

³⁴ Kú daari pamaɲnʊ dídvá ma kwe o cicwe o ma zɔ Zezi saɲa nɪ. Jana dí na ma da ba nuɲə.

³⁵ Nɔɔnʊ wʊlʊ yí na nɛ kʊntʊ tɪn mʊ ɲɔɔnɪ kʊ wɔɲo, sɪ kʊ pa abam dí wantɪ á sɛ. O nan ye nɪ o na tagɪ kʊlʊ tɪn yí cɪga mʊ, yí o zɪgɪ cɪga kam kʊntʊ kwaga nɪ.

³⁶ Kʊntʊ nan kɪ sɪ kʊ pa kʊlʊ na pʊpʊnɪ Wɛ tɔnɔ kʊm wʊntɪ tɪn mʊ sɪnɪ kʊ kɪ, nɪ kʊ na wɪ: «O kʊə dí dídvá dí bá bwəri.»

³⁷ Wɛ tɔnɔ kʊm ta tagɪ kʊ wɪ: «Nɔɔna wʊ fɔgɪ ba nii wʊlʊ wʊm ba na zɔgɪ tɪn.»

Ba na kwe Zezi ba kɪ bɔɔnɪ nɪ te tɪn

(Matiyu 27:57-61, Marɪkɪ 15:42-47, Luki 23:50-56)

³⁸ Kʊntʊ kwaga nɪ nɔɔnʊ wʊdonʊ na nuɲɪ Arimatɪ o yɪrɪ mʊ Zʊzefʊ tɪn ma zaɲɪ o vu Pilatɪ te. O dēen yí Zezi karabu mʊ, yí o ba brɪ o tɪtɪ jaja o na kwarɪ Zwifə yigə tiinə bam tɪn ɲwaanɪ. O ma vu o bwe Pilatɪ sɪ o nii, oó wantɪ o kwe Zezi

yira yam na. Pilatı ma se sı o kwe. Zuzefu ma vu o par-o dagara kam yuu ni.

³⁹ Nikodem wulu deen na ve o na Zezi titi ni tin di maa tigi o wura. O maa jigi trali nugə zanzan o tee ni, ku na manı di garıwaa yi. Nugə kam yi Miiri di Alowesi nugə mu gwaanı daanı.

⁴⁰ Zuzefu di Nikodem ma kwe Zezi yira yam ba turi-ya di trali nugə kam, yi ba daarı ba pri-o di gar-jali, ni Zwifə bam na yəni ba ki ba twa te tin.

⁴¹ Gaara mu wu jəgə kalu ba na pagı Zezi dagara banja ni tin. Piu ma wu gaara yam wuni, bon-duburi maa wu piu kum yira ni ba ta na wu ki noon-noonu da.

⁴² Ku na yi de dılu tıga na wu puuri sı ku taa yi ba siun de dum tin, ba ma kwe Zezi ba tıji boonu dum wuni, di je na batwari tin nwaanı.

20

Zezi na bi o yagi tɔvni yi o bri o titi te tin

(Matiyu 28:1-10,16-20, Mariki 16:1-11,14-18, Luki 24:1-12,36-49)

¹ De dılu na sanı ba siun de dum tin, Mari wulu na nunji Magıdala tin ma zanı o go tıga o vu Zezi yibeeli dum jəgə. O ma na ni kandwe dılu ya na pi boonu dum ni tin tigi daa ni.

² O ma duri o joori o vu o ta di Simɔn Pıyɛɛrı di karabu wulu Zezi na soe tin o wı: «Ba kwe di Yuutu wum yira yam yibeeli dum wuni, di nan yəri ba na ki-o me.»

³⁻⁴ Pıyɛɛrı di karabu wudonj wum ma zanı ba duri ba maa ve boonu dum jəgə. Karabu wuntu ma duri o loori Pıyɛɛrı boonu dum ni ni.

⁵ O ma tiiri o nii bɔɔnɩ dɩm wɔnɩ o na gar-jalɩ dɩm na tigi da, yɩ o wɔ zɔ dɩ wɔ.

⁶ Simɔn Pɩyɛɛrɩ ma da o kwaga o ba o yi. O ma kɛ o zɔ bɔɔnɩ dɩm wɔ o na gar-jalɩ dɩm na tigi da,

⁷ yɩ o na gɔrɔ kulɔ ba ya na mɛ ba ba Zezi yuu tɩn. Kuntɔ nan pri mɔ kɔ tigi kɔ yɩra.

⁸ Karabu wɔɔɔ ya na yi da yigə tɩn dɩ laan ma zɔ bɔɔnɩ dɩm wɔ. O ma na kulɔ na wɔra tɩn, yɩ o daari o sɛ nɩ kɔ sɩnɩ kɔ yɩ cɩga.

⁹ Ba daa ta ma wɔ lwarɩ Wɛ tɔnɔ kɔm na tagɩ kulɔ kɔ wɩ o maŋɩ sɩ o bi o yagɩ tɔbɩn tɩn kuri.

¹⁰ Ba laan ma joori ba vu sɔŋɔ.

¹¹ Mari daa ta maa zɩgɩ yibeeli dɩm ni nɩ o keerə. O na keerə kuntɔ tɩn, o ma tiiri o nii bɔɔnɩ dɩm wɔnɩ.

¹² O ma na malest sɩle na zɔ gwar-pwəənu, sɩ je mɛ seeni Zezi yɩra yam ya na tigi da tɩn. Dɩdɔa maa wɔ o yuu seeni, yɩ kadoŋ kam wɔ o nɛ seeni.

¹³ Sɩ ma bwe-o sɩ wɩ: «A nakɔ, bɛɛ mɔ yɩ n keerə?»

O ma ta dɩ sɩ o wɩ: «Ba kwe a Yuutu wɔm yɩra yam mɔ ba ja viiri, a nan yəri ba na kwe-o ba kɩ mɛ.»

¹⁴ O na tagɩ kuntɔ tɩn, o ma pipiri o nii o kwaga nɩ o na Zezi na zɩgɩ da, yɩ o wɔ lwarɩ nɩ kɔ yɩ Zezi mɔ.

¹⁵ Zezi ma bwe-o o wɩ: «A nakɔ, bɛɛ mɔ yɩ n keerə? Wɔɔ mɔ nmɔ beerə?»

Mari maa bɔŋɩ nɩ o yɩ gaari dɩm tu mɔ. O ma ta dɩd-o o wɩ: «Amɔ tu, kɔ na yɩ nmɔ na kwe-o n ja n viiri, sɩ n brɩ-nɩ n na kɩ-o mɛ tɩn, sɩ a vu a kwe-o.»

¹⁶ Zezi ma bəŋi o yɩrɩ o wɩ: «Mari.»

Mari ma pipiri o nii o seeni, yi o ta di Zwifə bam taani o wɔ: «Rabuni», ku kuri mu Karanyina.

¹⁷ Zezi ma ta did-o o wɔ: «Yi ta n dwe-ni, si amu daa ta wu joori a vu a Ko wum te. Nan ve n ta n bri a ko-biə bam ni, amu laan maa ve a Ko wum te, wulu na yi abam di Ko tin. Wuntu mu yi Baŋa-We, amu Tu di abam di Tu.»

¹⁸ Mari wulu na nuŋi Magidala tin laan ma zaŋi o vu o ta di Zezi karabiə bam o wɔ: «Amu ne di Yuutu wum», yi o daari o ta kulu Zezi na tagi o bri-o tin.

¹⁹ De dum kuntu ni didaan-ni ni mu Zezi karabiə bam lagi daani jəgə didba. Ba fogi ba pi digə kam ni di borbu, ba na kwari fɔni di Zwifə yigə tiinə bam tin nwaani. Zezi laan ma da o ba o zigi ba titari ni. O ma ta di ba o wɔ: «Yazurə wu jəni di abam.»

²⁰ O na tagi kuntu tin, o ma bri-ba o jia di o saŋa kam. O karabiə bam maa tiini ba jigi wupolo lanyirani di ba na ne ba Yuutu wum tin.

²¹ O daa ta ma joori o ta di ba o wɔ: «Yazurə wu jəni di abam. A Ko We na tɔŋi-ni lugu baŋa ni te tin, amu di tɔŋi abam lugu kum wuni kuntu don mu.»

²² O na tagi kuntu tin, o ma fuli ba seeni yi o wɔ: «Joni-na We Joro kum.

²³ Abam na yagi nɔɔnu wulu lwarim á ma ce-o tin, We wu sɔni Di yagi Di ma ce ku tu. Ku daari, abam na wu yagi á ma ce wulu tin, We di bá yagi Di ma ce-o.»

Toma na tu o se Zezi te tin

24 Toma wɔɔɔ ba na ma bə nɪ Yiywɛ yɪ o wɔ Zezi karabiə fugə-bale bam wɔnɪ tɪn ya tərə maŋa kam Zezi na tu o karabiə bam te tɪn.

25 Karabiə badonnə bam ma ta ba brɪ-o ba wɪ: «Dɪbam ya nɛ dɪ Yuutu wɔm.»

O ma ta dɪ ba o wɪ: «Amɔ yɪ na wɔ nɛ cɪna yam niə o jɪ sɪm nɪ, sɪ a kɪ a nɔa da a nii, sɪ a daari a kɪ a jɪŋa o saŋa kam nɪ, amɔ bá sɛ.»

26 Da nana na kɛ tɪn, Zezi karabiə bam daa ma la daanɪ jəgə dɪdɔa, yɪ Toma dɪ laan wɔra. Ba ma fəgɪ ba pɪ digə kam ni dɪ borbu. Zezi ma da o ba o zɪgɪ ba tɪtari nɪ. O ma ta o wɪ: «Yazurə wó jəni dɪ abam.»

27 O laan ma ta dɪ Toma o wɪ: «Ma n nɔa n taanɪ a jɪ sɪm yo seeni n nii, n daari n tɔrɪ n jɪŋa a saŋa kam nɪ. Yagɪ bɔbwɛa, sɪ n daari n sɛ.»

28 Toma ma lər-o o wɪ: «Nmɔ yɪ a Yuutu dɪ amɔ Baŋa-Wɛ.»

29 Zezi ma ta dɪd-o o wɪ: «Nmɔ na nɛ amɔ tɪn ŋwaanɪ mɔ n laan sɛ na? Balɔ nan na sɛ amɔ yɪ ba ta wɔ nɛ-nɪ tɪn mɔ tiini ba jɪgɪ yu-yoŋo.»

Wɔŋo kɔɔɔ ŋwaanɪ Zan na pɔpɔnɪ tɔŋɔ kɔntɔ tɪn

30 Zezi dɛɛn kɪ wo-kɪnkagɪla yadonnə zanzan o karabiə bam tɪtari nɪ, yɪ tɪ maama nan wɔ pɔpɔnɪ tɔŋɔ kɔntɔ wɔnɪ.

31 Wəənu tɪɔ na pɔpɔnɪ tɪn yɪ sɪ á wantɪ á sɛ, nɪ Zezi mɔ yɪ Krisi wɔm Wɛ na tɔŋɪ tɪn, yɪ o kwəri o yɪ Wɛ Bu wɔm. Á nan na kɪ á wɔ-dɪdɔa dɪd-o, á wó na ŋwɪa Wɛ tee nɪ.

21

*Zezi na brɪ o tɪtɪ dɪ o karabiə bam Galile nɪnʊ
kʊm ni nɪ te tɪn*

¹ Kuntʊ kwaga nɪ Zezi daa ma joori o brɪ o tɪtɪ dɪ o karabiə bam Tiberiyadɪ nɪnʊ kʊm ni nɪ. O na brɪ o tɪtɪ te tɪn mʊ tɪntʊ:

² Simɔn Pɪyɛɛɪ dɛɛn wɔra, dɪ Toma wʊlʊ ba na bə nɪ Yiywɛ tɪn. Natanayɛlɪ dɪ wɔra, wʊlʊ na nunɪ Galile tɪv Kana tɪn, dɪdaanɪ Zebede biə bam dɪ Zezi karabiə badonnə bale. Bantʊ bam maama mʊ wʊ daanɪ.

³ Simɔn Pɪyɛɛɪ ma ta dɪ ba o wɪ: «A maa ve a ja kale mʊ.» Ba ma lər-o ba wɪ: «Dí wú tɔɔtɪ dɪ nmʊ dí vʊ.»

Ba ma zanɪ ba vu ba zʊ naboro kʊm. Tɪtɪ dɪm kuntʊ nɪ ba ma kwaanɪ sɪ ba ja kale, yɪ ba wʊ nɛ kulʊkulʊ ba ja.

⁴ Tɪga na wɔra ka pʊɔrɪ tɪn, Zezi maa zɪɔtɪ nɪnʊ kʊm ni nɪ, yɪ ba wʊ lwar-o.

⁵ O ma bəɲi-ba o wɪ: «A badonnə-ba, abam wʊ jaanɪ kale na?»

Ba ma lər-o ba wɪ: «Dí wʊ nɛ kulʊkulʊ.»

⁶ O laan ma ta dɪ ba o wɪ: «Nan dɪ-na á bʊra kam naboro kʊm jazɪm seenɪ, sɪ á wú ja.» Ba ma sɪnɪ ba dɪ bʊra kam, yɪ ba daa warɪ ba vanɪ-ka ba lɪ ba dɪ boro kʊm wʊnɪ, kale sɪm na tiini sɪ dagɪ tɪn ŋwaanɪ.

⁷ Zezi karabu wʊlʊ o na soe tɪn ma ta dɪ Pɪyɛɛɪ o wɪ: «Dɪbam Yuutu wʊm mʊ.»

Simɔn Pɪyɛɛɪ na lwarɪ nɪ kʊ yɪ ba Yuutu wʊm kuntʊ tɪn, o ma kwe o ɔɔɔ kulʊ o ya na lɪ tɪn o zʊ, yɪ o laan daari o fanɪ o cu na bam wʊnɪ.

⁸ Karabiə badaara bam ma ja naboro kʊm ba ba, yɪ ba vanɪ bʊra kam dɪ kale sɪm ba wəli da

ba yi na bam ni, ba na dau yigə yigə di buburu kum tin nwaani. Ku deen yi ninneen metra bi mu te.

⁹ Ba na be bube dim tin, ba ma na min-cala na wura, yi kale wo ya yuu ni. Dipe di maa tigi da.

¹⁰ Zezi ma ta di ba o wi: «Twəri-na kale silu á na jaani lele tin sɔdaara á ja á ba.»

¹¹ Simɔn Piyeri laan ma vu o zu naboro kum wo o vani bura kam o di tiga ni. Ka su di kaləŋ-kamunə mu, si maama yi bi di finnu sɔto mu (153). Di kale sim na daga kuntu tin di, bura kam wo kaari.

¹² Zezi ma ta di ba o wi: «Ba-na á gu á ni-ceri.» O karabiə bam maama ma kwari si ba bwe-o ba nii ni o yi wɔɔ mu, beɲwaani ba manji ba lwarɔ ni ku yi ba Yuutu wum mu.

¹³ Zezi ma zanɔ o vu o kwe dipe dim o pa-ba, yi o daari o kwe kale sim di o pa-ba.

¹⁴ Zezi na bi o yagi tɔɔni tin, kuntu mu ki kuni bito o na bri o titi di o karabiə bam.

Zezi na nɔɔni di Piyeri te tin

¹⁵ Ba na di ba ti tin, Zezi laan ma bwe Simɔn Piyeri o wi: «Zan bu Simɔn, nmɔ soe amɔ n dwe bantɔ na?»

O ma leri o wi: «A Yuutu, eɛn, nmɔ ye ni amɔ soe nmɔ.»

Zezi ma ta did-o o wi: «Nan ta n nii a pəlbɔ bam baɲa ni.»

¹⁶ O ma joori o bwe Piyeri o ki bile o wi: «Zan bu Simɔn, nmɔ soe amɔ na?»

O ma leri o wi: «A Yuutu, eɛn, nmɔ ye ni amɔ soe nmɔ.»

Zezi ma ta did-o o wi: «Nan ta n nii amɔ peeni sim baɲa ni.»

17 O daa ma bwe Pɩyɛɛɾɩ o kɩ kuni bitɔ o wɩ: «Zan bu Simɔn, nmɔ soe amɔ na?»

Pɩyɛɛɾɩ wɔ ma cɔgɩ dɩ Zezi na bwe-o kuni bitɔ o wɩ o so-o na tɩn. O ma ta dɩ Zezi o wɩ: «Amɔ Yuutu, nmɔ ye woŋo maama. Kɔntɔ ŋwaantɩ nmɔ ye nɩ amɔ soe nmɔ.»

Zezi laan ma ta dɩd-o o wɩ: «Nan ta n nii amɔ peeni sim baŋa nɩ.

18 A lagɩ a ta cɩga mɔ dɩ nmɔ sɩ, nmɔ dɛɛn na yɩ nɔn-duŋɔ tɩn, nmɔ yɛni n vɔ n kilɛ n tɩtɩ nɩ mɔ lanyɩranɩ, yɩ n daari n ve nmɔ na lagɩ mɛ tɩn. Kɔ daari nmɔ nan na kwɩn, n laan wɔ zɛŋi n ja mɔ weeni, yɩ nɔɔnɔ wɔdoŋ vɔ-ka o pa-m, yɩ o daari o ja-m o vu nmɔ na ba lagɩ mɛ sɩ n vu tɩn.»

19 Zezi dɛɛn tagɩ kɔntɔ sɩ kɔ brɩ Pɩyɛɛɾɩ na wɔ tɩ tɔbɩ dɩb dwi sɩ kɔ pa Wɛ na zulɛ tɩn mɔ. O laan ma daari o ta dɩ Pɩyɛɛɾɩ o wɩ: «Ta n tɔgɩ-nɩ.»

20 Pɩyɛɛɾɩ ma pipiri o nii o kwaga nɩ, yɩ o na Zezi karabu wɔɔ o na soe tɩn na tɔgɩ-ba. Wɔntɔ mɔ yɩ wɔɔ ya na jɛni o salɩ Zezi wɔdiu kɔm dim maŋa nɩ yɩ o bwe-o o wɩ: «A Yuutu, wɔɔ mɔ lagɩ o yɛgɩ nmɔ o pa?» tɩn.

21 Pɩyɛɛɾɩ na nɛ-o tɩn, o ma bwe Zezi o wɩ: «A Yuutu, sɩ wɔntɔ, bɛɛ mɔ lagɩ kɔ kɩ-o?»

22 Zezi ma lɛr-o o wɩ: «Amɔ na lagɩ sɩ o taa ŋwɩ sɩ kɔ taa ve maŋa kam amɔ na wɔ joori a ba tɩn, kɔntɔ dai nmɔ yigɛ. Nmɔ za n weeni n ta n tɔgɩ-nɩ.»

23 Kɔntɔ ŋwaantɩ mɔ pɛ Zezi karabiɔ bam dɛɛn jigɩ-ka ba ŋɔɔnɩ ba wɩ, Zezi karabu wɔm kɔntɔ bɔ tɩ maŋa dɩ maŋa. Zezi nan wɔ tagɩ o wɩ, o bɔ tɩ. O dɛɛn tagɩ o wɩ: «Amɔ na lagɩ sɩ o taa ŋwɩ

sɪ kʊ taa ve maɲa kam a na wó joori a ba tɪn, kuntu daɪ nmʊ yigə.»

²⁴ Zezi karabu wɔlɔ o na tagɪ o taanɪ kuntu tɪn mʊ yɪ amʊ wɔlɔ na brɪ Wɛ cɪga kam yɪ a daari a pɔpɔni-ka a tiɲi tɪn. Dɪbam maama nan ye nɪ a na brɪ te tɪn sɪni kʊ yɪ cɪga mʊ.

²⁵ Zezi ta kɪ wəənu zanzan o wəli da. Tɪ maama dɪdɔa dɪdɔa nan ya na lagɪ tɪ pɔpɔni tɪ tiɲi, a buɲɪ nɪ lʊgʊ baɲa ya bá na je sɪ twaanʊ tɪm kuntu pəni da.

Wε Tɔno dɪ kasum

Kasem (Kassem): Wε Tɔno dɪ kasum New Testament

copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kasem)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 29 Jan 2022

993cfae5-b100-5981-87e7-5a648d773cb9